

Flyttströmmar till och från Jönköpings kommun

Stadskontorets utredningsenhet

Utredare

Andreas Zeidlitz

Tina Wallin

Bearbetning

Karin Lundbrant

Mano Barmano

Omslag och layout

Lena Holmberg

Kontakt

www.jonkoping.se/statistik

andreas.zeidlitz@jonkoping.se

036-10 57 30

Innehållsförteckning

Sida

Inledning	5
Definitioner och källor	5
Varför flyttar människor?	7
Teorier om flyttningar	7
Flyttstudier på riksnivå och i andra kommuner	10
Olika grupper av flyttare och specifika flyttningsorsaker	14
Allmänt om flyttarna	19
Utveckling 1970–2011	19
Flyttningar under året	20
Flyttare efter kön	20
Flyttare efter ålder	21
Flyttningar efter familjeförhållande	25
Rörlighet jämfört med andra kommuner	25
Inrikes flyttningar	27
Utveckling 1970–2011	27
Flyttningar efter kommungrupper 2000–2011	28
Flyttningar mot andra kommuner 2000–2011	28
Fördjupning: flyttningar mot enskilda kommuner 1970–2011	32
Jönköpingsbor i omflyttning	43
Återflyttning	43
Vidareflyttning	43
Vart tar jönköpingsborna vägen?	44
Varifrån kommer jönköpingborna?	45
Boende i Jönköping som 15-åringar – var bor de i dag?	46
Utrikes flyttningar	49
Utveckling 1970–2011	49
Andelen utrikes flyttningar av de totala flyttningarna	50
Flyktingmottagande	51
Flyttningar gentemot enskilda länder 2009–2012	52
Inrikes omflyttningar av utrikes födda	53
Högskolestudenter betydelse	55
Utveckling av antal högskolestudenter	55
Utländska studenter	56
Folkbokföring av studenter	56
Nya studenter vid Högskolan i Jönköping	57
Bostadsort före och efter studier vid Högskolan i Jönköping	58
Högskolenybjörjare från Jönköpings kommun	58
Bostadsmarknadens betydelse	61
Samband mellan bostadsbyggande och flyttningar	61
Flyttare efter upplåtelseform	62
Lediga lägenheter	63
Bostadspriser	63

Forts. nästa sida

Innehållsförteckning, forts.

Sida

Arbetsmarknadens betydelse	65
Utveckling av arbetsmarknaden i Jönköping	65
Branschbredd	65
Pendling till och från Jönköping	66
Sysselsättningsaktivitet före och efter flytt	67
Konjunktorens betydelse för flyttningar	68
Flyttarnas inkomster	69
In- och utflyttning av personer med eftergymnasial utbildning	69
Förutsättningar inför framtiden	71
Källförteckning	73
Bilaga 1: In- och utflyttning för Jönköpings kommun 1970–2011	77
Bilaga 2: In- och utflyttning per kvartal för Jönköpings kommun 1984–kv. 3 2012	79
Bilaga 3: Kommungrupper	81

Inledning

I Jönköpings kommun bor över en procent av Sveriges befolkning. En stor del av dessa är födda i Jönköpings kommun, men många har flyttat till kommunen från andra kommuner och andra länder. Av de boende i Jönköpings kommun vid årsskiftet 2010/2011 var det närmare 50 000 som hade ett annat födelse-
län än Jönköpings län.

På samma sätt är det många som bor i andra delar av Sverige, men som någon gång under sitt liv har bott i Jönköpings kommun. Totalt handlar det om cirka 93 000 som bor i andra kommuner, vilket utgör cirka en procent av landets befolkning. Utöver tidigare jönköpingsbor som bor i andra delar av Sverige finns det även många tidigare jönköpingsbor som bor utomlands. Tyvärr finns det dock inte statistik på hur många det är.

Denna omfördelning av befolkningen har kommit till genom att människor har flyttat till Jönköping och att människor har flyttat från Jönköping. För en kommun är in- och utflyttningen intressant med anledning av att det mesta av kommunens verksamhet är kopplat till hur många människor som bor i kommunen. Kommunal planering förutsätter därför en god kännedom om befolkningen och hur den förändras.

Syftet med denna studie är att beskriva och analysera in- och utflyttningen till och från Jönköpings kommun. Studien kommer i huvudsak att bygga på statistik om flyttningar. Dels mer beskrivande i kapitlen *Allmänt om flyttarna*, *Inrikes flyttningar*, *Jönköpingsbor i omflyttning* och *Utrikes flyttningar*, dels mer analyserande i kapitlen *Högskolestudenter*, *betydelse*, *Bostadsmarknadens betydelse* och *Arbetsmarknadens betydelse*.

För att även ge en förståelse för mekanismerna bakom flyttbeslut redovisas i nästa kapitel en omfattande litteraturgenomgång. Det handlar både om forsknings-
teorier om flyttningar och om flyttstudier som andra har gjort.

Studien är avgränsad till flyttningar till och från Jönköpings kommun. Flyttningar inom Jönköpings kommun – vilka år 2010 utgjorde närmare 13 000 flyttningar – analyseras inte i denna studie.

Liknande flyttstudier har även tidigare gjorts i Jönköpings kommun, den senaste år 1998. Där studerades flyttströmmar mellan olika kommuner, både inom och utanför det egna länet. Även potentiella orsaker till flyttströmmarna undersöktes (Kärrdahl, 1998).

Definitioner och källor

Statistik om flyttningar – precis som all annan befolkningsstatistik i Sverige – bygger på folkbokföringen. Med folkbokföring menas den adress (fastighet/-lägenhet) där Skatteverket har registrerat att en person bor. En flyttning registreras då en ändring av folkbokföringsadress sker. Flyktingar registreras som in-flyttare från den dag de får permanent uppehållstillstånd.

Flyttnetto är ett begrepp som används flitigt i denna studie. Det är summan av kommunens inflyttning minus utflyttning. Med positivt flyttnetto avses att inflyttningen är större än utflyttningen. Med negativt flyttnetto avses att utflyttningen är större än inflyttningen.

Inrikes flyttningar och inrikes flyttnetto visar kommunens in- och utflyttning gentemot övriga Sverige. Utrikes flyttningar och utrikes flyttnetto visar kommunens in- och utflyttning gentemot andra länder.

Statistiken i denna studie utgörs framför allt av uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB). Antingen via deras färdiga tabellpaket, specialbearbetningar eller via uttag från databasen rAps-RIS. Statistik om flyktingmottagande kommer från kommunens invandrar- och flyktingsektion. Statistik om högskolestudenter kommer från Högskolan i Jönköping alternativt Högskoleverket (HSV). Källhänvisningar kommer att finnas vid de tabeller och diagram där SCB inte är källa till statistiken. Finns det ingen källhänvisning är SCB källan.

Varför flyttar människor?

Anledningar till att människor flyttar kan vara många och är oftast väldigt individuella. Ändå kan flyttningar till viss del sägas vara allmängiltiga, då det på en aggregerad nivå¹ går att se tydliga flyttmönster. Detta kapitel ska försöka ge en bild av det.

Teorier om flyttningar

Det finns en mängd olika teorier om varför folk flyttar och vart de flyttar som används vid forskning om migration, som är ett samlingsbegrepp för inflyttning och utflyttning. Några av de vanligaste teorierna presenteras i detta avsnitt.

Ravensteins migrationslagar

I slutet av 1800-talet undersökte Ravenstein (1885) flyttmönster i Storbritannien. Han kom fram till sju migrationslagar som med tiden har utvecklats och blivit elva. Dessa beskrivs av Boyle, Halfacree och Robinson (1998) enligt följande:

1. De flesta flyttare flyttar endast korta avstånd.
2. Flyttningar sker stegvis, folk från landsbygden flyttar in till mindre orter, vars befolkning flyttar till medelstora orter, vars befolkning i sin tur flyttar till storstäder.
3. De som flyttar längre avstånd flyttar i regel till storstadsregioner som är stora handels- eller industricentrum.
4. Flyttströmmar från en stad till en annan tenderar till att generera strömmar i motsatt riktning.
5. Stadsbor flyttar i regel inte lika mycket som personer som är uppväxta på landsbygden.
6. Kvinnor flyttar oftare inom landet, medan män oftare flyttar utomlands.
7. De flesta som flyttar är vuxna.
8. Storstäder tenderar att växa mer på grund av flyttningsöverskott än födelseöverskott.
9. I takt med att industrier, handel och kommunikationer utvecklas och förbättras kommer storleken på flyttströmmarna att öka.
10. De största flyttströmmarna rör sig från landsbygden till storstadsregioner.
11. Det främsta motivet till att flytta är ekonomi.

Enligt Ogden (1984) är många av dessa påståenden dock fortfarande aktuella trots den tid som har förflutit sedan de utvecklades.

Neoklassisk ekonomisk teori

Enligt Ravensteins migrationslagar är ekonomiska skäl vanliga för personer som flyttar och enligt Boyle m.fl. (1998) var de flesta tidiga migrationsteorier kopplade till neoklassisk ekonomi, där fokus ligger på löner och löneskillnader mellan olika geografiska områden. När löner skiljer sig åt mellan områden säger teorin att arbetare kommer att flytta från områden med lägre lön till områden med högre lön. Detta resulterar till slut i ett överflöd av arbetare i regioner med hög lön som

¹ Med aggregerad nivå menas sammanslagen nivå, dvs. resultat som avser (sammanslagna) grupper av individer.

gör att lönenivån pressas ned. I områden med låg lön sker det omvända, den nya bristen på arbetare driver upp lönenivåerna. Flyttningarna upphör när lönen är lika i alla regioner. Flyttningar är därmed ett sätt att jämna ut lönenivåer och att verka stabiliserande mellan områden (Andersson & Schéele, 1998). Strukturella samhällsförändringar gör dock att nya flyttströmmar hela tiden uppstår.

Humankapitalmodellen

Denna tillämpning av ekonomisk nyttomaximering kombinerat med investeringsmodeller utvecklades av Sjaastad (1962). Han föreslog att beslut att flytta, studera osv. ska betraktas som en investering i sig själv. En person som bor i ett visst område och arbetar inom en viss bransch har två val om branschen skulle drabbas av sänkta löner. Antingen att acceptera det och leva vidare eller investera i sig själv genom att studera vidare för att på sikt kunna byta till ett mer högavlönat yrke eller flytta till ett område där lönen är högre. Beslutet att flytta görs genom att jämföra kostnader för flyttningen med de nuvarande värdena av de framtida vinsterna i form av löneökningar etc. (Milne, 1991). Detta innebär att äldre personer vill ha en tydlig vinst nära förestående för att flytta, medan yngre personer inte är lika beroende av att vinsterna av en flytt visar sig redan från början (Boyle m.fl., 1998). Sannolikheten att flytta minskar därmed med åldern.

Insider-Outsider

Denna teori bygger delvis på humankapitalmodellen eftersom det som värdesätts är individuellt humankapital. Garvill, Malmberg och Westin (2000) definierar en insider som en person som med tiden har investerat i ett humankapital som är geografiskt begränsat och därmed skulle försvinna vid en flytt. Exempel på detta är lokalkännedom samt vänner och bekanta. Dessa är knutna till den nuvarande boendeplatsen. En outsider är däremot en person som inte har investerat i ett sådant humankapital, dvs. en person som flyttar till en ny stad och inte har några tidigare kunskaper om den eller några bekanta där.

Lundholm (2007) definierar insiderfördelar som ett humankapital som ökar med tiden och omfattar både arbetslivet och det sociala livet. Alltså ingår även kontakter på arbetsmarknaden i de individuella fördelar en insider har till skillnad från en outsider. Båda studierna konstaterar att p.g.a. att dessa insiderfördelar inte går att överföra till andra platser ökar kostnaden att flytta från ett område med tiden. Som ett resultat av detta tenderar personer som har bott länge på en viss plats att vilja stanna kvar där i större utsträckning än personer som inte har bott där lika länge.

Nyttomaximering och platsattribut

Nyttomaximering är en grundstomme i många ekonomiska teorier. Idén är att varje person strävar efter att maximera sin nytta inom ramarna för sin budget och i enlighet med sina preferenser. Denna teori tar även hänsyn till psykologi och känslor i beslutsfattandet av ekonomiska och rationella beslut.

Enligt Boyle m.fl. (1998) flyttar en individ till en plats som ger henne eller honom en högre nytta än det föregående bostadsstället och andra potentiella bostadsställen. Platser har olika attribut som attraherar olika individer. Detta behöver alltså inte vara ekonomiskt rationellt utan kan bygga på andra preferenser som den enskilda individen har.

Samhällsforskaren Richard Florida är inne på samma spår då han hävdar att geografien inte alls har förlorat sin betydelse trots alla tekniska framsteg som gjorts (Florida, 2002). Enligt honom är kärnan i det moderna samhället en s.k. kreativ klass som inkluderar bl.a. entreprenörer. Dessa individer bosätter sig där de trivs, ofta i öppna och toleranta samhällen med en mängd aktivitetsmöjligheter. Företag som vill ha kompetent och kreativ arbetskraft följer därför dessa kreativa individer till områden där de samlas. Detta är tvärtemot bl.a. Ravensteins migrationslagar och den neoklassiska teorin som hävdar att människor följer jobben och inte tvärtom.

Push- och Pullfaktorer

Ett annat sätt att jämföra en nuvarande boendeplats med en potentiell ny sådan är att jämföra deras pushfaktorer och pullfaktorer (Boyle m.fl., 1998). En pushfaktor eller en bortstötande faktor representerar något negativt med den nuvarande boendeplatsen. Exempel på detta kan vara små möjligheter till att hitta ett arbete eller en livspartner, men det kan också vara diskriminering av olika slag. En pullfaktor eller en attraherande faktor representerar i stället något som lockar en individ till en ny bostadsplats. Några exempel är förbättrade möjligheter till arbete, högre inkomst samt bättre levnadsvillkor.

Ogden (1984) hävdar att alla platser har negativa, positiva och neutrala attribut och att det mellan den nuvarande bostadsplatsen och den potentiella finns hinder i form av avstånd samt fysiska och lagliga hinder. De faktorer som en person tycker är attraktiva kan av en annan tyckas fränstötande vilket gör att flyttningar även inom detta teoretiska ramverk beror på individuella preferenser.

Livscykelteori

Denna teori grundar sig i att sannolikheten för att flytta varierar beroende på var i livet en individ befinner sig. Höhn (1987) har sammanfattat detta i sex faser i familjelivscykeln:

1. En familj bildas traditionellt sett genom ett giftermål.
2. Familjen utökas när paret får sitt första barn och fortsätter att göra det tills det sista barnet är fött.
3. Här följer en period av stabilitet då alla parets barn är födda och fortfarande bor hemma.
4. I denna fas krymper familjen då det äldsta barnet flyttar hemifrån och de andra successivt följer efter.
5. Här har alla barn flyttat hemifrån och familjen består återigen av två vuxna.
6. Familjen löses upp när ena partnern dör och är sedermera slut när även den andra partnern dör.

Som Höhn (1987) påpekar är detta väldigt generaliserat och passar inte nödvändigtvis alltid i det moderna samhället där det finns många par som aldrig gifter sig och det är vanligt med ensamstående föräldrar och familjer med styvföräldrar.

En liknande teori presenteras av Boyle m.fl. (1998). De hävdar att det finns fyra tillfällen då sannolikheten för att flytta längre sträckor är extra hög. Det första är

tidigt i barndomen innan skolan börjar då familjen flyttar för att få mer utrymme. Det andra är vid inträdet på arbetsmarknaden eller påbörjandet av högskolestudier i 20-årsåldern. Det tredje sammanfaller med pensioneringen då arbetsmöjligheter inte behöver inkluderas vid beslutsfattande om eventuell flyttning. Slutligen flyttar många till någon typ av ålderdomshem eller till en mindre lägenhet när de blir ännu äldre.

Gravitationsmodeller

Gravitationsmodeller används inom flera områden däribland migrationsforskning. Ravenstein observerade att migrationsflödenas storlek var negativt korrelerade med avståndet mellan den gamla och den nya bostadsplatsen, dvs. ju längre avstånd desto mindre migrationsflöden. En förenklad formel för detta presenteras av Barrett (1992).

$$M_{ij} = \frac{P_i P_j}{D_{ij}}$$

Den visar att migrationsflödets storlek (M_{ij}) bestäms av produkten av de båda orternas folkmängd (P_i och P_j) delat på avståndet mellan dem (D_{ij}). Flyttningarna mellan två orter ökar därmed med deras folkmängder och minskar i takt med att avståndet ökar.

Denna modell är mycket förenklad och tar inte hänsyn till arbetsmöjligheter eller individuella preferenser och är därför framför allt användbar på en aggregerad nivå.

Flyttstudier på riksnivå och i andra kommuner

Riksnivå

Under 2011 flyttade totalt 1 153 140 personer i Sverige (SCB, 2012). Två av tre flyttningar skedde inom den egna kommunen. I genomsnitt förväntas både kvinnor och män att flytta elva gånger under sina liv och de flesta av dessa flyttningar sker i åldrarna 20–29 år. Allra mest flyttar 21-åringarna. Från och med 30-årsåldern minskar flyttningarna och de blir också allt kortare. Utrikes födda flyttar i större omfattning än inrikes födda oavsett åldersgrupp.

Trots att flyttningarna ständigt ökar bor ändå de allra flesta kvar i – eller återvänder till – det län där de föddes. Den sista december 2011 bodde 74 procent av den svenskfödda befolkningen i sitt födelselän, 73 procent av kvinnorna och 76 procent av männen. För Jönköpings län var motsvarande siffror 72,1 procent av kvinnorna och 75,7 procent av männen (SCB, 2012), dvs. strax under riksgenomsnittet.

I en bilaga till SOU 2007:35 presenterades en analys över geografisk rörlighet i Sverige för perioden 1974 till 2005. Regionerna som analyserades var de lokala arbetsmarknadsregionerna (LA)². Förutom migration i form av flyttning behandlades även pendling som betraktas som ett allt vanligare sätt att öka sin geografiska rörlighet på arbetsmarknaden.

² En lokal arbetsmarknadsregion är en grupp av kommuner som tillsammans har en självförsörjande arbetsmarknad. Den är större än en enskild kommun och behöver inte följa de existerande länsindelningarna.

Det konstaterades att rörligheten både bland kvinnor och män hade ökat under den undersökta perioden. Generellt ökade benägenheten att flytta med utbildningsnivå och minskade med ökad ålder. Personer som var gifta tenderade att flytta i mindre utsträckning än andra. Majoriteten av de flyttningar som observerades från 1990-talet och framåt gjordes av personer som var 20–29 år gamla. Detta antas vara en konsekvens av expansionen av de svenska högskolorna under samma period. Många flyttar till en ny ort för att studera och flyttar sedan därifrån i samband med inträdet på arbetsmarknaden. Studien visade också att trenden under den undersökta perioden har varit flyttningar från landsbygden och mindre orter till storstäderna.

Aggregerad statistik för perioden 1986–2004 visar att flyttströmmarna gick från regioner med svaga arbetsmarknader och/eller få utbildningsplatser till regioner med starkare arbetsmarknader och/eller fler utbildningsplatser. Detta tyder på att arbete eller studier är viktiga anledningar till att flytta precis som många av de presenterade teorierna har påstått. Befolkningsstorleken på den aktuella orten spelade också roll, ju större den var desto fler valde att flytta dit i enlighet med gravitationsteorin. På samma sätt minskade flyttströmmarna när avståndet mellan den gamla och nya bostadsorten ökade.

Vidare visade studien att personer som var väletablerade på arbetsmarknaden inte flyttade i samma utsträckning som personer med socialbidrag eller personer som var arbetslösa. Även personer som studerade eller befann sig utanför arbetsmarknaden på annat sätt flyttade oftare än de som var väletablerade på arbetsmarknaden.

En annan flyttstudie på riksnivå har gjorts av SCB (2003) där de grupperade de svenska kommunerna i fem olika grupper efter strukturen på deras flyttmönster. Den första gruppen som presenterades var *liten inrikes omflyttning*. De flesta kommuner i denna grupp var relativt stora och hade en mindre högskola på orten eller kunde betraktas som delar av Stor-Stockholm. Det som var utmärkande för denna grupp av kommuner var att nettoflyttningarna var relativt små och inte påverkade den existerande befolkningsstrukturen nämnvärt.

Den andra gruppen var *universitets- och högskolekommuner*³. I dessa kommuner fanns ett stort inflyttningsöverskott i åldrarna 19–23 år p.g.a. tillströmningen till högskolor och universitet. I åldrarna 24–29 år fanns i stället ett stort utflyttningsnetto då många av de färdiga studenterna flyttar någon annanstans för att börja arbeta.

Den tredje gruppen var *storstadskommuner* som uppvisade positiva flyttnetton för åldrarna 19–30 år medan negativa flyttnetton dominerade de yngre åldrarna samt åldrarna 30–40 år. Unga personer flyttade alltså till storstäderna medan barnfamiljerna flyttade därifrån. Nästa grupp, *förortskommuner*, uppvisade det motsatta mönstret. Flyttnettot var positivt upp till 19 år och oftast positivt i åldrarna över 30 år. De unga mellan 19 och 30 år flyttade i stället därifrån.

³ Jönköpings kommun tillhör denna kategori.

Den sista gruppen var *kommuner som domineras av utflyttning*. I dessa kommuner var flyttnettot negativt för de flesta åldersgrupper. Allra mest negativt var det för ungdomar som precis har slutat gymnasiet. Någon kompensation för denna utflyttning i andra åldersgrupper skedde inte.

Enligt denna studie var de vanligaste orsakerna till att flytta relaterade till förändringar i familjestrukturen. T.ex. att flytta hemifrån, bilda familj, separera osv. De flesta, och mest långväga, flyttningarna görs oftast i åldern 19-30 år och kan relateras till studier och jobbmöjligheter.

Stockholm

Regionplanekontoret i Stockholms län undersökte 2010 sambandet mellan befolkningsutveckling och planerat bostadsbyggande i länets kommuner. Förklaringsgraden varierade mellan de olika kommunerna och resultaten likaså. Dock kom studien fram till att det i vissa kommuner inte fanns något direkt samband mellan befolkningsutveckling och nybyggnation av bostäder. Exempel på dessa kommuner är Värmdö, Nynäshamn och Södertälje. I andra kommuner, t.ex. Stockholm, Täby, Norrtälje och Solna verkar nybyggnation ha påverkat befolkningsutvecklingen (Regionplanekontoret, 2010).

Linköping

Linköpings kommun har under de senaste åren gjort ett flertal studier med fokus på flyttningar och befolkningsutveckling. I de två senaste studierna undersöktes utflyttningen under 2011 genom en enkätstudie och analys av statistik (Johansson, 2012a och 2012b).

Enkätundersökningen visade att den faktor som flest utflyttare angav hade haft en inverkan på beslutet att flytta var att de hade fått arbete på annan ort. Därefter följde studier. För flyttningar till andra kommuner i Östergötland var bostaden och bostadsmiljön den avgörande faktorn vid flytten. För flyttningar till Stockholms län var förutom arbete, även utbud av kultur, nöje och restauranger samt stadsmiljön viktiga faktorer (Johansson, 2012a).

I analys av statistiken för 2011 visade det sig att personer födda i Linköpings kommun framför allt flyttade till annan kommun i länet. Vidareflyttare från Linköping flyttade i huvudsak till de kommuner där de är födda. Utflyttningen från Linköping under 2011 var störst gentemot storstäderna och grannkommunerna (Johansson, 2012b).

I en tidigare studie undersöktes varifrån kommunens studenter kommer och vart de tar vägen efter avslutade studier. Utredningen kom bl.a. fram till att rekryteringen mestadels skedde i närområdet till vård- och lärarutbildningar och från hela landet till ingenjers-, läkar- och ekonomutbildningar (Johansson 2009).

En annan studie fokuserade på befolkningsutvecklingen mellan 1986 och 2006. Kommunen har haft ett positivt flyttnetto nästan varje år under perioden, vilket till stor del förklaras av de inflyttade studenterna och andra ungdomar i åldrarna 19-22 år (Johansson, 2007). Linköping är därmed en kommun många flyttar till för att studera och som en del sedan lämnar efter avslutade studier.

Västerås

Västerås kommun genomförde år 2008 en enkätundersökning för att ta reda på varför folk hade flyttat till respektive från Västerås (Forslund & Lignell, 2008). Tre grupper av inflyttare märktes tydligt. Inflyttare från Stockholmsregionen som flyttade till Västerås p.g.a. möjligheten att hitta ett större boende till ett lägre pris än i Stockholm. En annan kategori flyttade från övriga Västmanland till Västerås för att uppleva en större stad med fler butiker, restauranger etc. och i vissa fall för att förkorta restiden till och från arbetet. Den tredje kategorin med övriga inflyttare flyttade till Västerås från utlandet och övriga Sverige av studieskäl eller arbetsskäl. Enkäten visade också att en koppling till Västerås var viktig, många hade själva bott i staden tidigare eller hade släkt och vänner där.

Även bland utflyttarna kunde tre grupper urskiljas. En grupp som flyttade till närliggande kommuner p.g.a. brist på lämpliga bostäder och stigande boendepriiser i Västerås. Den andra gruppen flyttade till Stockholm p.g.a. dess utbud av nöjen och affärer. Den tredje gruppen flyttade till övriga landet, främst p.g.a. studier eller arbete. En stor del av denna grupp bestod av tidigare studenter vid Mälardalens Högskola. Det som framkom från utflyttarna i denna enkät var att det ansågs vara en brist på småhus i Västerås och att många av de som flyttade gärna hade bott kvar om det rätta boendet hade funnits i staden. Dessa personer besökte Västerås regelbundet även efter flytten.

Malmö

År 2005 gjordes en enkätstudie bland både in- och utflyttare för att undersöka varför Malmö hade ett stort negativt flyttnetto gentemot närmommunerna samtidigt som inflyttningen till Malmö generellt hade ökat (Ardmar & Hvarvenius, 2005).

De som flyttade till Malmö bodde oftast i små hushåll och kom från övriga Skåne eller Danmark. Svenskarna flyttade till Malmö p.g.a. det utbud av nöjen och aktiviteter som finns i en storstad samt det korta avståndet till Köpenhamn och resten av kontinenten. Danskarna flyttade i stället till Malmö p.g.a. de lägre bostadspriserna och de goda kommunikationerna mellan Malmö och Köpenhamn.

De som flyttade från Malmö var i stor utsträckning barnfamiljer som flyttade från lägenheter i Malmö till småhus i någon närliggande kommun. Den vanligaste orsaken till flytt uppgavs vara att undvika en otrygg uppväxtmiljö för barnen i Malmö. Andra orsaker var brist på lämpliga bostäder och höga boendekostnader. Många av dessa personer bibehöll regelbunden kontakt med Malmö även efter flytten.

Kalmar

Kalmar län har genomfört tre flyttstudier under 2000-talet. Den senaste genomfördes år 2008 (Rosander, 2008). Länet består av 12 kommuner, varav endast två hade en ökande folkmängd mellan 2000 och 2007. Något som framkom i studierna var att tillgången på lämpliga arbetstillfällen har påverkat flyttströmmarna påtagligt. De flesta som flyttar till Kalmar län har angett studier som orsak följt av arbete och livsmiljö i form av närhet till naturen och havet. Även bland de som flyttade från Kalmar län var studier och arbete viktiga anledningar. Dessutom angavs bättre framtidsutsikter som orsak, vilket var starkt förknippat med flytt till storstäder.

Karlstad

I Karlstads kommun gjordes år 2007 en studie av den lokala bostadsmarknaden och kommunens invånare. Resultatet visade att det var ett underskott på nyutexaminerade studenter då färre av de som har flyttat från kommunen flyttade tillbaka efter avslutade studier än de som flyttade från Karlstad efter att ha studerat klart där. Generellt gick de största flyttströmmarna till och från andra kommuner i Värmlands län. De som flyttade från Karlstad förutom nyutexaminerade var främst barnfamiljer och unga nyutexaminerade. Dessa negativa flyttströmmar ansågs vara relaterade till den allmänna brist på småhus som rådde i länet. De största positiva flyttnettona fanns i åldersgruppen 20–24 år, vilket är den ålder då det är vanligast att börja studera.

Västra Götaland

År 2010 gjordes en undersökning av flyttströmmar till och från Västra Götalands län av Västra Götalandsregionen som baserades på statistik från SCB (Saluveer, 2010). Enligt undersökningen hade ungefär var femte inflyttad person, som innan flytten inte hade ett arbete, nu funnit ett. Detta tyder på att många flyttar till regionen i arbetssyfte. Totalt var det ca tre fjärdedelar av alla flyttare i åldrarna 20–64 som flyttade till studier eller arbete. Den största delen av de inrikes flyttströmmarna till Västra Götalandsregionen gick till LA-Göteborg, som är det största LA-området i Västra Götaland.

Andra trender som observerades var att högutbildade tenderade att flytta till LA-Göteborg och att barnfamiljer tenderade att flytta därifrån, då främst till Hallands län. Sammanfattat tycks de vanligaste orsakerna till flytt i Västra Götalands län vara studier, arbete och familjeskäl.

Olika grupper av flyttare och specifika flyttningsorsaker

En del migrationsforskning fokuserar på vissa grupper av flyttare eller specifika orsaker till de destinationer som väljs av flyttarna. En sammanfattning av en del vanliga forskningsområden presenteras i detta avsnitt.

Ungdomar

År 2008 presenterade SCB en rapport med fokus på ungdomar och deras första flytt hemifrån. I undersökningen ingick samtliga personer som är födda i Sverige mellan 1965 och 1985.

En av de trender som observerades var att skillnaden mellan kvinnors och mäns ålder när de flyttar hemifrån första gången har minskat bland de studerade personerna. Bland 60-talisterna skiljde det nästan två år medan det bland 80-talisterna endast skiljde ett år. Vid en uppdelning i regionala grupper var det tydligt att ungdomar i storstäder och förorter till storstäder flyttar hemifrån senare än ungdomar i övriga kommuner. Detta antas delvis vara ett resultat av den minskade tillgången på hyresrätter och de ökande bostadspriserna i storstäderna (SCB, 2008a).

Statistiken visade också att personer med utländsk bakgrund tenderade att flytta hemifrån senare än personer med svensk bakgrund. Skillnaden har dessutom ökat i de senare kohorterna (personer födda under samma kalenderår). Även familjeförhållanden påverkar flytten hemifrån. Ungdomar som bodde med båda sina föräldrar flyttade senare än de som bodde med en förälder. Ungdomar verkade även flytta hemifrån senare ju färre syskon de hade.

Barnfamiljer och relationer

En del forskning har fokuserat på migrationsmönster i familjer. Enligt Jans (2005) sker majoriteten av de längre flyttningarna i ett tidigt skede, i samband med studier och inträde på arbetsmarknaden. Efter denna etablering och eventuell familjebildning sjunker sannolikheten för flytt. Detta trots att det i många fall finns ekonomisk vinning i att flytta. Dock har antalet personer som pendlar till och från arbetet ökat i takt med att det har blivit mindre vanligt att flytta med familjen. En trolig orsak till detta, enligt Jans (2005), är att kvinnor i nästan lika stor utsträckning som män arbetar och bidrar till hushållsförsörjningen. Därmed finns det två karriärer att ta hänsyn till vid eventuell flytt.

Brandén och Ström (2011) har med hjälp av registerdata för perioden 1998–2007 undersökt hur karriärmöjligheter för män respektive kvinnor påverkar familjens flyttmönster. De kom fram till att mäns och kvinnors karriärmöjligheter påverkade flyttbenägenheten olika. Kvinnor var som mest mobila i det tidiga skedet i sitt yrkesverksamma liv medan männen var mer mobila senare. Även lönekoncentrationen – skillnaden mellan de lägsta och högsta lönerna inom ett yrke i mäns och kvinnors yrken – påverkade flyttmönstret på olika sätt. För kvinnornas yrken hade lönekoncentrationen ingen effekt alls medan den för män hade en stor effekt. Om lönekoncentrationen var hög för mannens yrke var sannolikheten högre att familjen flyttade.

Regionala löneskillnader, som enligt den neoklassiska teorin är den främsta anledningen till att personer flyttar, påverkade både män och kvinnor. Resultaten visade dock att flyttbenägenheten ökade mycket mer för män än kvinnor som bodde i regioner med relativt låg lön. Dock påpekar Brandén och Ström (2011) att en del av denna effekt försvann vid inkludering av andra kommunala variabler. Generellt tyder ändå deras studie på att familjer tar större hänsyn till mäns karriärmöjligheter än kvinnors.

De viktigaste orsakerna till att barnfamiljer flyttar är sociala skäl, arbete och boende. När det gäller kortväga flyttningar är boendepreferenser och boendemiljö viktigast. Ju längre man flyttar desto viktigare anledningar är arbete och sociala skäl. Vid långväga flyttningar spelar närhet till släkt respektive arbete stor roll (TMR, 2012).

Äldre

En studie om äldres flyttmönster gjordes år 2010 av Umeå kommun (Hansson, Löfgren & Thuresson, 2010). Statistik från perioden 1997–2009 visade att 161 kommuner utav 290 har haft ett positivt flyttnetto av äldre. De mest populära kommunerna var Norrtälje, Varberg, Ystad och Kungsbacka. Alla dessa kommuner ligger vid kusten. De minst populära var de tre storstadskommunerna och förorter till dem. Detta tyder på att äldre uppskattar en lugn och behaglig boendemiljö.

En annan studie gjord av Malmberg och Pettersson (2007) undersökte avståndet mellan äldre föräldrar och deras vuxna barn. Samhällsutvecklingen har gått mot mer individualisering i takt med att välfärdsstaten utvecklats. Barn tar inte hand om sina äldre föräldrar som de gjorde för ett par generationer sedan, detta gör i stället kommunerna och staten. Dock finns det forskning som tyder på att

familjeband är viktiga vid flyttningar. Resultatet visade att ca 85 procent av Sveriges äldre föräldrar bor mindre än 50 km från minst ett av sina vuxna barn och ca 10 procent av dem bor t.o.m. i samma närområde. En faktor som påverkade sannolikheten att föräldrar och barn bodde nära varandra positivt var om barnet hade egna barn. Sannolikheten påverkades i stället negativt om föräldrarna hade flera barn. Något annat som påverkade sannolikheten att bo nära sina föräldrar negativt var om barnen hade en högskoleutbildning.

Återflyttning

Många av de som flyttar till en viss ort eller kommun har bott där tidigare, de är s.k. återflyttare. Amcoff och Niedomysl (2011) undersökte motiv för att flytta tillbaka till en tidigare bostadsort. Vid en jämförelse mellan återflyttare och icke återflyttare fanns det vissa faktorer där skillnader observerades. Dessa var närhet till familj, närhet till vänner, arbete, utbildning samt kultur och underhållning. Framför allt utbildning var en faktor där skillnaden var stor, de flesta som uppgav det som orsak till flytt hade inte bott på orten tidigare. Tvärtom var de som angav sociala orsaker, som t.ex. närhet till familj och vänner, i större utsträckning återflyttare. I en artikel i tidskriften *Framtider* skriver Amcoff och Niedomysl (2011) att återflyttning, i större grad än andra flyttsaker, är mer koncentrerad till 20–30 års ålder. Detta p.g.a. avslutade högskolestudier. Bland de olika regionerna i Sverige konstaterar de att Stockholmsregionen är duktig på att behålla återflyttare medan medelstora regioner tenderar att förlora dem efter ett par år.

I en annan studie undersökte Lundholm (2010) huruvida återflyttning var en viktig faktor bland äldre i åldrarna 55–70 år. Materialet kom från SCB:s databas ASTRID och bestod av samtliga personer i åldrarna 55–70 år under perioden 2003–2005. Resultatet visade att cirka 35 procent av de som hade en angiven födelseförsamling bodde i samma kommun år 2005. Av de som flyttade längre än 30 km flyttade cirka 21 procent till sin egen eller sin partners födelsekommun. Studien visade även att en återflyttare i större utsträckning än andra inte hade en högre utbildning eller make/maka. De som är födda i större städer tenderade dock att välja destination baserat på utbudet av tjänster i stället för födelseort.

Turism

I en studie från 2005 undersökte Niedomysl vilken effekt turismindustrin har på inrikes flyttströmmar i Sverige. Detta undersöktes på två sätt. Den första delen bestod av en enkät som skickades ut till alla kommuner där de tillfrågades huruvida de tror att deras kommun har upplevt ökad inflyttning som ett resultat av turismindustrin i kommunen. Den andra delen bestod av en statistisk studie baserad på data som t.ex. kommunalskatt, bostadskostnader etc.

Enkätsvaren visade att ca 23 procent av kommunerna ansåg att den lokala turismindustrin hade resulterat i större inflyttningsströmmar. Den statistiska analysen fann även den ett samband mellan turism och flyttningar. Variablerna *antal turister*, *antal fritidshus* och *kulturella aktiviteter* hade alla en positiv effekt på kommunernas flyttnetto. Niedomysls studie (2005) tyder alltså på att det som attraherar turister i viss utsträckning även attraherar inrikes flyttare.

Bostäder

På uppdrag av Hyresgästföreningen studerade demografen Brandén (2008) sambandet mellan arbetslöshet, migration och bostadens upplåtelseform. Studien använde sig av materialet HOLK (The Swedish Housing and Life Course Cohort Study) som möjliggör att individers flyttbeteende följs över längre perioder tillsammans med t.ex. deras inkomst. Studien fann att arbetslösa som bor i hyresrätter var mer benägna att flytta än de som bodde i bostadsrätter/äganderätter. De var också mer benägna att även bo i hyresrätt på den nya orten, vilket kan ha flera orsaker. Det kan vara att de har svårigheter att få bostadslån p.g.a. arbetssituationen eller att de vill känna efter om de trivs innan ett bostadsköp. För att uppnå en större rörelse på den regionala arbetsmarknaden, som förespråkas av t.ex. den neoklassiska teorin, är det därför av stor betydelse att det finns god tillgång på hyresrätter.

Invandring

År 2008 gjorde SCB en studie om invandrares flyttmönster där syftet var att beskriva olika invandrargrupperns mönster för perioden 1997–2007. Den största gruppen var anhöriginvandrare, dvs. de som har fått uppehållstillstånd i Sverige för att de är nära släkt med någon som redan är svensk medborgare. Här ingår även, make/maka/sambo samt adoptivbarn. Skillnader fanns mellan män och kvinnor där de vanligaste ursprungsländerna för män var Irak, Turkiet, USA, Storbritannien och Polen. För kvinnor var det Irak, Thailand, Kina, Polen och Ryssland. Den näst största gruppen av invandrare var återflyttade svenskar, dvs. svenskar som tidigare har flyttat utomlands, och den tredje största gruppen var invandrare som hade fått asyl i Sverige (SCB, 2008b).

Gruppen som hade fått asyl flyttade i störst utsträckning inom landet, i genomsnitt en gång redan det första året. Arbetskraftsinvandrare flyttade inte lika ofta, dessutom hade de flesta flyttat från Sverige fem år senare.

Arbetskraftsinvandrare och inflyttade studenter tenderade att flytta till storstadsregioner i större utsträckning än de som hade fått asyl. Dessa bodde i stället i nästan lika stor utsträckning i större regioncentra. Efter fem år i Sverige såg fördelningen ungefär likadan ut, med skillnaden att även de med asyl hade koncentrerats mer i storstadsregioner.

Pendling

Personer som arbetspendlar längre sträckor, men anser att det är för påfrestande i längden att pendla, står inför situationen att sluta pendla och då byta arbete eller flytta till den ort där arbetet ligger. Vid denna situation är det vanligare att pendlare byter arbete och slutar pendla än att de flyttar till orten de pendlar till. Är kommunikationerna goda är sannolikheten att pendlingen fortsätter större. Generellt är dock de som pendlar mer flyttbenägna än befolkningen i övrigt (Schéele, 2012).

Allmänt om flyttarna

De senaste fem åren har det i genomsnitt flyttat 6 000 personer per år till Jönköpings kommun, samtidigt som det i genomsnitt är 5 200 personer som har valt att flytta från kommunen.

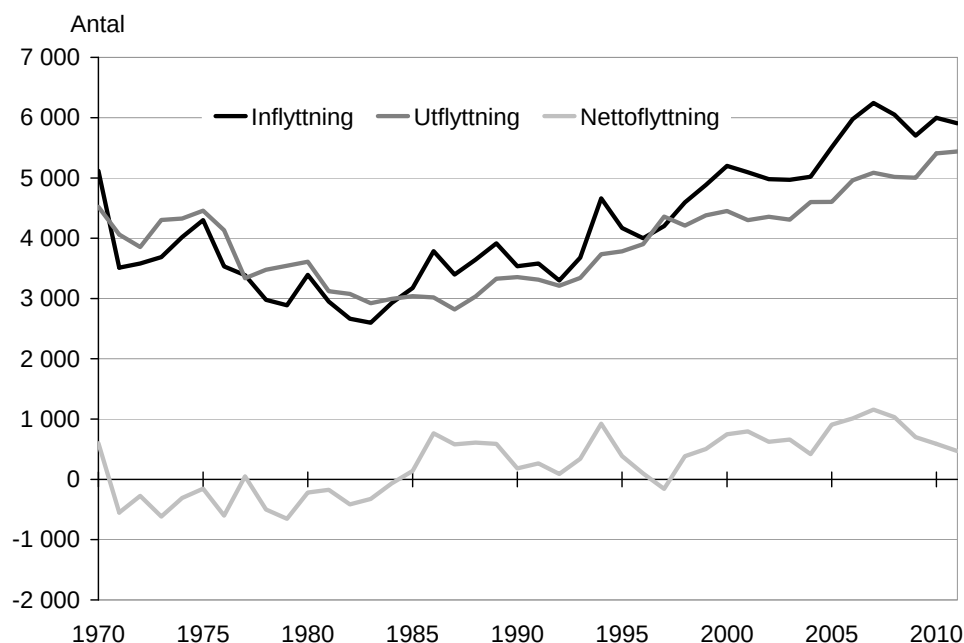
Utveckling 1970–2011

Jönköpings kommun har sedan mitten av 1980-talet haft ett positivt flyttnetto med undantag av 1997 då det var -158 personer, dvs. att det var 158 fler personer som flyttade från kommunen än till kommunen. Från kommunens bildande 1971 och fram till 1985 var det årliga flyttnettot oftast negativt. Detta berodde på en relativt stor utflyttning av barnfamiljer till grannkommunerna, få utrikes inflyttare samt en utflyttning av unga vuxna som började att studera i andra kommuner.

Både in- och utflyttningen till och från kommunen har även trendmässigt ökat från mitten av 1980-talet. I dag är det nästan dubbelt så många personer som flyttar till Jönköping jämfört med 1985.

Flyttnettot var som högst 2007 med en flyttvinst på 1 158 personer. Tillsammans med 2006 och 2008 är det de enda åren då flyttnettot har legat över +1 000 personer. Flyttnettot var som lägst 1979 då det var -656 personer. Det senaste året 2011 var flyttnettot +469 personer.

Diagram A In- och utflyttning till och från Jönköpings kommun 1970–2011

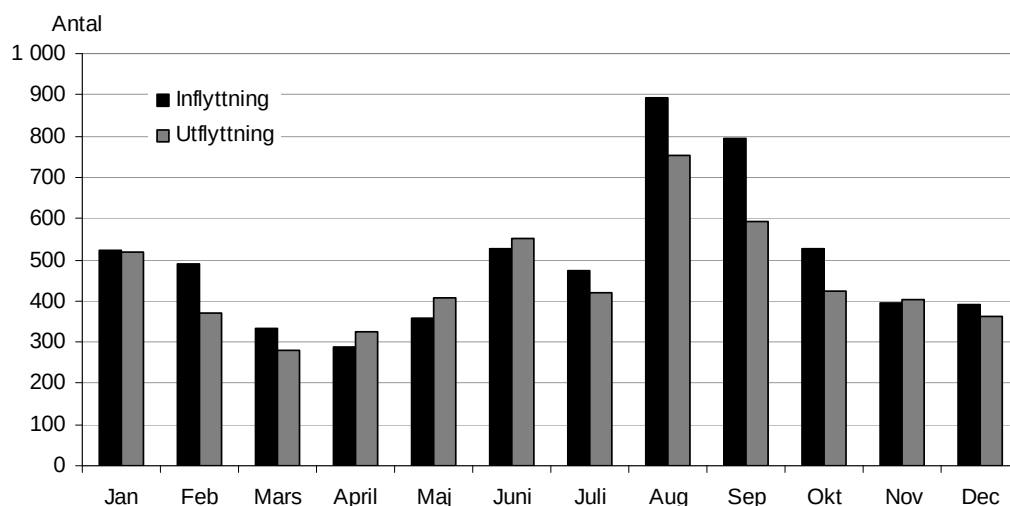

Utvecklingen av flyttningar till och från Jönköpings kommun 1970–2011 presenteras i tabellform i bilaga 1.

Flyttningar under året

Den månad som flest personer flyttar till och från Jönköpings kommun är augusti. Därefter följer september. Detta går att förklara med att det är i början av hösten som de flesta högskoleutbildningarna börjar. För Jönköping innebär det framför allt att många väljer att flytta till kommunen för att studera vid Högskolan i Jönköping, men det innebär också att personer från Jönköping väljer att flytta till andra kommuner för att studera. Mars och april är de månader med minst antal in- och utflyttare.

Diagram B In- och utflyttning till och från Jönköpings kommun månadsvis 2010

Statistiken fördelad på kvartal visar samma mönster som statistiken fördelad på månader. Tredje kvartalet är det kvartal då flyttnettot är som mest positivt för Jönköpings kommun. Andra kvartalet är det enda kvartal då Jönköping ibland har ett negativt flyttnetto, dvs. att fler flyttar från kommunen än till. Flyttnettot har varit negativt det andra kvartalet sex av de tio senaste åren. Att flyttnettot är negativt just denna period av året går att förklara med att de flesta högskoleutbildningarna är klara i slutet på våren, vilket innebär att en del väljer att flytta från kommunen då.

Flyttningar till och från Jönköpings kommun fördelade på kvartal från 1:a kvartalet 1984 till 3:e kvartalet 2012 redovisas i tabellform i bilaga 2.

Flyttare efter kön

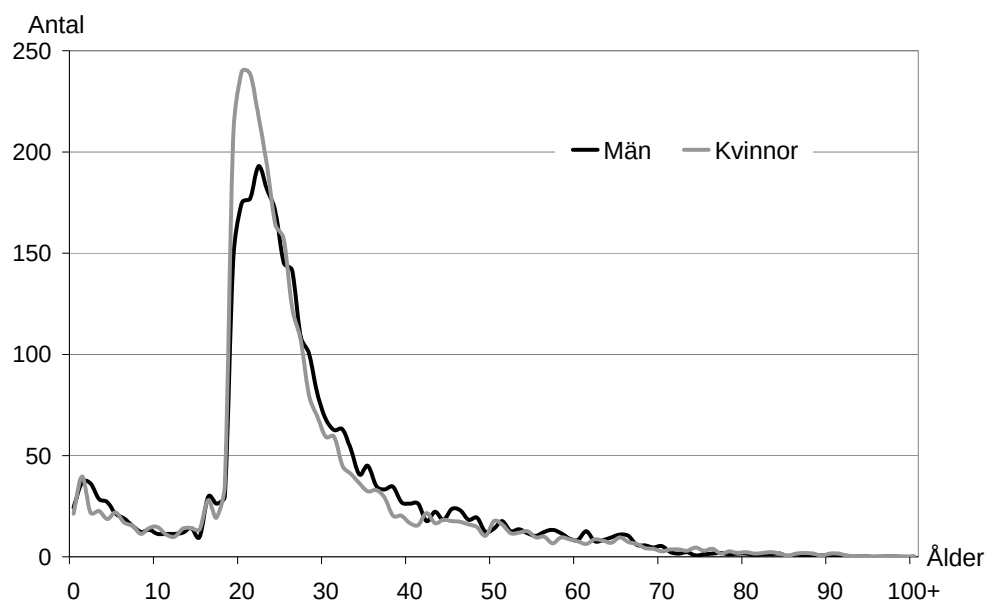
Kvinnorna flyttar något mer än männen. I genomsnitt för åren 2009–2011 har det flyttat in 18 fler kvinnor än män till Jönköpings kommun. Motsvarande uppgifter för utflyttningen är 121, dvs. att så många fler kvinnor än män i genomsnitt har flyttat från kommunen varje år. Detta innebär att flyttnettot för kvinnorna är lägre än för männen och får till följd att andelen kvinnor i kommunen minskar.⁴

⁴ Trots att *antalet* kvinnor i befolkningen ökar minskar ändå *andelen* kvinnor eftersom antalet män ökar i snabbare takt än antalet kvinnor. En majoritet av de som bor i Jönköpings kommun i dag är dock kvinnor (50,5 procent), men fortsätter nuvarande utveckling kommer det finnas fler män än kvinnor i kommunen år 2022.

Att det är fler kvinnor än män som både flyttar till och från Jönköpings kommun är en trend som har funnits sedan kommunsammanslagningen 1971 med endast några enskilda år som undantag. Dock varierar det över åren om flyttnettot är högre för kvinnorna eller för männen. Under både 2010 och 2011 var flyttnettot högre för männen än kvinnorna.

Kvinnorna är generellt yngre än männen när de flyttar. Diagram C visar inflyttningen till kommunen fördelad efter kön och ålder. Det är tydligt att kvinnorna som flyttar till kommunen är fler än männen i åldersintervallet 19–24 år, medan männen är fler i åldersintervallet 30–40 år.

Diagram C **Antal inflyttare till Jönköpings kommun fördelade efter kön och ålder, medelvärde 2009–2011**

Det finns en könsskillnad mellan inrikes och utrikes flyttningar. När det gäller inrikes flyttningar är det precis som för de totala flyttningarna fler kvinnor än män som flyttar. När det gäller utrikes flyttningar är det däremot fler män än kvinnor som både flyttar in och ut.

Flyttare efter ålder

Antalet in- och utflyttare är inte jämnt fördelat efter ålder, utan det är framför allt i åldrarna 19–29 år som människor flyttar. Det gäller särskilt flyttningar över kommungräns inom Sverige. Flyttningarna minskar sedan med ökad ålder.

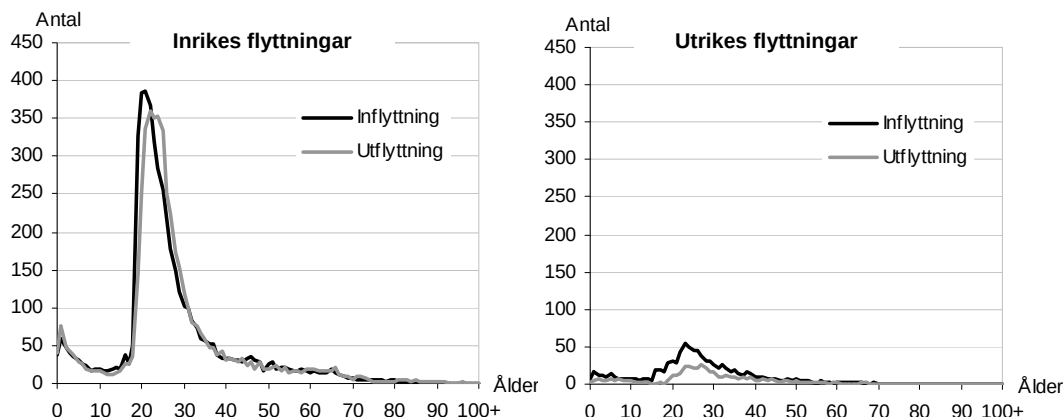
Bland barn och ungdomar var flyttningsfrekvensen för perioden 2009–2011 som högst bland de allra yngsta (0–5 år), se diagram D på nästa sida. Gymnasie-ungdomar flyttar också i större utsträckning än andra barn och ungdomar.

För perioden 2009–2011 var den vanligaste inrikes inflyttaren till Jönköpings kommun en 20-årig kvinna och den vanligaste inrikes utflyttaren var en 22-årig kvinna. Den vanligaste utrikes inflyttaren till Jönköpings kommun var en 24-årig man och den vanligaste utrikes utflyttaren var en 27-årig man.

Jämfört med samtliga in- och utflyttare till och från Jönköpings kommun är det få som flyttar till eller från ett annat land. Av alla inflyttare under perioden 2009–2011 var det 16 procent som flyttade från ett annat land. Det var i princip lika stor andel som för 20 år sedan. Av den totala utflyttningen från kommunen utgjorde den utrikes utflyttningen åtta procent.

De utrikes in- och utflyttarna är generellt något äldre än de inrikes. Det är också en annan könsfördelning där männen är i majoritet bland de utrikes flyttarna.

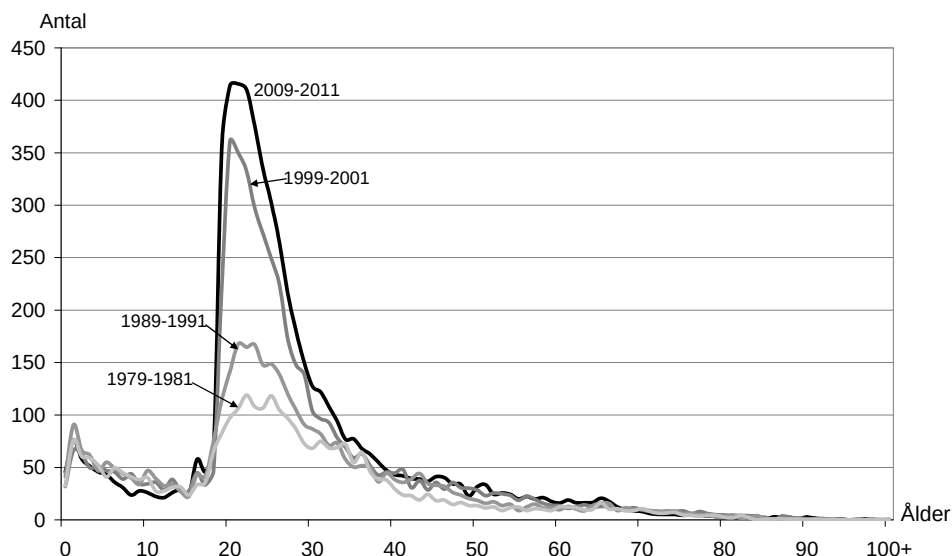
Diagram D **Åldersfördelning på flyttare till och från Jönköping fördelade på inrikes samt utrikes flyttningar, medelvärde 2009–2011**

Förändring av inflyttningen över tid

Diagrammet nedan illustrerar hur inflyttningen har förändrats över tid de senaste 30 åren. Det är tydligt att inflyttningen av unga vuxna har ökat för varje årtionde. Av det totala antalet inflyttare i dag är 58 procent i åldrarna 19–29 år. För 10 år sedan var det 55 procent, för 20 år sedan var det 41 procent och för 30 år sedan var det 37 procent. Ökningen var alltså som allra störst mellan 1989–1991 och 1999–2001, vilket till stor del kan förklaras av utbyggnaden av Högskolan i Jönköping.

Diagram E **Antal inflyttare till Jönköpings kommun fördelat efter ålder, medelvärde för vart tionde år**

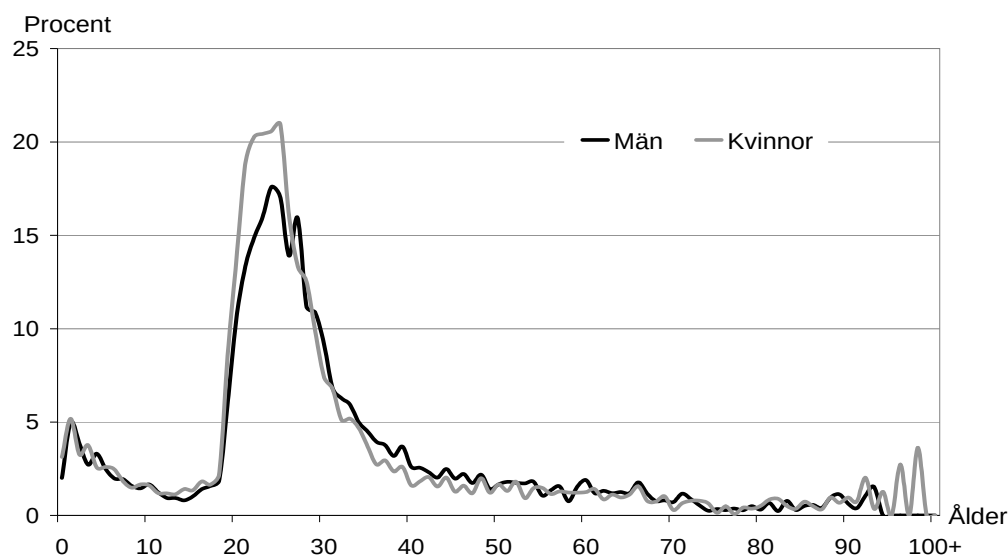
Antalet inflyttare har även ökat i åldrarna 30–39 år, men inte alls i samma omfattning som i tidigare nämnda åldersgrupp. I övriga åldrar har inte inflyttningen förändrats nämnvärt över åren.

Eftersom utflyttningen till stora delar följer utvecklingen av inflyttningen har utflyttningen med tiden förändrats på ett liknande sätt som inflyttningen.

Utflyttningsrisker

Utflyttningsrisker⁵ visar benägenheten att flytta från kommunen vid en viss ålder. Utflyttningsriskerna är högre i dag jämfört med för 10 år sedan i framför allt åldrarna 25–29 år. I åldrarna 19–24 år är däremot utflyttningsriskerna lägre jämfört med för 10 år sedan. Denna förändring beror troligtvis på en förändrad befolkningsstruktur där antalet studenter är fler, vilket gör att den relativa utflyttningen blir lägre i åldrarna 19–24 år och att det ger en högre utflyttning i åldrarna 25–34 år när de är färdiga med studierna. Inom övriga åldersgrupper – 18 år och yngre samt 35 år och äldre – har det inte skett några större förändringar av utflyttningsriskerna över tid.

Diagram F **Utflyttningsrisker för Jönköpings kommun fördelat efter kön och ålder, medelvärde 2009–2011**

Från 2006 och framåt har utflyttningsriskerna varit ganska stabila i alla åldersgrupper. Detta innebär att orsaken till att utflyttningen har ökat sedan dess är förändringar i kommunens befolkningsstruktur, dvs. andelen som flyttar från kommunen är ungefär lika stor nu som då, men eftersom antalet jönköpingsbor har ökat blir det ändå en högre utflyttning. Som exempel kan nämnas att om benägenheten att flytta från kommunen var densamma 2006 som den var 2011 skulle utflyttningen 2006 ha varit 4 899 personer i stället för 4 962 som det verkligen var. Omvänt skulle 5 528 personer flyttat från kommun 2011 om benägenheten att flytta hade varit densamma som den var 2006. Antalet personer som verkligen flyttade från kommunen 2011 var 5 439 personer.

⁵ Antalet utflyttade under en viss tidsperiod och i en viss ålder i relation till folkmängdens storlek vid periodens början.

Benägenheten att flytta från Jönköpings kommun är som högst i åldrarna 20–29 år. Risken att flytta från kommunen under ett enskilt år är för samtliga av dessa åldrar över 10 procent. Den är som allra högst i åldrarna 21–25 år där utflyttningsriskerna pendlar mellan 18 och 23 procent för män respektive kvinnor. Det innebär att under ett enskilt år flyttar ungefär var femte person i dessa åldrar från kommunen. Vid 30 års ålder är det strax under 10 procent av invånarna som flyttar från kommunen. Andelen som flyttar från kommunen avtar sedan för att efter 40 års ålder uppgå till 1–2 procent.

Bland de yngre åldrarna är utflyttningsriskerna som högst bland förskolebarnen där 3–5 procent flyttar från kommunen varje år. I åldrarna 6–18 år är det 1–2 procent som flyttar från kommunen. Bland 19-åringarna är det i genomsnitt, för de senaste tre åren, sju procent som har flyttat från kommunen.

Flyttnetto

Jönköpings kommun hade för perioden 2009–2011 ett positivt flyttnetto (inflyttare minus utflyttare) i samtliga åldersgrupper utom 25–29 år och 65 år och äldre. Detta skiljer sig helt från för 30 år sedan då flyttnetto var negativt i alla åldersgrupper utom 16–18 år samt 65 år och äldre.

Jämfört med för 10 år sedan är den stora förändringen att flyttnettot är mer positivt för åldersgruppen 19–24 år samt att det är mer negativt för åldersgruppen 25–29 år. Detta förklaras med att Jönköping under 2000-talet har utvecklats till att bli en ännu mer utpräglad högskolekommun, där många flyttar till Jönköping för att studera i åldern 19–24 år och där många studenter som har läst färdigt flyttar från kommunen mellan 25–29 år.

Jönköping har ett positivt flyttnetto bland barn och ungdomar. I den allra yngsta åldersgruppen beror det på ett positivt flyttnetto mot utlandet. Mot övriga riket är flyttnettot negativt, vilket nästan uteslutande kan förklaras med barnfamiljer som flyttar till grannkommunerna med Habo i spetsen.

Tabell 1 **Flyttnetto för Jönköpings kommun fördelat på åldersgrupper, medelvärde för vart tionde år**

Ålder	1979–1981	1989–1991	1999–2001	2009–2011
0-5 år	-32	47	52	14
6-12 år	-17	86	59	39
13-15 år	-5	23	30	30
16-18 år	20	65	49	78
19-24 år	-82	-16	301	421
25-29 år	-61	1	-3	-129
30-34 år	-45	54	12	28
35-44 år	-35	75	90	55
45-54 år	-25	-8	60	61
55-64 år	-7	2	9	0
65-79 år	17	13	12	-1
80-+ år	4	5	11	-11
Totalt	-268	346	682	585

Flyttningar efter familjeförhållande

Eftersom statistik över familjeförhållande är bristfällig i Sverige gällande sammanboende utan barn går det inte med säkerhet att fastställa flyttarnas familjestatus. Det är dock tydligt att de allra flesta som flyttar till och från Jönköpings kommun är ensamstående utan barn, vilket förstås hör samman med att de flesta som flyttar är unga vuxna. Det kan vara så många som sex av tio inflyttare som är ensamstående utan barn.

Sammanboende (inklusive gifta) med barn som flyttade till Jönköpings kommun under 2010 var cirka tio procent av den totala inflyttningen. Ensamstående med barn utgjorde drygt två procent. Flyttnettot är positivt för kommunen när det gäller alla familjekategorier, men det är som störst i gruppen ensamstående utan barn.

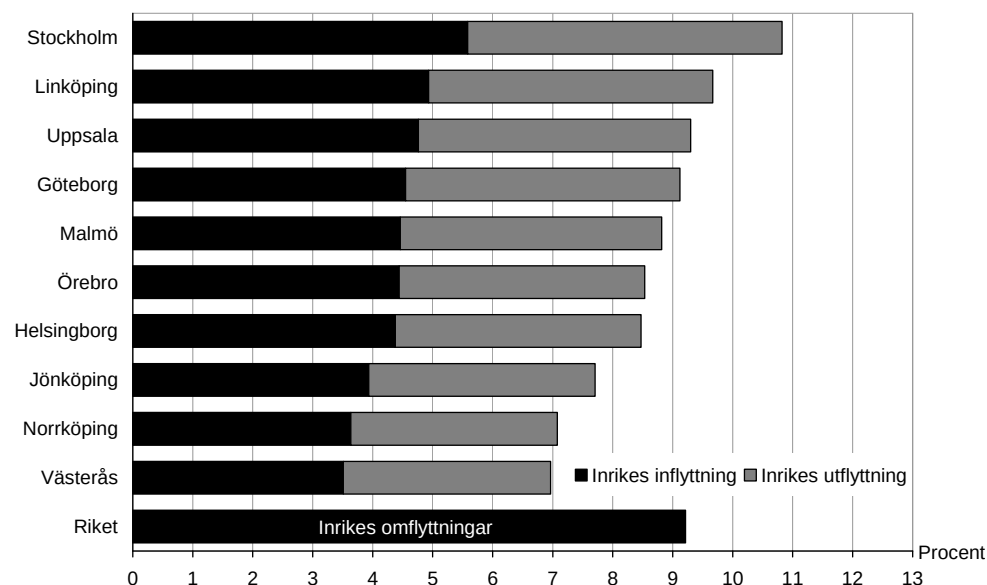
Rörlighet jämfört med andra kommuner

Jämfört med andra större kommuner och genomsnittet för hela riket var andelen flyttningar till och från kommunen i förhållande till hela folkmängden lägre i Jönköping. Bland de tio största kommunerna var det bara Norrköping och Västerås som hade en lägre inrikes omflyttning i förhållande till sin folkmängd.

I genomsnitt för perioden 2007–2011 var den inrikes omflyttningen i Jönköping 7,7 procent av folkmängden, dvs. andelen av folkmängden som antingen flyttade in eller ut från kommunen. Genomsnittet för hela riket var 9,2 procent. Av de tio största kommunerna var Stockholm den kommun som hade den absolut största omflyttningen med 10,9 procent. Även de två universitetskommunerna Linköping och Uppsala hade en stor omflyttning.

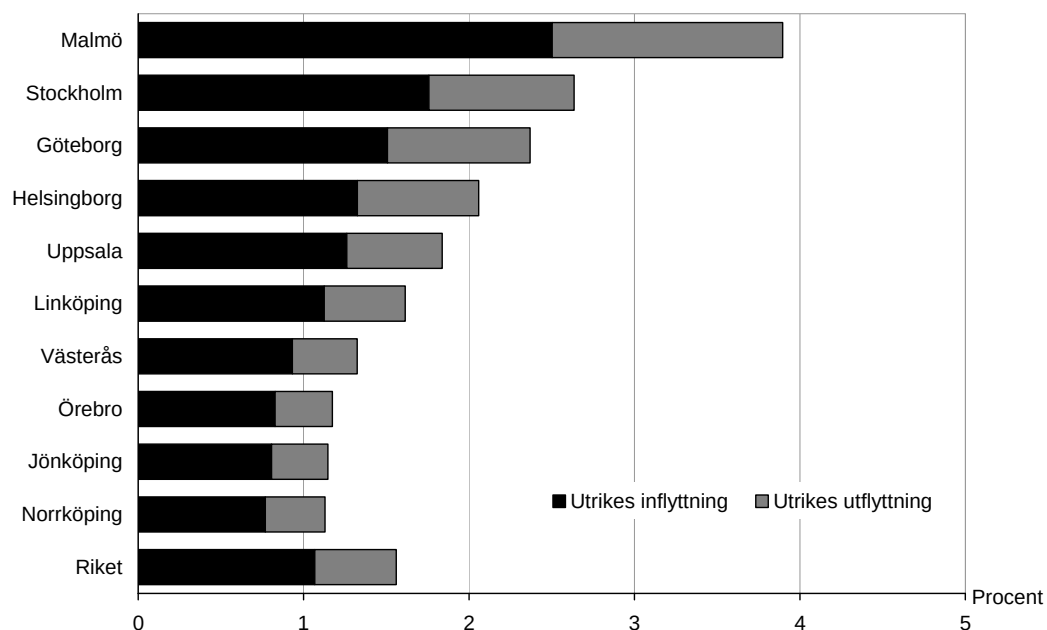
I jämförelse med perioden 1992–1996 har den inrikes omflyttningen ökat i Jönköping med nästan två procentenheter. Även i de övriga kommunerna har omflyttningen ökat, men inte i samma utsträckning som i Jönköping. Förklaringen till att ökningen är högre i Jönköping går att finna i Högskolans utbyggnad sedan 1990-talet.

Diagram G **Inrikes flyttningar i förhållande till folkmängd för Sveriges tio största kommuner samt riket, 2007–2011**

De utrikes omflyttningarna för Jönköping var i genomsnitt 1,1 procent av folkmängden för perioden 2007–2011. Bland de tio största kommunerna var det bara Norrköping som hade en lägre utrikes omflyttning. Högst utrikes omflyttning bland dessa kommuner hade Malmö med en omflyttning på 3,9 procent, vilket till stor del kan förklaras med Malmös närhet till Danmark.

Diagram H **Utrikes flyttningar i förhållande till folkmängd för Sveriges tio största kommuner samt riket, 2007–2011**

Jämfört med perioden 1992–1996 har den utrikes omflyttningen ökat med 0,3 procentenheter i Jönköping. Den utrikes omflyttningen har ökat även i de andra kommunerna som ingår i denna jämförelse samt i riket som helhet. I riket har den utrikes omflyttningen ökat med 0,6 procentenheter sedan perioden 1992–1996.

Inrikes flyttningar

De inrikes flyttningarna utgör en stor del av det totala antalet flyttningar till och från Jönköpings kommun. Flyttningarna är dock inte jämnt fördelade mellan alla kommuner i landet utan det är framför allt vissa kommuner dit flyttströmmarna till och från Jönköping strömmar.

Utveckling 1970–2011

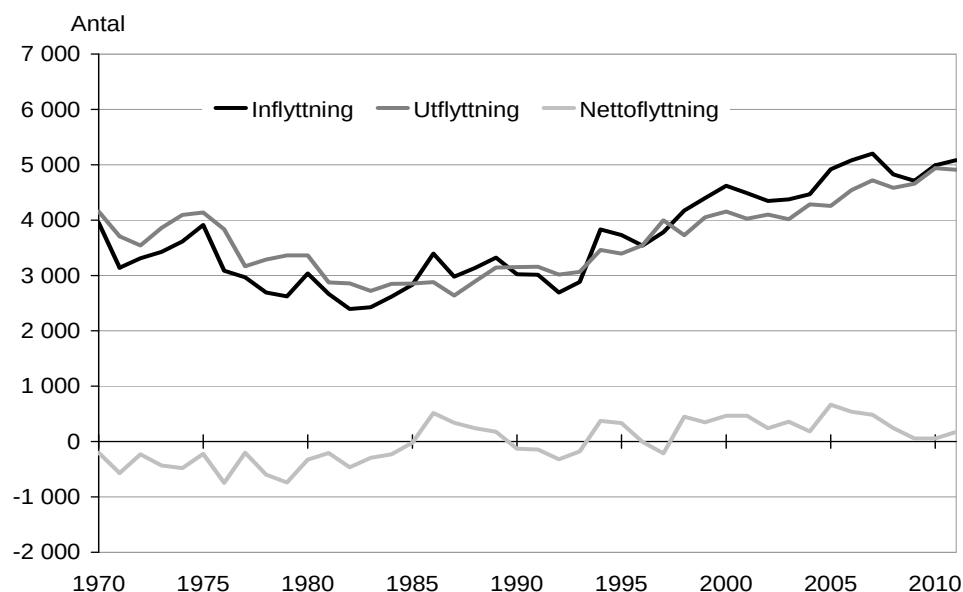
Jönköping har sedan 1998 haft ett positivt flyttnetto mot övriga Sverige. Detta är motsatt förhållande till hur det var mellan 1970 och 1985 då Jönköping hade ett negativt flyttnetto mot övriga Sverige varje år. Perioden däremellan (1986–1997) pendlade flyttnettot i två omgångar från att vara positivt några år till att vara negativt några år. För hela perioden 1970–2011 var det inrikes flyttnettot som högst 2005 då det låg på +664 personer. Det var lägst 1976 då det låg på -747 personer.

Den negativa utvecklingen från 1970 till 1985 går i huvudsak att förklara med en stor utflyttning av barnfamiljer till grannkommunerna. Den positiva utvecklingen från 1998 och framåt går till stor del att tillskriva utvecklingen av Högsolan i Jönköping som har lockat studerande från hela landet.

Det är också ökningen av antalet studenter som förklarar att både in- och utflyttningen har ökat sedan början av 1990-talet. År 1990 flyttade cirka 3 000 personer från övriga Sverige till Jönköping. År 2011 var motsvarande siffra cirka 5 000 personer. Inflyttningen var alltså 66 procent högre 2011 än 1990.

De senaste åren har flyttnettot varit lägre än för de flesta andra år under 2000-talet. Det beror på att inflyttningen inte har fortsatt att öka i samma takt som utflyttningen. Förklaringar till det är att Högsolan i Jönköping inte kunnat ta in lika många studenter som tidigare samt att finanskrisen hösten 2008 slog tillfälligt ganska hårt mot Jönköpings arbetsmarknad.

Diagram I Jönköpings kommuns in- och utflyttning mot övriga Sverige 1970–2011

Utvecklingen av inrikes flyttningar till och från Jönköpings kommun 1970–2011 presenteras i tabellform i bilaga 1.

Flyttningar efter kommungrupper 2000–2011

För att ge en tydligare bild av Jönköpings flyttningar mot övriga Sverige har de enskilda kommunerna delats in i olika kommungrupper.⁶ Jönköping har ett positivt flyttnetto mot sju av de tio kommungrupperna (se tabell nedan).

Flyttnettot för Jönköping var för perioden 2000–2011 mest positivt mot *varuproducerande kommuner* på i genomsnitt +238 personer per år. I denna kommungrupp ingår kommuner med en hög andel sysselsatta inom industrisektorn, vilket innebär att flera av kommunerna i Jönköpings län ingår i denna grupp.

Även *kommuner i tätbefolkad region* har Jönköping ett stort positivt flyttnetto mot. Under perioden 2000–2011 låg det på i genomsnitt +191 personer per år. Exempel på kommuner i denna grupp med större utflyttning till Jönköping är Nässjö, Eksjö, Falköping, Ulricehamn och Västervik.

Mot övriga *större städer* hade Jönköping för åren 2000–2011 en flyttvinst på i genomsnitt +113 personer per år. I denna grupp ingår alla kommuner i storleksordningen 50 000–200 000 invånare med undantag för de som är förortskommuner till någon av storstäderna.

Flyttnettot för perioden var mest negativt mot *storstäder* på i genomsnitt -244 personer per år. Jönköping hade även ett negativt flyttnetto mot *förortskommuner till storstäderna* samt *förortskommuner till större städer*.

Tabell 2 Jönköpings kommuns flyttnetto mot olika kommungrupper 2000–2011

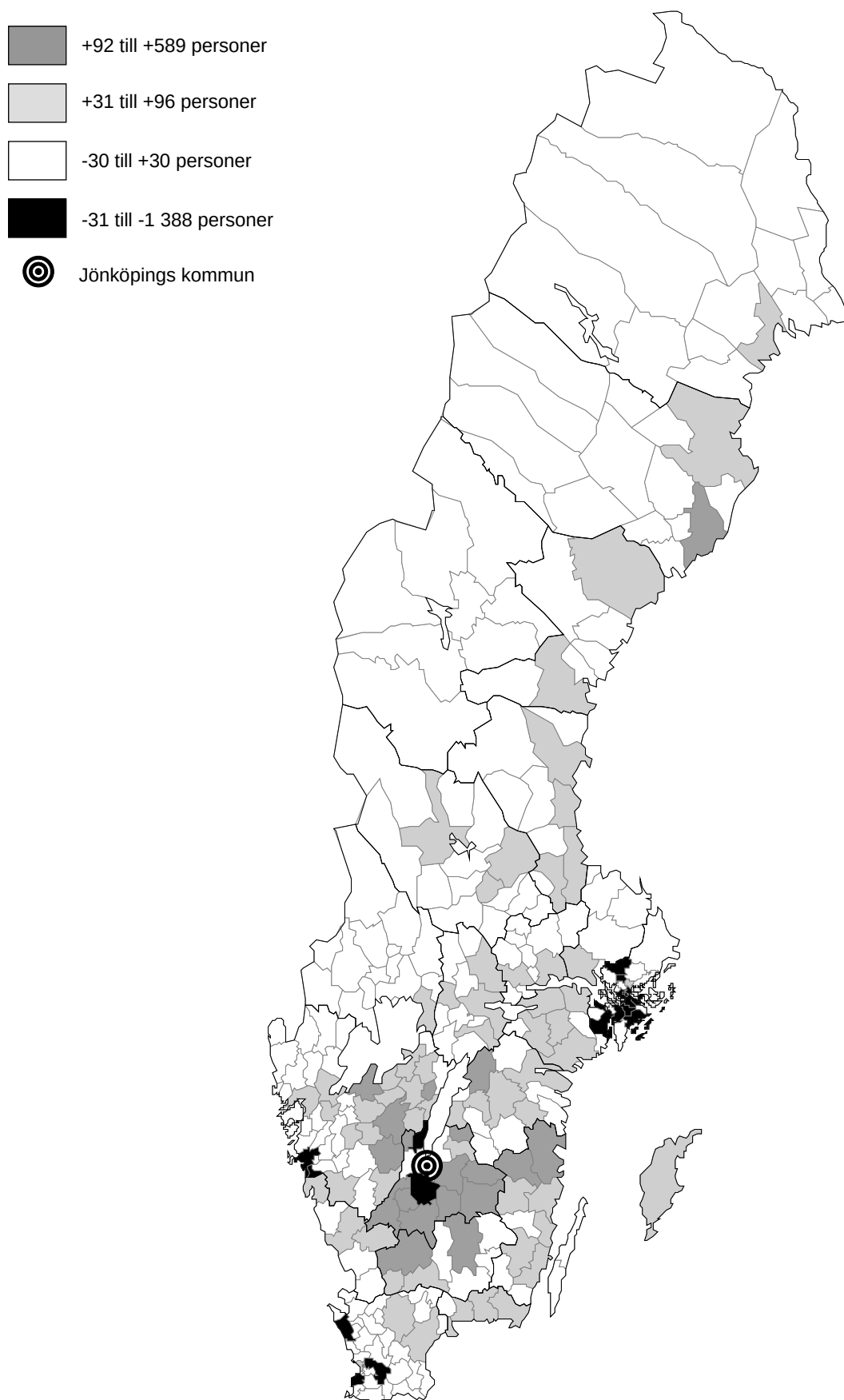
Kommungrupp	2000–2011	Genomsnitt per år
Varuproducerande kommuner	2 850	238
Kommuner i tätbefolkad region	2 292	191
Större städer	1 360	113
Pendlingskommuner	730	61
Kommuner i glesbefolkad region	229	19
Turism- och besöksnäringkommuner	62	5
Glesbygdskommuner	51	4
Förortskommuner till storstäderna	-245	-20
Förortskommuner till större städer	-453	-38
Storstäder	-2 926	-244
Övriga	-35	-3
Totalt	3 915	326

Flyttningar mot andra kommuner 2000–2011

Sedan år 2000 fram till 2011 har Jönköping gjort en flyttvinst mot övriga kommuner i Sverige på närmare 4 000 personer. Det ger i genomsnitt ett plus på närmare 330 personer per år. Jönköping hade under denna period ett positivt flyttnetto mot 83 av landets kommuner och ett negativt flyttnetto mot 18 kommuner. Då har de kommuner där flyttnettot för hela perioden var i närheten av noll (plus eller minus 30 personer) räknats bort.

⁶ Kommungrupperna följer SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) kommungruppsindelning. För information om kommungrupperna se bilaga 3.

Figur 1 Jönköpings flyttnetto mot övriga kommuner 2000–2011

Jönköping hade de största positiva flyttnettona mot övriga kommuner i länet (undantaget Habo och Vaggeryd) samt närliggande kommuner i angränsande län. Nässjö var den kommun där flyttnettot för Jönköpings del var klart störst under perioden med +589 personer. Därefter följer Gislaved med +325 personer och Vetlanda med +311 personer. De åtta kommuner som Jönköping hade störst flyttnetto mot under perioden var alla kommuner i det egna länet.

Tabell 3 **De kommuner som Jönköpings kommun hade de största positiva och negativa flyttnettona mot för perioden 2000–2011**

Positivt flyttnetto		Negativt flyttnetto	
Kommun	Antal personer	Kommun	Antal personer
Nässjö	589	Göteborg	-1 388
Gislaved	325	Stockholm	-1 174
Vetlanda	311	Habo	-520
Mullsjö	296	Malmö	-364
Eksjö	294	Lund	-212
Värnamo	293	Solna	-134
Sävsjö	224	Helsingborg	-104
Gnosjö	195	Nacka	-59
Växjö	186	Södertälje	-51
Västervik	183	Vaggeryd	-46
Tranås	162	Botkyrka	-42
Umeå	150	Huddinge	-41
Motala	144	Mölnadal	-40
Vimmerby	140	Sigtuna	-36
Falköping	135	Sundbyberg	-35

De största negativa flyttnettona hade Jönköpings kommun under perioden 2000–2011 i huvudsak mot storstadsområdena samt grannkommunerna Habo och Vaggeryd. Jönköping hade särskilt stora negativa flyttnetton mot landets två största kommuner Stockholm (-1 174 personer) och Göteborg (-1 388 personer). Även mot landets tredje största kommun Malmö var det ett stort negativt flyttnetto (-364 personer). Flyttnettona mot grannkommunerna Habo och Vaggeryd var -520 personer respektive -46 personer.

Jönköping hade ett positivt flyttnetto för perioden 2000–2011 mot 8 av de 14 andra kommunerna som tillhör landets 15 största kommuner. Det största positiva flyttnettot var mot Umeå på +150 personer. Orsaken till det är att det är relativt få från Jönköping som flyttar till Umeå för att studera på universitetet där, medan det finns ett antal personer som efter studier i Umeå väljer att flytta till Jönköping.

Liknande resonemang går att använda för att förklara de positiva flyttnettona mot universitetskommunerna Linköping (+93 personer) och Uppsala (+19 personer). Den fjärde stora universitetskommunen Lund hade däremot Jönköping ett negativt flyttnetto gentemot på -212 personer.

Tabell 4 **Jönköpings flyttnetto mot övriga kommuner som tillhör landets 15 största kommuner för perioden 2000–2011**

Kommun	Flyttnetto (antal personer)
Umeå	150
Örebro	95
Linköping	93
Eskilstuna	88
Norrköping	86
Västerås	46
Uppsala	19
Borås	17
Huddinge	-41
Helsingborg	-104
Lund	-212
Malmö	-364
Stockholm	-1 174
Göteborg	-1 388

Förutom de tidigare nämnda storstadskommunerna hade Jönköping även ett negativt flyttnetto mot Helsingborg på -104 personer för perioden 2000–2011. Helsingborg är den av de största kommunerna som har haft den mest positiva utvecklingen under 2000-talet och som lyckats locka inflyttare från hela landet. Jönköpings flyttnetto mot Helsingborg varierar dock från år till år och det har vissa år varit positivt, senast år 2011.

Fördjupning: flyttningar mot enskilda kommuner 1970–2011

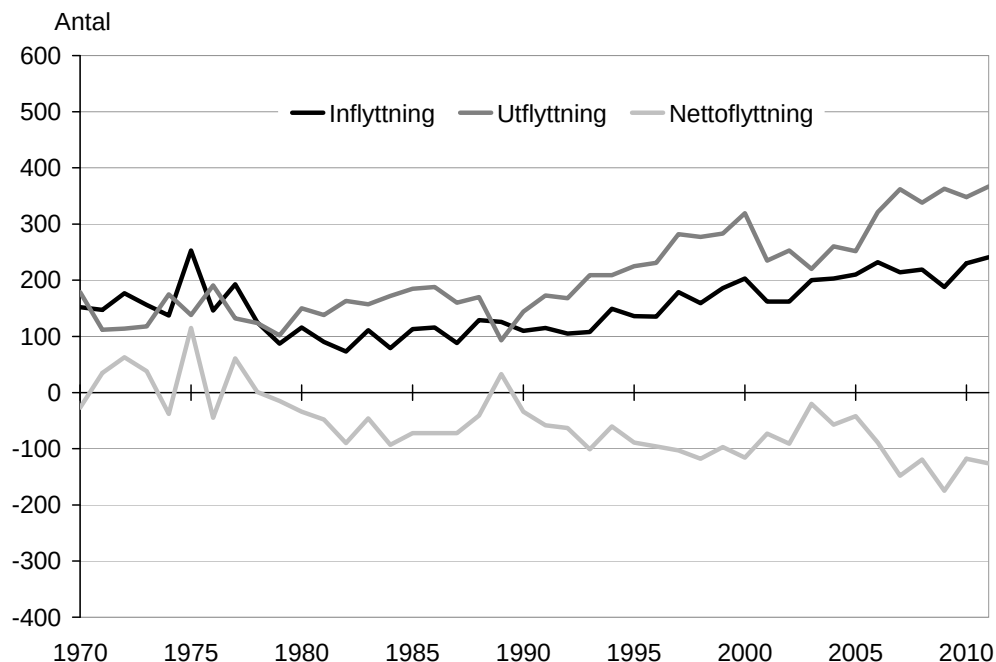
De kommuner som Jönköping har den största inflyttningen från är i storleksordning efter inflyttning: Göteborg, Nässjö, Stockholm, Habo, Linköping, Vaggeryd, Mullsjö, Växjö och Malmö. Inflyttningen har varit störst från dessa kommuner såväl för hela 2000-talet som för de senaste tillgängliga åren. I princip är det samma kommuner som Jönköping har den största utflyttningen till. En fördjupning av flyttströmmarna gentemot dessa kommuner från 1970 till 2011 redovisas i detta avsnitt.

Stockholm

Under större delen av 1970-talet var det i stort sett balans mellan in- och utflyttning med undantag av vissa år, bl.a. 1975 och 1977. Då utlokaliserades några av de statliga verken från Stockholm till Jönköping, vilket medförde en ökad inflyttning. Denna period präglades också av den ”gröna vågen”, då det inte var lika attraktivt att flytta till storstäderna. Därefter har flyttnettot varit negativt mot Stockholm med undantag för 1989.

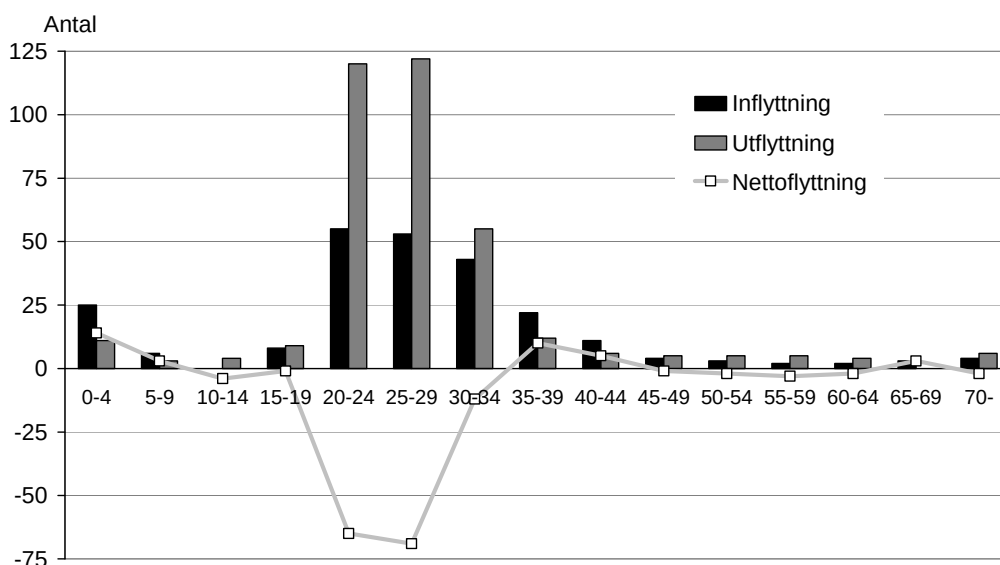
Sedan i början av 1990-talet har både in- och utflyttningen till och från Stockholm ökat. Åren 2001–2005 var dock utflyttningen till Stockholm lägre än föregående och efterföljande år, vilket kan förklaras med ”IT-kraschen” som i huvudsak drabbade Stockholm. Inflyttningen till Stockholm var under dessa år lägre även från andra delar av landet (Saluveer, 2010).

Diagram J Jönköpings in- och utflyttning till och från Stockholm 1970–2011

Ett stort antal jönköpingsbor flyttar till Stockholm, framför allt i åldrarna 20–29 år, men även i åldrarna 30–34 år. Många av flyttarna till Stockholm är personer som har avslutat sina studier i Jönköping och väljer att flytta till arbete i huvudstaden. Jönköping har dock ett positivt flyttnetto mot Stockholm när det gäller barnfamiljer. I absoluta tal handlar det dock inte om speciellt stora flyttvinster.

Diagram K Jönköpings in- och utflyttning till och från Stockholm i olika åldrar 2011

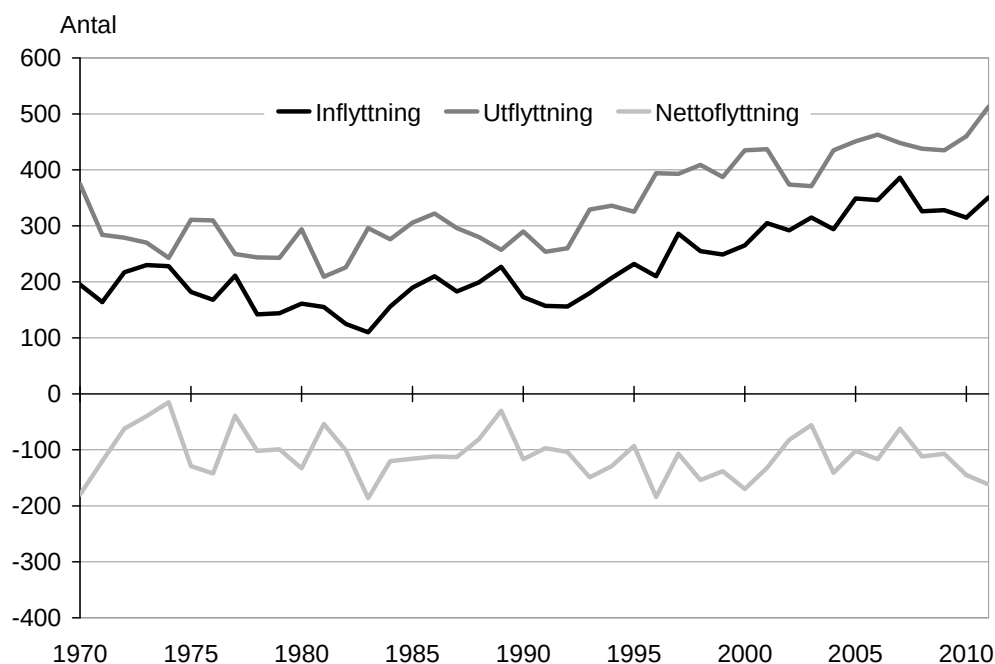

Göteborg

Jönköpings kommun har sedan slutet av 1970-talet haft ett negativt flyttnetto i förhållande till Göteborgs kommun. Göteborg med dess storlek, utbud av studie- och arbetsmöjligheter samt relativa närhet till Jönköping gör kommunen till den naturliga "storebrorskommunen" för Jönköping.

Flyttningarna till och från Jönköping har precis som den allmänna trenden ökat sedan början av 1990-talet. Under 2011 var det 513 personer som valde att flytta från Jönköping till Göteborg, medan 351 personer valde att flytta från Göteborg till Jönköping. Sett över hela perioden 1970–2011 har Jönköpings flyttförlust mot Göteborg legat ganska konstant på drygt 100 personer per år.

Diagram L Jönköpings in- och utflyttning till och från Göteborg 1970–2011

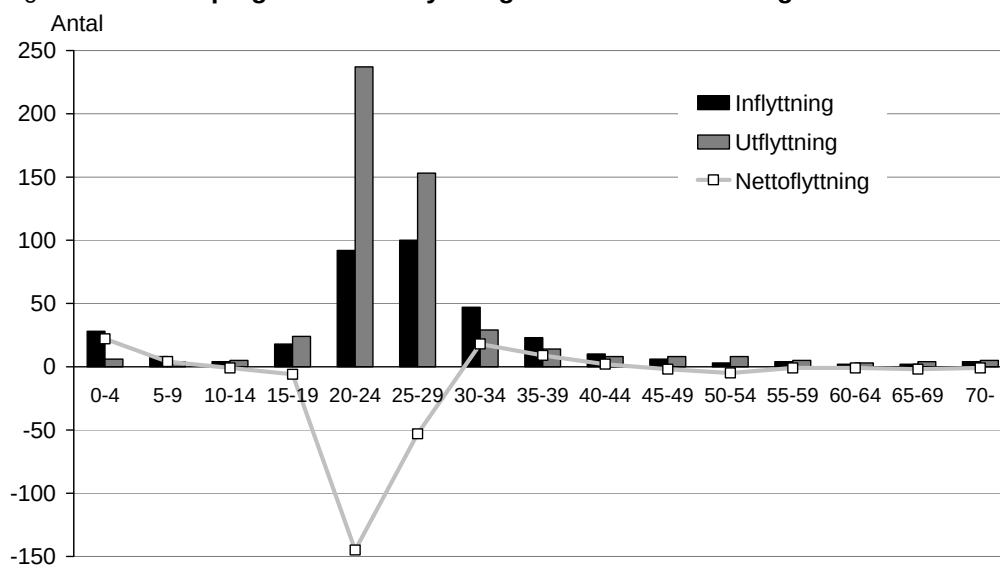

Precis som mot Stockholm är utflyttningen mot Göteborg koncentrerade i åldrarna 20–29 år, men med en ännu större tyngdpunkt på åldrarna 20–24 år. Detta beror på att många flyttar från Jönköping till Göteborg för att studera. Det är nästan dubbelt så många som flyttar till Göteborg i denna åldersgrupp jämfört med hur många som flyttar till Stockholm.

En annan skillnad jämfört med Jönköpings flyttningar mot Stockholm är att det är färre som flyttar från Jönköping till Göteborg i åldern 30–34 år än vad det är som flyttar till Stockholm i samma åldersgrupp.

Jönköping gör en flyttvinst också mot Göteborg när det gäller barnfamiljer. Dock är vinsterna även här inte speciellt stora. Flyttutbytet i åldrarna 40 år och däröver är blygsamt.

Diagram M Jönköpings in- och utflyttning till och från Göteborg i olika åldrar 2011

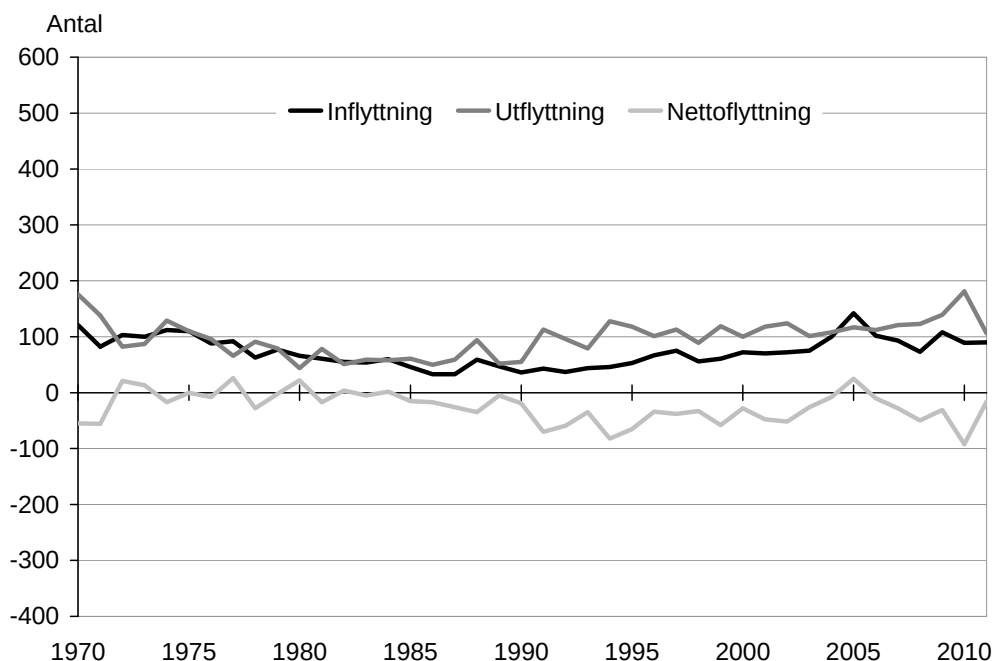

Malmö

Flyttutbytet mellan Jönköping och Malmö var relativt litet fram till mitten av 1980-talet. Därefter har Jönköpings kommun haft ett negativt flyttnetto i förhållande till Malmö kommun med undantag för 2005.

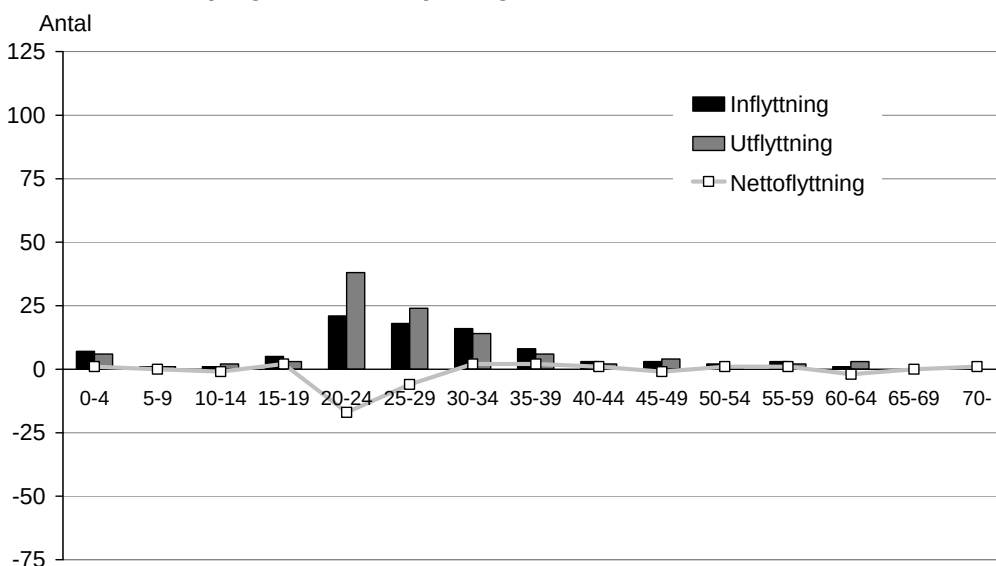
Flyttförlusten mot Malmö har aldrig varit större än 100 personer något enskilt år, som högst var det 2010 med -92 personer till följd av en osedvanlig stor utflyttning. Detta verkar dock inte vara någon ny trend då det 2011 var ett flyttnetto på endast -16 personer.

Diagram N Jönköpings in- och utflyttning till och från Malmö 1970–2011

De som flyttar till Malmö är framför allt i åldrarna 20–24 år, men relativt många flyttar till Malmö även i åldrarna 25–29 år. Precis som flyttningarna gentemot de två andra storstäderna hade Jönköping 2011 en marginell flyttvinst när det gäller barnfamiljer.

Diagram O Jönköpings in- och utflyttning till och från Malmö i olika åldrar 2011

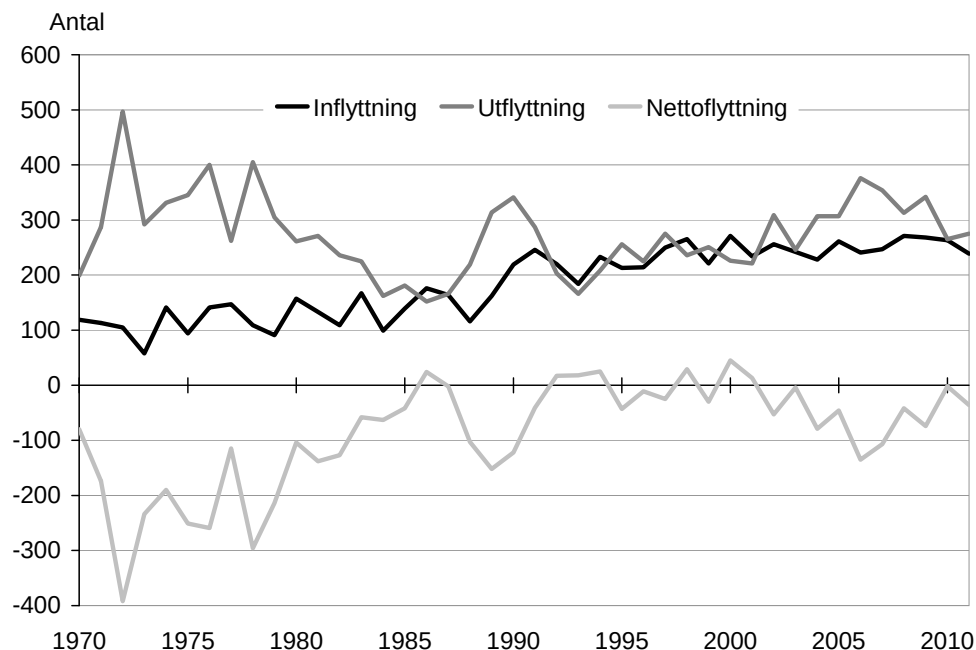
Habo

Under 1970-talet flyttade många barnfamiljer till de angränsande kommunerna Vaggeryd, Habo och Mullsjö, eftersom tillgången på billiga småhus var större där än i Jönköpings kommun. Samtidigt som utflyttningen var stor till de tre kommunerna, ökade pendlingen kraftigt till Jönköpings kommun. Angränsande kommuner är också Nässjö och Aneby, men till dessa kommuner skedde inte motsvarande utflyttning.

Under 1980-talet minskade utflyttningen till Habo och 1986 hade Jönköping till och med ett positivt flyttnetto mot Habo. Det blev dock en ny utflyttningsvåg till Habo mellan 1988 och 1991. Utflyttningen minskade därefter igen för att en ny utflyttningsvåg skulle uppstå mellan 2004 och 2009. Det som är gemensamt för perioderna med hög utflyttning till Habo är att det dessa år har byggts många småhus i den kommunen.

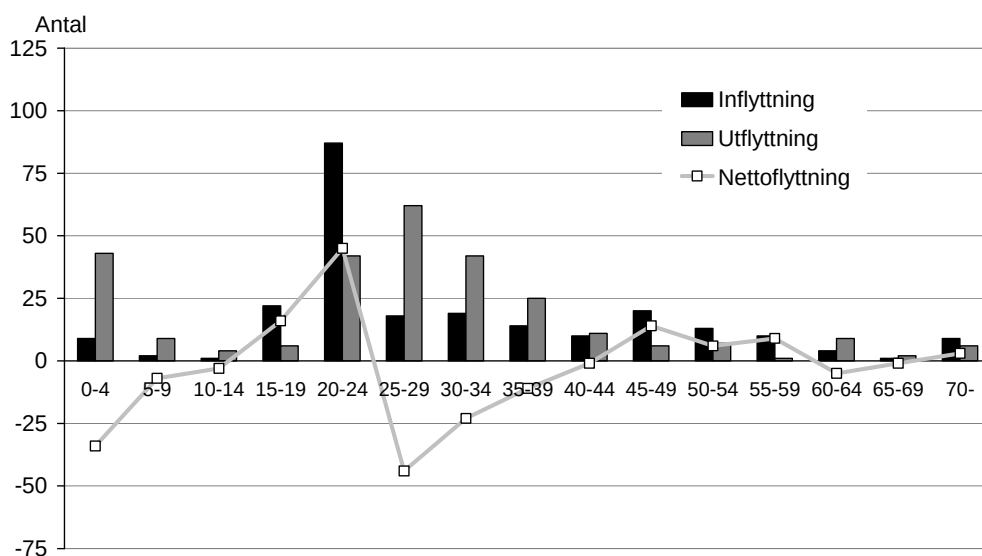
Sedan 1970 är det totalt bara sju år som Jönköping har haft ett positivt flyttnetto mot Habo.

Diagram P Jönköpings in- och utflyttning till och från Habo 1970–2011

De som flyttar från Jönköping till Habo är framför allt barnfamiljer med yngre barn. Från Habo till Jönköping flyttar i huvudsak ungdomar i åldrarna 20–24 år. Det sker även en utflyttning från Habo av personer i åldrarna 45–59 år.

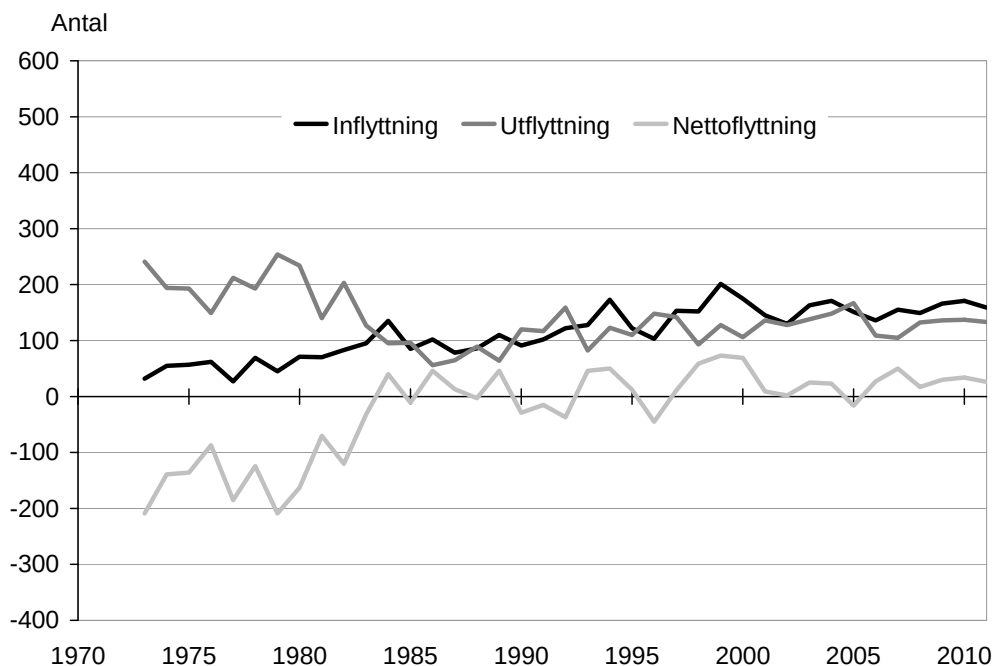
Diagram Q Jönköpings in- och utflyttning till och från Habo i olika åldrar 2011

Mullsjö

Precis som nämndes i avsnittet om Habo var utflyttningen från Jönköping till Mullsjö stor under 1970-talet. Sedan början av 1980-talet har utflyttningen till Jönköping varit lägre och med några få undantag har Jönköping sedan mitten av 1980-talet haft flyttvinster mot Mullsjö. Förklaringen till det är att många ungdomar från Mullsjö väljer att flytta till Jönköping samtidigt som barnfamiljer från Jönköping inte flyttar till Mullsjö i samma utsträckning som under 1970-talet.

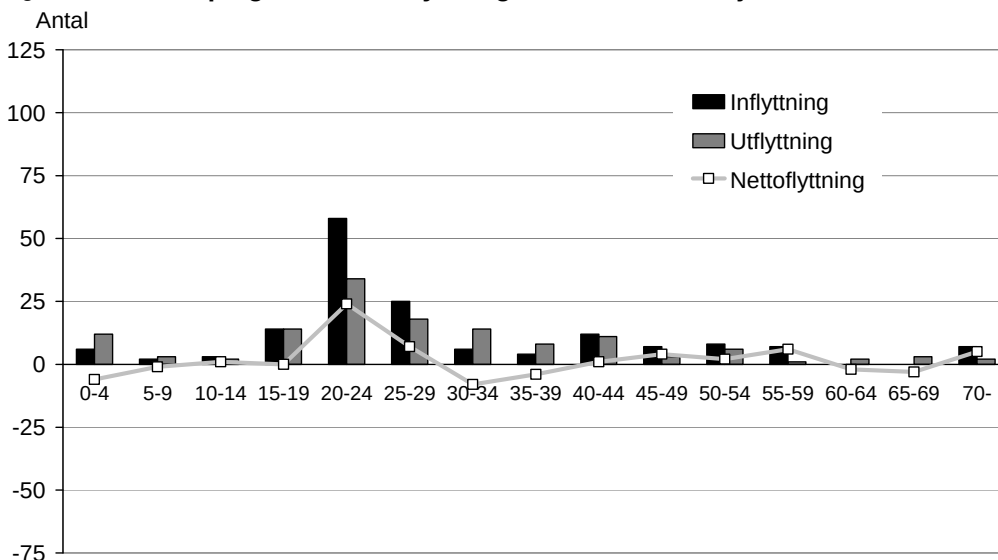
Diagram R Jönköpings in- och utflyttning till och från Mullsjö 1973–2011

Anmärkning: Uppgifter om flyttningar mellan Jönköpings och Mullsjö kommuner saknas för åren 1970–1972.

Det är framför allt ungdomar i åldrarna 20–24 år som flyttar från Mullsjö till Jönköping, men Jönköping har även flyttvinster mot Mullsjö i åldrarna 25–29 år och åldrarna 45–59 år. De som flyttar från Jönköping till Mullsjö är i huvudsak barnfamiljer.

Diagram S Jönköpings in- och utflyttning till och från Mullsjö i olika åldrar 2011

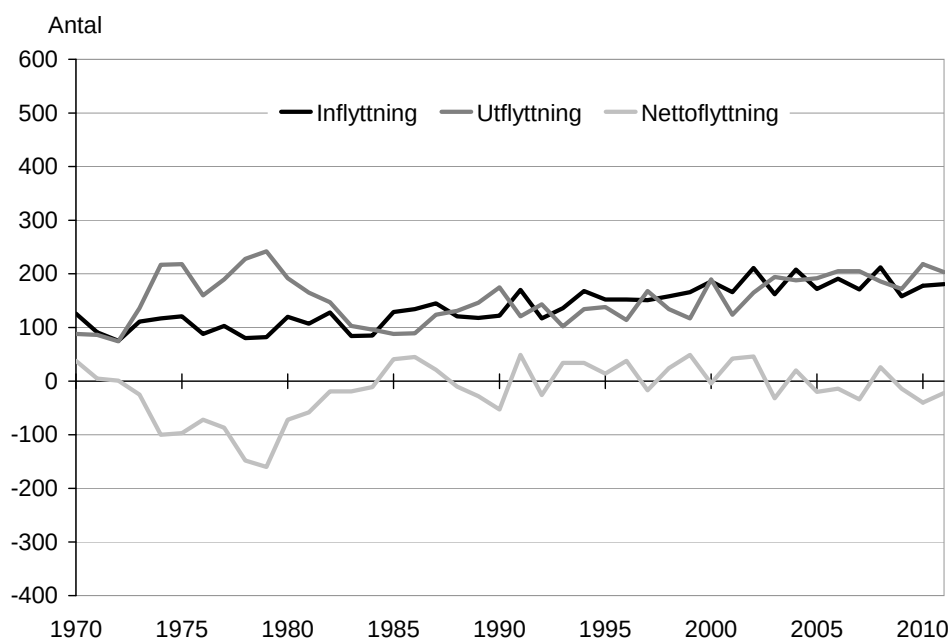

Vaggeryd

Utflyttningen från Jönköping till Vaggeryd var precis som för Jönköpings flyttningar mot Habo och Mullsjö stor under 1970-talet. En minskande utflyttning under 1980-talet gjorde att Jönköping vissa år under det årtiondet hade ett positivt flyttnetto mot Vaggeryd.

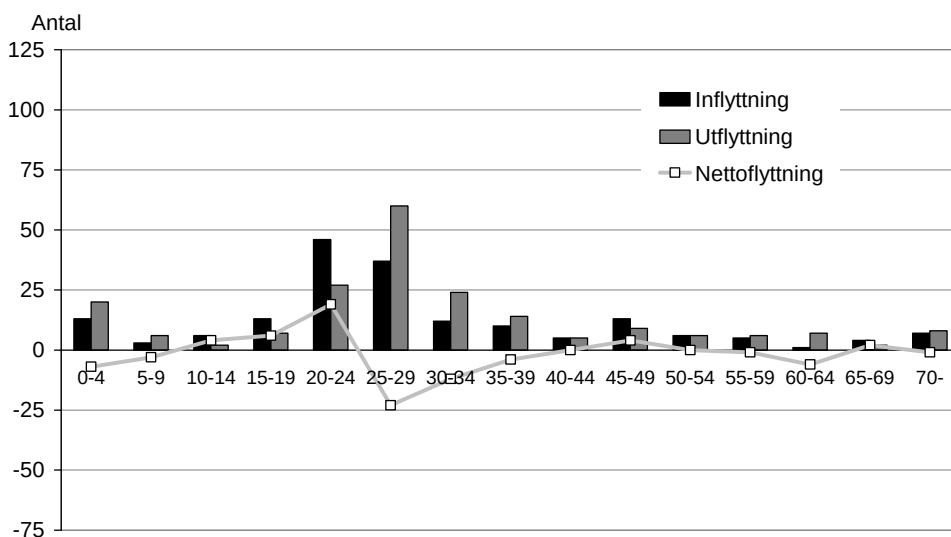
Under de flesta år under 1990-talet och fram till och med 2002 hade Jönköping ett positivt flyttnetto mot Vaggeryd. Därefter har utflyttningen från Jönköping till Vaggeryd ökat och Jönköping har haft ett negativt flyttnetto mot Vaggeryd för sju av dessa nio år. Detta går att koppla till ett byggande av småhus i Vaggeryd som tydligt har varit riktat för att få barnfamiljer i Jönköping att flytta till kommunen.

Diagram T Jönköpings in- och utflyttning till och från Vaggeryd 1970–2011

Från Vaggeryd till Jönköping flyttar främst ungdomar i åldrarna 20–24 år, medan det från Jönköping till Vaggeryd främst flyttar småbarnsfamiljer.

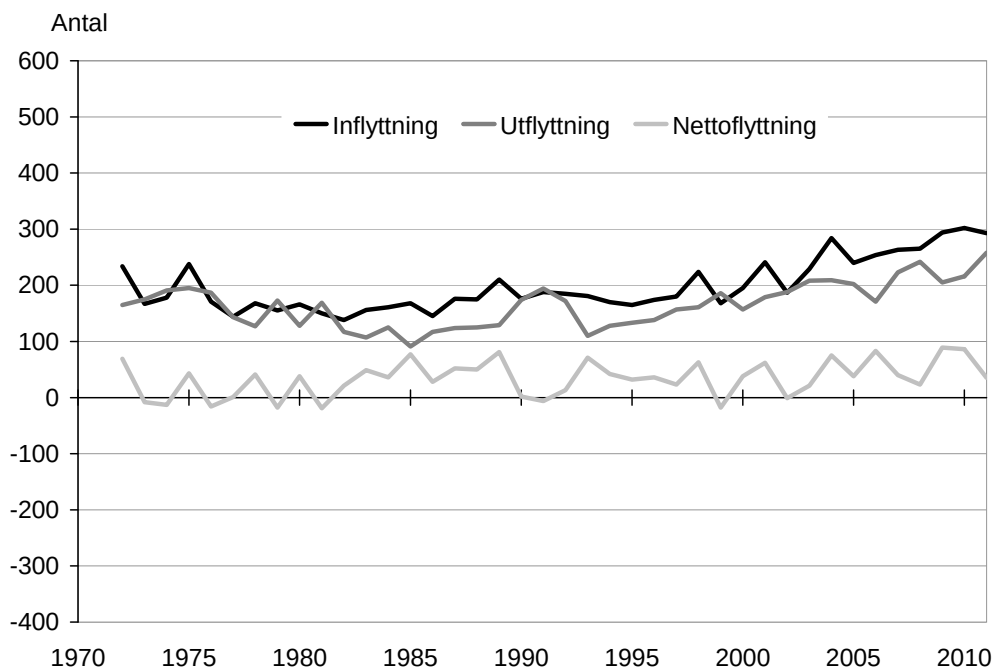
Diagram U Jönköpings in- och utflyttning till och från Vaggeryd i olika åldrar 2011

Nässjö

Nässjö är den kommun som Jönköping vanligtvis har sina största flyttvinster mot. Sedan 1982 är det bara tre år som flyttnettot mot Nässjö har varit negativt: år 1991 var det -6 personer, år 1998 var det -18 personer och år 2002 var det -1 person. Att flyttutbytet med Nässjö – till skillnad från grannkommunerna Habo och Vaggeryd – är positivt för Jönköpings del går framför allt att förklara med det större avståndet till kommunen. Även om kommunikationerna är relativt goda mellan Nässjö och Jönköping uppväger det inte den längre tid det ändå tar att pendla.

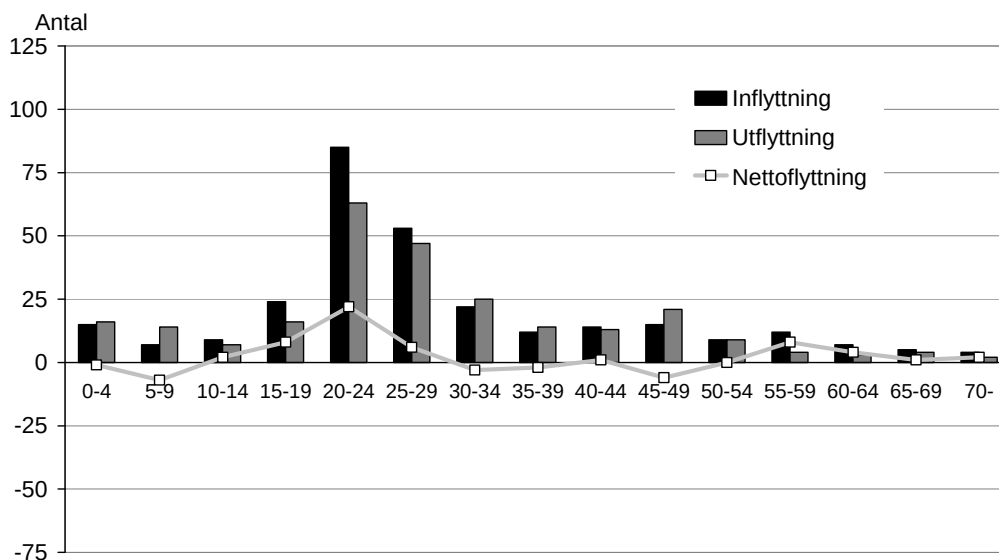
Diagram V Jönköpings in- och utflyttning till och från Nässjö 1972–2011

Anmärkning: Uppgifter om flyttningar mellan Jönköpings och Nässjö kommuner saknas för 1970–1971.

Det positiva flyttnettot som Jönköping har mot Nässjö består framför allt av att ungdomar i åldrarna 20–24 år flyttar till Jönköping (se diagram X på nästa sida). Flyttnettot är även positivt för åldersgrupperna 15–19 år, 25–29 år och 55 år och uppåt.

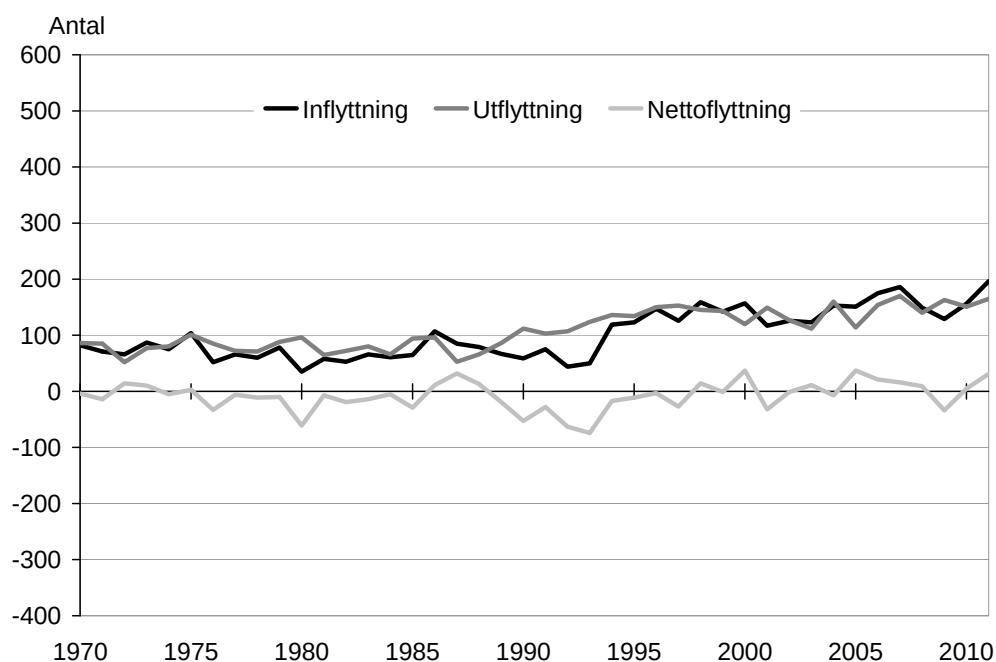
Till skillnad från mot andra länskommuner som Habo, Mullsjö och Vaggeryd är det ingen tydlig flyttförlust för Jönköping mot Nässjö när det gäller barnfamiljer.

Diagram X **Jönköpings in- och utflyttning till och från Nässjö i olika åldrar 2011**

Linköping

Jönköping hade fram till mitten av 1990-talet de flesta år ett negativt flyttnetto mot Linköping. Särskilt under första halvan av 1990-talet var flyttförlusten mot Linköping stor, vilket möjligen kan förklaras med att många valde att studera dessa år samt en ny folkbokföringslag som innebar att studenter skulle vara folkbokförda där de studerade.

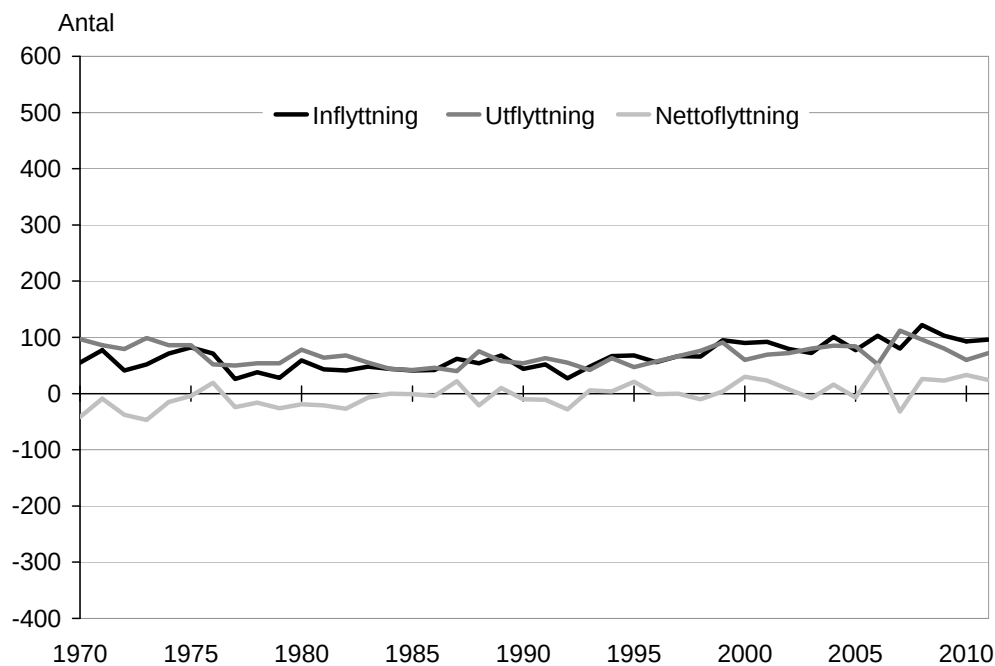
Sedan 1998 har flyttnetto mot Linköping varit positivt totalt sett för Jönköping. Det är endast fyra år sedan dess som flyttnettet har varit negativt. Förklaringen till det finns troligtvis i utvecklingen av Högskolan i Jönköping som dels har fått fler jönköpingsbor att studera på hemmaplan, dels att fler från Linköping valt att studera i Jönköping.

Diagram Y **Jönköpings in- och utflyttning till och från Linköping 1970–2011**

Växjö

Från 1970 fram till mitten av 1980-talet hade Jönköping de flesta år en flyttförlust mot Växjö. Därefter har flyttnettot varierat en del mellan åren, men generellt har det varit positivt för Jönköpings del. Under 2000-talet har Jönköping haft ett positivt flyttnetto mot Växjö nio av de elva åren, där flyttvinsten mot Växjö har varit i genomsnitt cirka +25 personer per år för de senaste fyra åren.

Diagram Z Jönköpings in- och utflyttning till och från Växjö 1970–2011

Jönköpingsbor i omflyttning

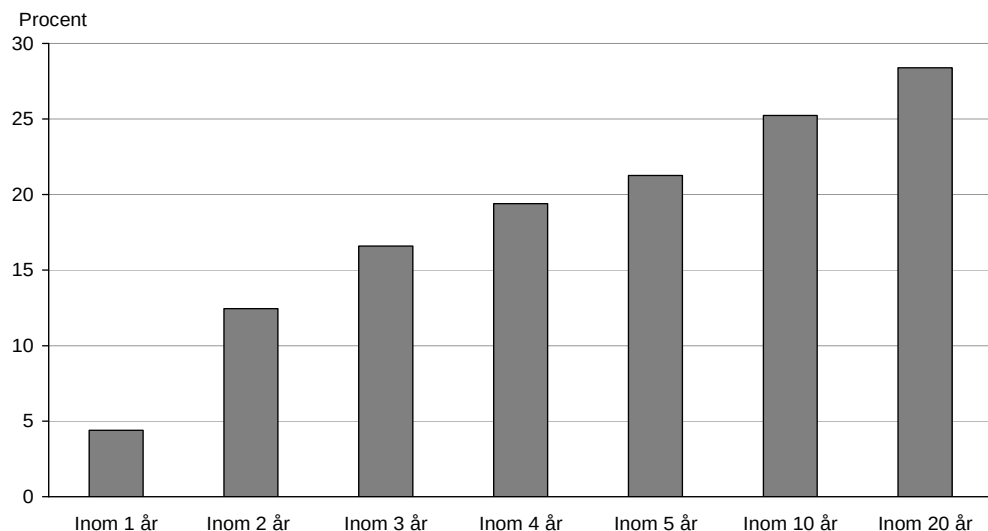
De inrikes flyttningarna till och från Jönköpings kommun har resulterat i att många som bor i Jönköping är födda i andra delar av Sverige samt att många som bor i andra kommuner har tidigare i sina liv bott i Jönköping. Eftersom både återflyttning och vidareflyttning är vanligt förekommande är dessa grupper av stort intresse.

Återflyttning

Av inflyttarna till Jönköpings kommun för perioden 2007–2011 var det en ganska hög andel som är tidigare jönköpingsbor som väljer att flytta tillbaka till kommunen, så kallade återflyttare. Av inflyttarna de senaste fem åren är det närmare 30 procent som tidigare hade bott i Jönköpings kommun.

Återflyttningen är som högst i åldergruppen 25–39 år. Cirka 40 procent av inflyttarna i den åldersgruppen är återflyttare. Andelen återflyttare minskar sedan med ökande ålder.

Diagram Å **Andel återflyttare av den totala inflyttningen till Jönköpings kommun, medelvärde 2007–2011**

De flesta återflyttningar sker inom ett par år efter utflyttningen, därefter minskar benägenheten att flytta tillbaka med tiden. Cirka 20 procent av inflyttarna till Jönköpings kommun flyttade från kommunen inom en femårsperiod dessförinnan.

Återflyttningen är marginellt högre bland kvinnor än män. Jämfört med 1990-talet är det ingen större skillnad i den totala andelen återflyttare.

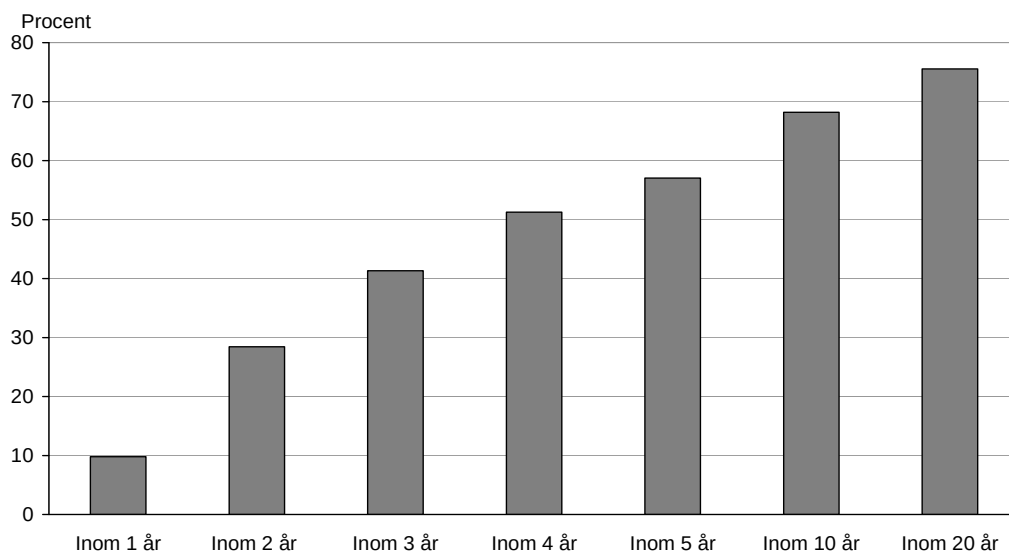
Vidareflyttning

En klar majoritet av de som flyttar från Jönköpings kommun under ett år är tidigare inflyttare. För perioden 2007–2011 var det cirka 75 procent av utflyttarna som tidigare hade flyttat till kommunen.

I åldersgruppen 25–39 år är cirka 90 procent av utflyttarna tidigare inflyttare till kommunen. Andelen vidareflyttare minskar sedan med ökande ålder.

De allra flesta av vidareflyttarna flyttar från kommunen inom några år från det att de har flyttat till kommunen. Av det totala antalet utflyttare är det över hälften som flyttade till kommunen inom en fyraårsperiod dessförinnan.

Diagram Ä **Andel vidareflyttare av den totala utflyttningen från Jönköpings kommun, medelvärde 2007–2011**

Det är en lika hög andel män som kvinnor bland vidareflyttarna. Jämfört med 1990-talet har den totala andelen vidareflyttare ökat med cirka 10 procentenheter, vilket kan förklaras med att studenter utgör en större andel av flyttarna.

Vart tar jönköpingsborna vägen?

I slutet av 2010 var det drygt 93 000 f.d. jönköpingsbor som bodde i andra kommuner i landet. Med f.d. jönköpingsbor menas här sådana personer som någon gång tidigare i sitt liv har bott i Jönköpings kommun.

Flest f.d. jönköpingsbor fanns det i Göteborg, närmare 8 000 (se tabell 5 på nästa sida). Detta gjorde att tidigare jönköpingsbor utgjorde 1,6 procent av alla invånare i Göteborgs kommun. Nästan lika många f.d. jönköpingsbor fanns det i Stockholms kommun med 7 835 personer. Dessa utgjorde 0,9 procent av folkmängden i Stockholm. I den tredje storstadskommunen Malmö fanns det drygt 3 000 f.d. jönköpingsbor, vilket utgjorde 1 procent av folkmängden i Malmö kommun.

I övrigt är det många länskommuner där det bor ett stort antal f.d. jönköpingsbor. I Habo bor det drygt 5 000 personer som tidigare någon gång har bott i Jönköpings kommun. Det innebär att nästan varannan invånare i Habo är f.d. jönköpingsbo. I Mullsjö är var tredje invånare f.d. jönköpingsbor och i Vaggeryd är det drygt var femte invånare som tidigare någon gång har bott i Jönköpings kommun.

I slutet av 2010 fanns det f.d. jönköpingsbor i samtliga Sveriges kommuner förutom i landets befolkningsmässigt minsta kommun Bjurholm.

Tabell 5 Tidigare boende i Jönköpings kommun som 2010 bodde i någon annan kommun, sorterade efter störst antal och högst andel f.d. jönköpingsbor i förhållande till respektive kommuns folkmängd

Kommun	Antal	% av de boende i kommunen	Kommun	Antal	% av de boende i kommunen
Göteborg	7 969	1,6	Habo	5 097	47,5
Stockholm	7 835	0,9	Mullsjö	2 253	32,0
Habo	5 097	47,5	Vaggeryd	2 861	22,0
Nässjö	3 078	10,5	Aneby	1 011	15,8
Malmö	3 023	1,0	Nässjö	3 078	10,5
Vaggeryd	2 861	22,0	Eksjö	884	5,4
Linköping	2 451	1,7	Tranås	898	5,0
Mullsjö	2 253	32,0	Ödeshög	259	4,9
Växjö	1 476	1,8	Sävsjö	527	4,9
Uppsala	1 418	0,7	Ydre	164	4,5
Borås	1 368	1,3	Vetlanda	1 115	4,2
Helsingborg	1 354	1,0	Ulricehamn	891	3,9
Värnamo	1 258	3,8	Värnamo	1 258	3,8
Halmstad	1 233	1,3	Gnosjö	359	3,8

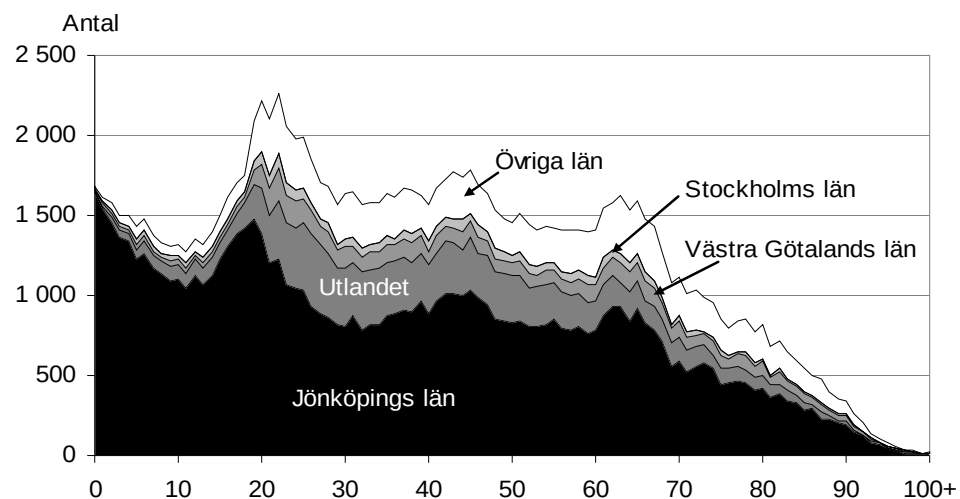
Varifrån kommer jönköpingsborna?

Av de boende i Jönköpings kommun i slutet av 2010 var det närmare 80 000 personer som var födda i Jönköpings län. Det motsvarar 62 procent av alla boende i kommunen. Vid samma tidpunkt var det 14 procent av jönköpingsborna som var födda utomlands.

Närmare 8 000 av jönköpingsborna var födda i Västra Götalands län, vilket motsvarar 6 procent av de boende i kommunen. De som var födda i Stockholms län var närmare 4 000 personer, vilket motsvarar 3 procent. Personer födda i övriga län utgjorde tillsammans 15 procent av de boende i Jönköpings kommun, varav relativt många var födda i länen Östergötland, Skåne och Kalmar.

Den ålder där det fanns lägst andel som var födda i Jönköpings län var 30-åringar där endast 49 procent av de boende i kommunen var födda i länet.

Diagram Ö Boende i Jönköpings kommun 2010 efter födelselän

Boende i Jönköping som 15-åringar – var bor de i dag?

För att få en förståelse om flyttningen av de som har vuxit upp i Jönköping har födelsekohorter⁷ för vart femte år mellan 1960 och 1985 följts med femårsintervaller från det att de var 15 år till den ålder de var år 2010.⁸ Det innebär att det går att följa de som är födda 1960 från att de var 15 år till det att de var 50 år och de som är födda 1985 till det att de var 25 år.

I tabellerna 6–11 nedan, redovisas hur stor andel (procent) av de som ingår i de aktuella födelsekohorterna som bor i respektive kommun eller län för de aktuella åldrarna.

Av de som föddes 1960 och har vuxit upp i Jönköping bodde 90 procent av dem fortfarande kvar i kommunen vid 20 års ålder. Vid 50 års ålder bodde 60 procent kvar i kommunen. De som föddes 1965 uppvisar ungefär samma kvarboendegrad.

De som tillhör födelsekohorterna därefter har inte bott kvar i Jönköpings kommun i samma utsträckning. Av de som föddes 1980 bodde endast 54 procent kvar i Jönköpings kommun när de var 30 år. Detta går att jämföra med de som föddes 1970, där 62 procent bodde kvar i kommunen vid samma ålder.

Den senaste födelsekohorten – de som föddes 1985 – visar en högre kvarboendegrad både vid 20 års ålder och vid 25 års ålder än de som föddes 1980. En trolig förklaring till detta är att de i och med etableringen av Högskolan i Jönköping i större utsträckning valt att studera i hemkommunen än de som föddes 1980.

Tabell 6 **Andel (procent) ungdomar från Jönköpings kommun som bor i kommunen vart femte år**

Kohort	15 år	20 år	25 år	30 år	35 år	40 år	45 år	50 år
Födda 1960	100	90	72	65	64	62	61	60
Födda 1965	100	90	73	67	64	63	62	
Födda 1970	100	90	70	62	60	59		
Födda 1975	100	85	64	58	56			
Födda 1980	100	81	64	54				
Födda 1985	100	84	66					

⁷ Personer födda under samma kalenderår.

⁸ Alla uppgifter avser den 31 december respektive år. Eftersom mättillfällena bara avser vart femte år har det skett förändringar mellan dessa år som inte går att se i statistiken.

I Stockholms län är det vanligt att många av de utflyttade jönköpingsborna bosätter sig och det har blivit allt vanligare för varje generation. Av de som är födda 1980 och vuxit upp i Jönköping bodde 12 procent i Stockholms län vid mättillfället.

Tabell 7 **Andel (procent) ungdomar från Jönköpings kommun som bor i Stockholms län vart femte år**

Kohort	15 år	20 år	25 år	30 år	35 år	40 år	45 år	50 år
Födda 1960	0	1	6	6	7	7	6	6
Födda 1965	0	2	6	8	8	7	7	
Födda 1970	0	2	7	10	10	9		
Födda 1975	0	1	8	10	10			
Födda 1980	0	3	7	12				
Födda 1985	0	1	7					

Till Göteborgs kommun är det vanligt att ungdomar från Jönköping flyttar vid ganska ung ålder och för de som är födda 1975, 1980 och 1985 bodde redan vid 20 års ålder tre procent i Göteborg. Detta ökade därefter till sju procent vid 25 års ålder. Efter 25-årsåldern har det generellt skett en minskning av antalet boende i Göteborgs kommun. Detta beror på återflyttning till Jönköping samt vidareflyttning till Göteborgs förortskommuner och till Stockholmsområdet.

Tabell 8 **Andel (procent) ungdomar från Jönköpings kommun som bor i Göteborgs kommun vart femte år**

Kohort	15 år	20 år	25 år	30 år	35 år	40 år	45 år	50 år
Födda 1960	0	1	4	5	3	3	3	3
Födda 1965	0	2	4	4	3	3	3	
Födda 1970	0	1	4	4	3	3		
Födda 1975	0	3	7	6	5			
Födda 1980	0	3	7	7				
Födda 1985	0	3	7					

Jämfört med de andra storstadskommuner är det väldigt få jönköpingsungdomar som bosätter sig i Malmö. Vanligast har det varit bland de som är födda 1980 då två procent av dessa bodde i Malmö vid 30 års ålder.

Tabell 9 **Andel (procent) ungdomar från Jönköpings kommun som bor i Malmö kommun vart femte år**

Kohort	15 år	20 år	25 år	30 år	35 år	40 år	45 år	50 år
Födda 1960	0	0	1	0	0	1	0	0
Födda 1965	0	0	1	1	1	0	1	
Födda 1970	0	1	1	1	1	1		
Födda 1975	0	0	1	1	1			
Födda 1980	0	1	2	2				
Födda 1985	0	0	1					

Andelen ungdomar från Jönköping som valde att flytta till universitetskommuner ökade under hela 1990-talet i takt med att det blev vanligare att börja studera. Denna trend fortsatte till och med de som är födda 1980. De som är födda 1985 har inte i samma utsträckning som tidigare generationer valt att flytta till universitetskommuner, vilket tidigare har förklarats med att fler har valt att studera i Jönköping.

Tabell 10 **Andel (procent) ungdomar från Jönköpings kommun som bor i vissa universitetskommuner (Lund, Linköping och Uppsala) vart femte år**

Kohort	15 år	20 år	25 år	30 år	35 år	40 år	45 år	50 år
Födda 1960	0	1	3	2	2	2	1	1
Födda 1965	0	1	2	2	2	2	2	
Födda 1970	0	1	5	3	2	2		
Födda 1975	0	3	5	4	3			
Födda 1980	0	4	6	4				
Födda 1985	0	3	4					

Flyttningarna till andra kommuner i Jönköpings län skiljer sig mot tidigare redovisade kommuner genom att antalet boende i dessa kommuner börjar öka vid en högre ålder. Detta kan kopplas till att många som flyttar till de andra kommunerna i länet gör det i samband med familjebildande.

Den födelsekohort där högst andel har valt att bosätta sig i andra kommuner i länet är de som är födda 1970. Av dessa bodde elva procent vid 40 års ålder i andra kommuner i länet. I huvudsak är det i de tidigare nämnda grannkommunerna med Habo i spetsen där de flesta jönköpingborna bosätter sig i länet.

Tabell 11 **Andel (procent) ungdomar från Jönköpings kommun som bor i Jönköpings län (exkl. Jönköpings kommun) vart femte år**

Kohort	15 år	20 år	25 år	30 år	35 år	40 år	45 år	50 år
Födda 1960	0	3	5	8	9	10	10	10
Födda 1965	0	2	5	6	6	7	7	
Födda 1970	0	2	5	7	10	11		
Födda 1975	0	2	3	5	6			
Födda 1980	0	2	3	6				
Födda 1985	0	2	4					

Utrikes flyttningar

Även om inflyttningen från utlandet utgör en relativt liten del av den totala inflyttningen är den avgörande för Jönköpings folkökning. Det beror på att utflyttningen till utlandet är ännu mindre och att flyttnettot därmed blir relativt stort.

Som tidigare har nämnts är de utrikes flyttarna generellt äldre än vad de inrikes flyttarna är. Dessutom är det fler män än kvinnor som flyttar bland de utrikes flyttarna.

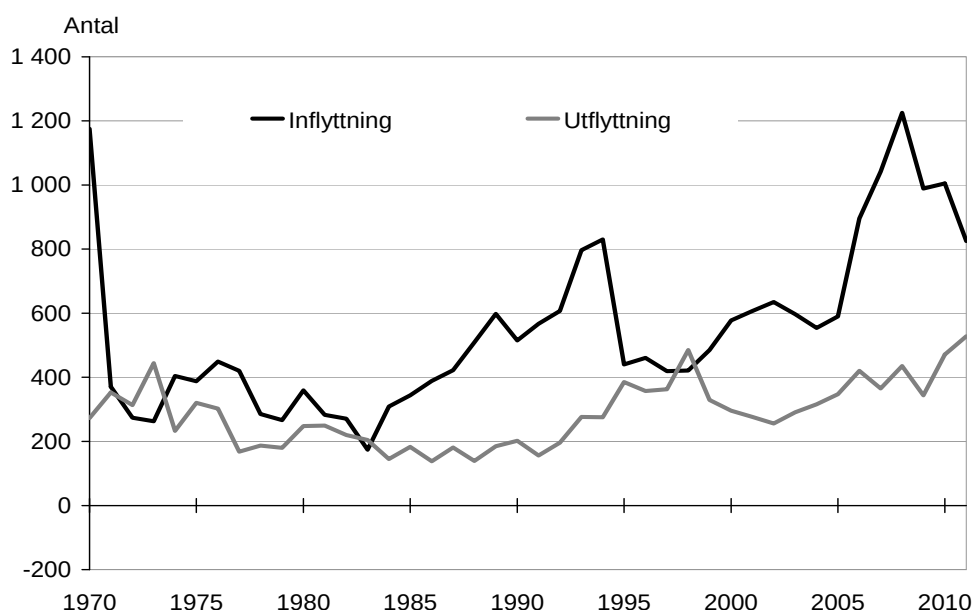
I alla utrikes flyttningar ingår även svenska medborgare som antingen flyttar till eller från Sverige. Av inflyttarna från andra länder till Jönköping är cirka 16 procent födda i Sverige och av utflyttarna är det ungefär hälften som är födda i Sverige.

Utveckling 1970–2011

In- och utflyttningen mot utlandet för Jönköpings del har varierat ganska mycket mellan åren. Det går också att skönja vissa perioder där inflyttningen från utlandet har varit högre, t.ex. i början av 1990-talet och andra halvan 2000-talet. Dessa faller samman med år då flyktingmottagandet såväl i Jönköping som i hela Sverige har varit stort.

Inflyttningen till Jönköping från utlandet var lägst 1983 då 174 personer flyttade från andra länder till Jönköpings kommun. Högst var inflyttningen från utlandet till Jönköping 2008 med 1 225 personer. Denna topp berodde dels på att många från andra länder valde att börja studera i Jönköping, dels på att flyktingmottagandet var relativt högt det året. Sedan dess har den utrikes inflyttningen till kommunen minskat, till stor del p.g.a. ett minskat flyktingmottagande men även ett minskat antal utländska studenter.

Diagram AA **Utrikes in- och utflyttning från och till Jönköpings kommun 1970–2011**

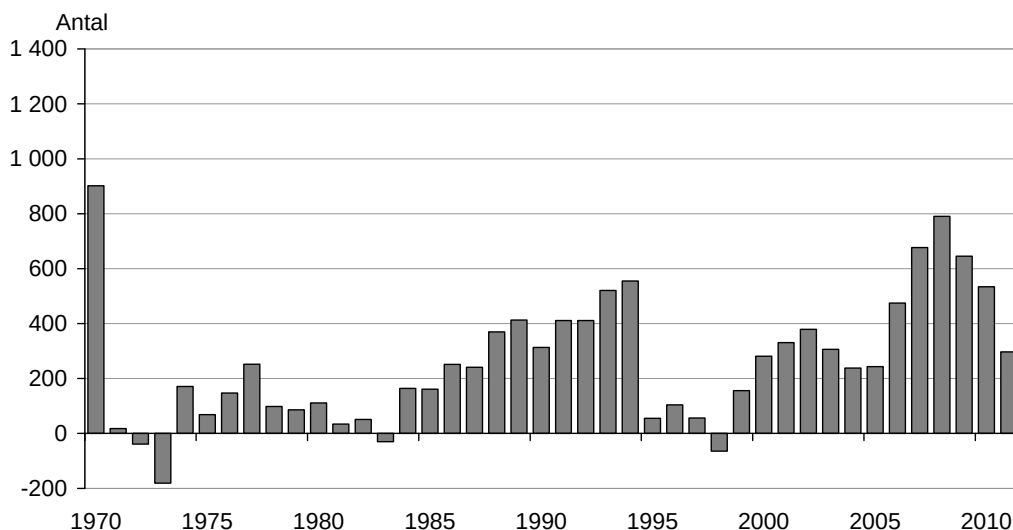
Utflyttningen till utlandet från Jönköping har med några få undantag legat på under 400 personer per år. Högst var utflyttningen till utlandet det senaste året 2011 då 528 personer flyttade från Jönköping till andra länder. Förklaring till att utflyttningen var hög det året går att koppla till den rekordinflyttning som varit under några år och då framför allt studenter som var klara med studierna flyttade till sina hemländer eller något annat land. Lägst var utflyttningen till utlandet 1987 då 138 personer flyttade utomlands.

Flyttnettot mot utlandet har varit positivt för Jönköpings del samtliga år mellan 1970 och 2011 utom fyra år: 1972, 1973, 1983 och 1998. Det år då flyttnettot var allra lägst var 1973 med -181 personer.

Det år då flyttnettot mot utlandet var högst var 1970 med +902 personer. Därefter var det tidigare nämnda 2008 med rekordinflyttningen från utlandet som var högst med +790 personer.

Sedan år 2000 har flyttnettot mot utlandet aldrig varit lägre än +200 personer. Det genomsnittliga flyttnettot per år för denna period (2000–2011) är +433 personer. För det senaste året 2011 var flyttnettot +297 personer.

Diagram AB **Årligt flyttnetto mot utlandet för Jönköpings kommun 1970–2011**

Utvecklingen av utrikes flyttningar till och från Jönköpings kommun 1970–2011 presenteras i tabellform i bilaga 1.

Andelen utrikes flyttningar av de totala flyttningarna

Av den totala inflyttningen till Jönköpings kommun utgör den utrikes utflyttningen bara en liten del. Sedan år 2000 har den utrikes inflyttningen i genomsnitt utgjort 14 procent av den totala inflyttningen till kommunen. Som högst var den 2008 då den utrikes inflyttningen utgjorde 20 procent av det årets inflyttning.

Den utrikes utflyttningen utgör en ännu mindre del av den totala utflyttningen. I genomsnitt har den utgjort sju procent sedan år 2000. Som högst var den 2011 med tio procent.

Dessa skillnader mellan den utrikes in- och utflyttningen gör att det utrikes flyttnettot utgör en stor del av Jönköpings vanligtvis positiva flyttnett. I genomsnitt per år sedan 2000 har flyttnett mot utlandet utgjord närmare 60 procent av det totala flyttnett. Variationen är dock stor mellan åren. Det var som högst 2009 med 92 procent och som lägst 2005 med 27 procent. Senaste året 2011 utgjorde det 63 procent av det totala flyttnett.

Flyktingmottagande

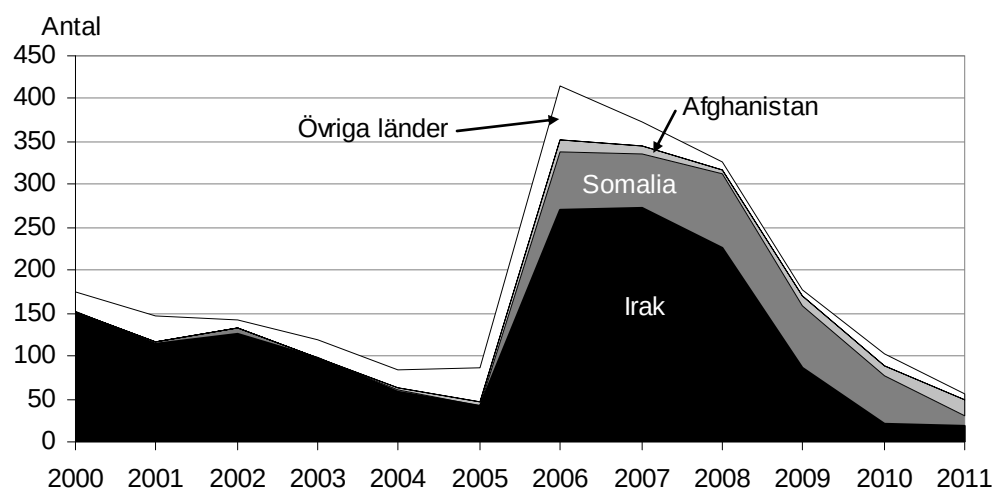
Flyktingmottagandet (se diagram AC) var som störst i Jönköpings kommun 1994 då kommunen tog emot 720 personer, varav 268 barn. Det var framför allt flyktingar från det forna Jugoslavien, men även över 100 flyktingar från Irak.

Flyktingmottagandet under 2000-talet var relativt litet fram till 2006, då en tillfällig asyllag som bland annat gjorde det möjligt för barnfamiljer som fått avslag på sina asylansökningar att söka asyl på nytt. Detta fick till följd att kommunens flyktingmottagande ökade och antalet mottagna flyktingar det året blev över 400 personer. Därefter har flyktingmottagandet successivt minskat och för det senaste året 2011 tog kommunen emot 57 personer.

Under 2000-talet har det framför allt varit flyktingar från Irak som har kommit till Jönköpings kommun. Antalet mottagna flyktingar från Irak var särskilt stort under 2006, 2007 och 2008. År 2007 uppgick antalet mottagna flyktingar från Irak till 272. I takt med att det har blivit mindre oroligt i Irak har flyktingmottagandet därefter minskat. Under 2011 tog kommunen emot 19 personer från landet.

Sedan 2006 har antalet mottagna flyktingar från Somalia varit relativt stort. Det år då flest somaliska flyktingar kom till Jönköping var 2008, då rörde det sig om 86 personer. Under 2011 tog kommunen emot 12 personer från Somalia.

Diagram AC **Antal mottagna flyktingar och anknytningar efter medborgarskap i Jönköpings kommun 2000–2012 (i gruppen övriga ingår bl.a. flyktingar från Burundi, Eritrea, Serbien och Turkiet)**

Källa: Flykting- och invandrarsektionen i Jönköpings kommun

Flyttningar gentemot enskilda länder 2009–2012

Jönköpings kommun har årligen en inflyttning från närmare 100 länder och en utflyttning till ett 60-tal länder. Till och från de flesta av dessa länder är det bara ett fåtal personer som flyttar. De länder som Jönköping har haft de största flyttströmmarna mot under den senaste treårsperioden 2009–2012 redovisas i tabell 12 nedan.

Det land som flest flyttade från till Jönköpings kommun under perioden 2009–2011 var Syrien med 190 personer. Det senaste året 2011 handlar det framför allt om personer som flyttat från landet p.g.a. det pågående inbördeskriget. Men redan innan dess var det många som flyttade från Syrien till Jönköping. Syrien har också tidigare fungerat som transitland för flyktingar från andra länder (Migrationsverket, 2012), vilket kan förklara en del av inflyttningen från landet.

Tabell 12 **Jönköpings kommuns flyttströmmar till och från enskilda länder 2009–2011**

Land	Inflyttning	Utflyttning	Flyttnetto
Syrien	190	-	-
Kina	171	46	125
Norge	166	235	-69
Irak	156	23	133
Tyskland	105	66	39
Somalia	102	-	-
Danmark	101	97	4
Iran	100	-	-
Thailand	94	34	60
USA	94	76	18
Polen	84	12	72
Storbritannien och Nordirland	81	81	0
Finland	72	59	13
Turkiet	60	27	33
Indien	50	14	36
Pakistan	44	7	37
Serbien	44	11	33
Spanien	42	26	16
Kanada	40	26	14
Australien	39	26	13
Ryssland	38	6	32
Rumänien	36	7	29
Nederländerna	35	26	9
Bulgarien	33	-	-
Bosnien och Hercegovina	31	7	24
Afghanistan	30	-	-
Libanon	29	19	10
Övriga länder	752	400	352
Totalt	2 819	1 343	1 476

Flyttströmmar som understiger 5 personer har av sekretesskäl tagits bort. Detta markeras med "-" i tabellen.

Norge är det enda landet som Jönköping hade ett negativt flyttnetto mot under perioden 2009–2011 och med en utflyttning på 235 personer var det även det land som flest jönköpingsbor flyttade till. Utflyttningen till Norge består framför allt

av ungdomar som flyttar dit för att arbeta. Enskilda år har flyttnettot även varit negativt mot övriga länder i Norden.

En stor del av inflyttningen från Kina, Iran, Indien och Pakistan utgörs av personer som har valt att studera vid Högskolan i Jönköping.

Inrikes omflyttningar av utrikes födda

Jönköpings kommun hade år 2010 ett negativt flyttnetto mot övriga Sverige när det gäller personer födda utomlands. Detta då det var 849 utrikes födda personer som flyttade från andra delar av landet till Jönköping, samtidigt som det var 883 utrikes födda personer som flyttade från Jönköping till andra delar av landet. Det ger ett negativt flyttnetto för Jönköpings del på -34 personer.

Precis som flyttningarna generellt för Jönköping gentemot övriga landet flyttar de utrikes födda i stor utsträckning till storstadskommunerna. Samtidigt har Jönköping en flyttvinst gentemot övriga kommuner i Jönköpings län samt andra närliggande kommuner när det gäller utrikes födda.

Mot storstadskommunerna utgör flyttnettot av utrikes födda personer ungefär en tredjedel av det totala negativa flyttnettot mot dessa kommuner. Även när det gäller det positiva flyttnettot mot övriga kommuner i Jönköpings län utgör de utrikes födda personerna ungefär en tredjedel av det totala flyttnettot.

De allra flesta av de utrikes födda personerna som flyttar vidare gör det inom de närmaste åren från det att de har flyttat till Sverige. Utflyttningen är särskilt stor det första och det andra året från det att de har flyttat till Jönköping. Personer födda i Afrika flyttade under 2010 i större utsträckning från Jönköping till övriga Sverige än personer födda i andra delar av världen.

Högskolestudenters betydelse

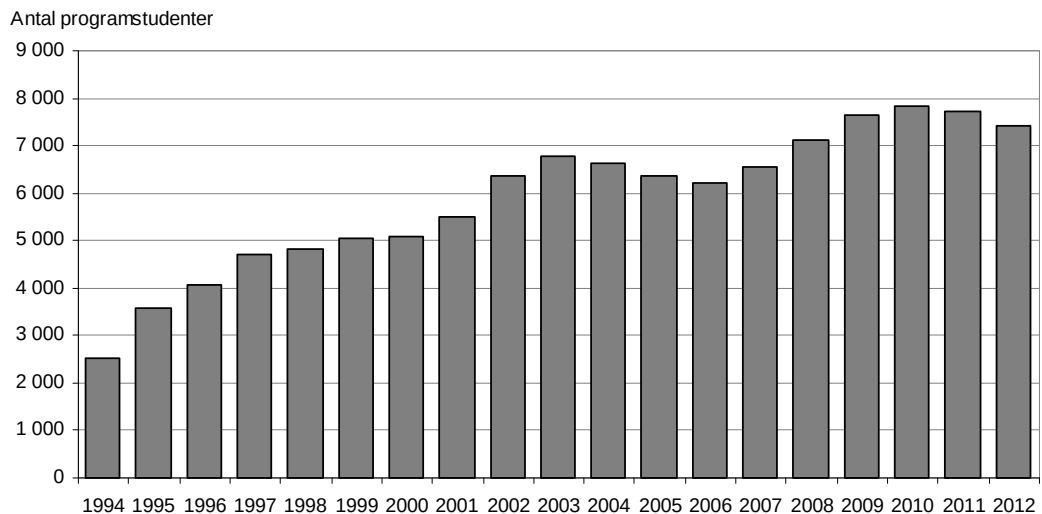
Utvecklingen av Högskolan i Jönköping har haft en avgörande påverkan på flyttningarna till och från Jönköpings kommun sedan början av 1990-talet. Det handlar framför allt om alla som har valt att flytta till Jönköpings kommun för att studera, men även möjligheten för redan boende i Jönköping att studera i sin hemkommun. Dessutom har Högskolan i Jönköping vuxit till kommunens fjärde största arbetsgivare med närmare 800 anställda.

Utveckling av antal högskolestudenter

Högskolan i Jönköping inrättades 1977 i samband med en högskolereform (Oredsson, 2007). Antalet studenter då och under hela 1980-talet var relativt få, även om det skedde en successiv ökning. Det var först i samband med Högskolans utbyggnad under 1990-talet som antalet studenter ökade i större utsträckning och Jönköping började formas till den högskolekommun den är i dag.

När Högskolan i Jönköping blev en stiftelsehögskola år 1994 fanns det 2 525 programstudenter. År 2012 fanns det närmare tre gånger så många programstudenter vid Högskolan i Jönköping, nämligen 7 424. En del av ökningen går att tillskriva det faktum att Hälsohögskolan blev en fackhögskola vid Högskolan i Jönköping år 2002, men den allra största anledningen är naturligtvis att antalet studenter har ökat.

Diagram AD **Totalt antal programstudenter vid Högskolan i Jönköping höstterminerna 1994–2012**

Källa: Högskolan i Jönköping

De två senaste åren har det totala antalet programstudenter minskat, vilket framför allt beror på att Högskolan har fått ett minskat statligt anslag och att förskolläraryrket inte startade 2011 och 2012.

Utländska studenter

Antalet utländska studenter vid Högskolan i Jönköping har ökat från början av 2000-talet, varav den stora ökningen har skett sedan 2006. Under 2012 var det totalt 1 110 utländska studenter vid Högskolan. Av dessa var de allra flesta (738 personer) utbytesstudenter, vilka studerar en eller två terminer i Jönköping. Dessa blir aldrig folkbokförda i Sverige⁹ och ingår därför inte i den officiella flyttstatistiken. Däremot folkbokförs de utländska programstudenterna, som vanligtvis studerar mer än två terminer i Sverige, när de flyttar till landet.

Tabell 13 **Utländska programstudenter vid Högskolan i Jönköping 2012 efter de tio vanligaste ursprungsländerna**

Land	Antal studenter
Kina	62
Tyskland	54
Bulgarien	33
Frankrike	26
Nederländerna	24
Litauen	16
Ryssland	16
Finland	15
Rumänien	14
Pakistan	12
Övriga länder	99
Totalt	371

Källa: Högskolan i Jönköping

Antalet utländska programstudenter vid Högskolan i Jönköping uppgick 2012 till 372. Av dessa var drygt 60 procent från andra EU-länder och drygt 30 procent från Asien. Övriga delar av världen utgjorde alltså mindre än tio procent. Det enskilt vanligaste landet var Kina med 62 studenter. Därefter följer Tyskland med 54 studenter och Bulgarien med 33 studenter. Antalet utländska programstudenter har minskat något sedan det från och med 2011 infördes avgifter för medborgare från icke-EU/EES-länder att studera i Sverige.

Folkbokföring av studenter

Bland studenter är andelen som är folkbokförda där de verkligen bor lägre än bland övriga befolkningen. Anledningarna till detta kan vara många, men oftast handlar det om okunskap om folkbokföringslagen¹⁰ och det faktum att man aktivt måste göra en flyttanmälan vid flytt.

Sedan 2005 bedriver Jönköpings kommun tillsammans med Skatteverket och Högskolan i Jönköping ett projekt för att få samtliga studenter som bor i kommunen att folkbokföra sig. Effekten av projektet innebar de första åren en högre

⁹ Enligt Folkbokföringslagen (1991:481) måste man ha för avsikt att stanna minst ett år i landet för att få folkbokföra sig.

¹⁰ Enligt Folkbokföringslagen (1991:481) är en person skyldig att folkbokföra sig på den ort där han/hon tillbringar sin dygnsvila.

inflyttning till kommunen och med några års eftersläpning en högre utflyttning. Nu har både in- och utflyttningen stabiliserat sig på en högre nivå med en större andel av studenterna som är folkbokförda i kommunen.

Nya studenter vid Högskolan i Jönköping

Av de nya studenterna vid Högskolan i Jönköping höstterminen 2011 var 28,4 procent från Jönköpings län. Därefter följer Västra Götalands län med 17 procent, Östergötlands län med 5,6 procent och Stockholms län med 5,2 procent. Många av nybörjarna var utländska studenter och dessa finns i kategorin *okänt* som utgör 26 procent av alla nya studenter vid Högskolan.

Tabell 14 **Högskolenybörjare vid Högskolan i Jönköping efter län höstterminen 2011**

Län	Antal studenter	Andel, procent
Jönköpings län	675	28,4
Västra Götalands län	405	17,0
Östergötlands län	132	5,6
Stockholms län	124	5,2
Skåne län	84	3,5
Kalmar län	58	2,4
Hallands län	39	1,6
Kronobergs län	28	1,2
Södermanlands län	28	1,2
Dalarnas län	22	0,9
Västmanlands län	21	0,9
Blekinge län	19	0,8
Västernorrlands län	19	0,8
Örebro län	19	0,8
Övriga	86	3,6
Okänt ¹	617	26,0
Totalt	2 376	100

¹ Består i huvudsak av utländska studenter.

Källa: Högskoleverket

Andelen nya studenter från Jönköpings län har minskat sett över hela 2000-talet. Detta beror till stor del på att antalet utländska studenter har ökat och därmed utgör en högre andel. Andelen nybörjare från andra län har varit ganska konstant sett i ett längre perspektiv, men varierar en del mellan åren.

När det gäller enskilda kommuner kommer flest nya studenter vid Högskolan från Jönköping. Därefter följer Göteborg, Skövde, Linköping, Nässjö och Borås, se tabell 15 på nästa sida.

Andelen av nybörjarstudenterna i de enskilda kommunerna som väljer Högskolan i Jönköping är även den som högst i Jönköping. I övrigt handlar det om övriga kommuner i länet samt kommuner i Västra Götaland som ligger efter länsgränsen där en stor andel av högskolenybörjarna väljer Högskolan i Jönköping.

Tabell 15 **Högskolenybörjare vid Högskolan i Jönköping efter kommuner höstterminen 2011, sorterat efter antal och marknadsandel (marknadsandel visar andelen av nybörjarna i respektive kommun som valde Högskolan i Jönköping)**

Kommun	Antal	Marknadsandel (%)	Kommun	Antal	Marknadsandel (%)
Jönköping	394	50,1	Jönköping	394	50,1
Göteborg	62	1,9	Mullsjö	14	38,9
Skövde	48	14,0	Vaggeryd	25	38,5
Linköping	47	4,6	Gnosjö	20	36,4
Nässjö	46	30,3	Habo	15	34,1
Borås	42	7,0	Aneby	11	31,4
Värnamo	37	20,2	Nässjö	46	30,3
Stockholm	32	0,7	Sävsjö	18	26,5
Vetlanda	31	22,8	Vetlanda	31	22,8
Norrköping	29	4,2	Eksjö	20	20,4
Gislaved	29	16,7	Tranemo	14	20,3
Falköping	29	18,8	Värnamo	37	20,2
Vaggeryd	25	38,5	Tidaholm	16	20,0
Lidköping	22	8,6	Falköping	29	18,8

Källa: Högskoleverket

Bostadsort före och efter studier vid Högskolan i Jönköping

Av de studenter som tog examen från Högskolan i Jönköping under 2009/2010 var det 20 procent som bodde i Jönköpings kommun året innan de började studera. Två år efter examen var det 31 procent som bodde i Jönköpings kommun. Det är alltså en större andel av studenterna som bor i kommunen efter examen än det var som bodde i kommunen före studierna. I antal handlar det om 313 person som bodde i Jönköping före studierna och 474 som bodde i Jönköping två år efter examen.

Ungefär hälften av studenterna som bor kvar i Jönköping efter examen bodde i kommunen före de påbörjade studierna. De som bodde i andra delar av Sverige före studierna och inte stannade i Jönköpings kommun efter examen flyttade i huvudsak antingen tillbaka till sina hemlän eller till Stockholm län. Före studierna var det 57 personer som bodde i Stockholms län, efter examen var det 176 personer.

Högskolenybörjare från Jönköpings kommun

Hälften av alla högskolenybörjare från Jönköpings kommun väljer att studera vid Högskolan i Jönköping.¹¹ Höstterminen 2011 var det 786 högskolenybörjare från Jönköpings kommun och av dessa var det 394 som valde att studera vid Högskolan i Jönköping (se tabell 16 på nästa sida).

I övrigt är det framför allt de äldre universiteten som lockar jönköpingsbor som väljer att börja studera. Även de geografiskt närliggande lärosätena Högskolan i Skövde och Linnéuniversitet är relativt populära.

¹¹ Avser de som var folkbokförda i kommunen vid ingången av det år då de började studera och som inte tidigare varit registrerade vid någon grundläggande högskoleutbildning.

Tabell 16 **Högskolenybörjare från Jönköpings kommun efter universitet/högskola höstterminen 2011**

Universitet/högskola	Antal studenter	Andel, procent
Högskolan i Jönköping	394	50,1
Göteborgs universitet	43	5,5
Linköpings universitet	38	4,8
Lunds universitet	36	4,6
Högskolan i Skövde	35	4,5
Linnéuniversitetet	34	4,3
Uppsala universitet	20	2,5
Umeå universitet	19	2,4
Malmö högskola	18	2,3
Chalmers tekniska högskola	15	1,9
Högskolan i Borås	15	1,9
Stockholms universitet	14	1,8
Mittuniversitetet	11	1,4
Högskolan i Halmstad	9	1,1
Övriga universitet/högskolor	85	10,8
Totalt	786	100

Källa: Högskoleverket

Antalet högskolenybörjare från Jönköpings kommun och vilka lärosäten de väljer varierar en del från år till år. Höstterminen 2009 var antalet högskolenybörjare från Jönköpings kommun som högst med 969 nybörjare, vilket är närmare 200 fler jämfört med höstterminen 2011. En trolig förklaring till det höga talet 2009 var att många valde att börja studera till följd av den tillfälliga lågkonjunkturen som uppstod efter finanskrisen hösten 2008. Mer om detta i kapitlet om arbetsmarknadens betydelse på sidan 68.

Höstterminerna 2007 och 2008 var andelen som valde Högskolan i Jönköping som högst, då drygt 54 procent av alla högskolenybörjare från Jönköping valde att studera i hemkommunen. Att andelen har minskat sedan dess beror på att Högskolan i Jönköping har haft ett par populära distanskurser som har lockat många studenter från andra delar av Sverige, vilket gör att studenterna från Jönköpings kommun utgör en mindre andel av de nya studenterna.

Av högskolenybörjarna från Jönköpings kommun som senare tar en högskoleexamen är det närmare hälften som bor i Jönköpings kommun några år efter examen. Strax över tio procent bor i Stockholms kommun och strax under tio procent bor i Göteborgs kommun.

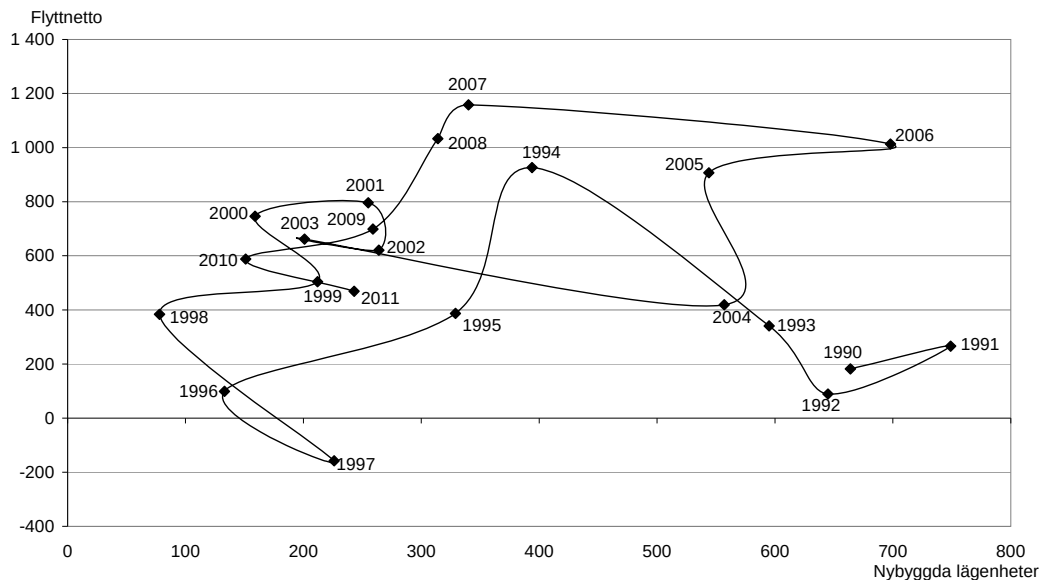
Bostadsmarknadens betydelse

Att det finns bostäder att flytta till är en grundförutsättning för att personer ska kunna bosätta sig i en kommun. Därför är tillskott av nya bostäder avgörande för att en kommun ska ha möjlighet att växa genom ett flyttningsöverskott.

Samband mellan bostadsbyggande och flyttningar

Diagrammet nedan visar sambandet – eller snarare det icke-existerande sambandet – mellan nybyggda lägenheter och flyttnetto i Jönköpings kommun 1990–2011. Om det hade funnits ett samband mellan flyttningar och bostadsbyggandet hade det varje år som det producerats ett stort antal lägenheter även varit ett högt positivt flyttnetto samt det omvända vid ett litet antal nybyggda lägenheter. Nu går det inte att tyda något samband över huvud taget.

Diagram AE **Samband mellan flyttnetto och nybyggda lägenheter i Jönköpings kommun 1990–2011**

Detta är ett mycket förenklat sätt att redovisa kopplingen mellan byggandet och flyttningar till och från kommunen, men det visar på ett tydligt sätt att nybyggnationen ett enskilt år inte har någon avgörande betydelse för flyttnettot det året. Sett över ett antal år har dock nybyggnationen en avgörande betydelse för att kommunen ska få ett positivt flyttningsöverskott.

Anledningen till att nybyggnationen ett enskilt år inte spelar någon stor roll då det gäller flyttningarna till och från kommun är att det finns en stor dynamik på bostadsmarknaden i större kommuner. Dels att det är en stor rörlighet under ett år, vilket gör att det hela tiden uppstår nya vakanser. Dels att det befintliga bostadsbeståndet är så stort i förhållande till nybyggnationen ett enskilt år.

Statistiska analyser av kopplingen mellan inrikes flyttningar och bostadsbyggandet i Jönköping visar inte heller på något statistiskt säkerställt samband. Däremot finns det ett tydligt samband mellan flyttningarna till och bostadsbyggandet i grannkommunerna Habo och Vaggeryd, där ett högre byggande i dessa kommuner genererar en större utflyttning från kommunen.

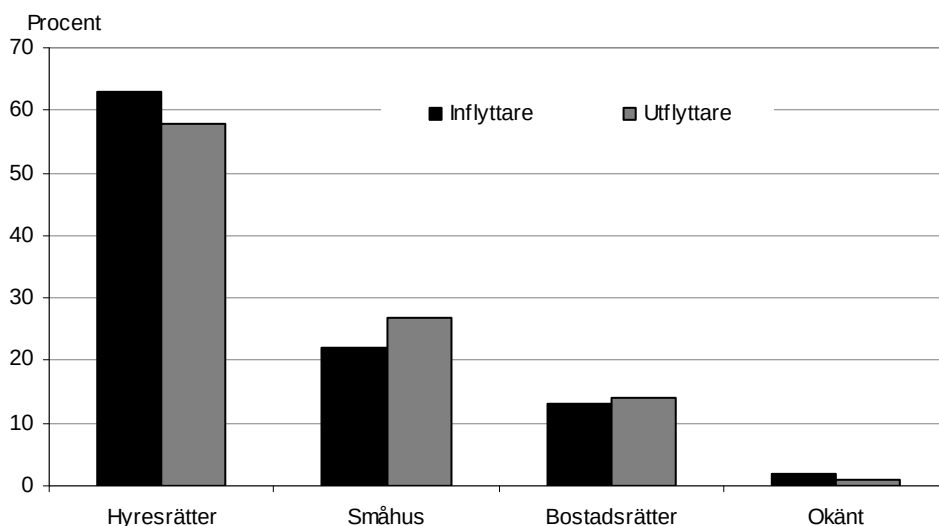
Flyttare efter upplåtelseform

Av den totala inflyttningen till Jönköping 2010 flyttade 63 procent till en hyresrättslägenhet, dvs. nästan två av tre inflyttare flyttade till en hyresrätt. Till småhus var det 22 procent som flyttade och till bostadsrätter var det 13 procent som flyttade.¹²

I åldersgruppen 20–29 år var inflyttningen till hyresrättslägenheter högre än i övriga åldersgrupper då 67 procent av inflyttarna i denna åldersgrupp valde att flytta till en hyresrättslägenhet.

Bland de inflyttare som var 65 år och äldre var det en högre andel (33 procent) som flyttade till bostadsrättslägenheter och lägre andelar som flyttade till hyresrättslägenheter samt småhus, men även i denna åldersgrupp var inflyttningen till hyresrättslägenheter högst (46 procent).

Diagram AF Flyttare till och från Jönköpings kommun 2010 efter typ av bostad de flyttade till respektive från i kommunen

Av den totala utflyttningen från kommunen under 2010 var det 58 procent som flyttade från hyresrättslägenheter, 27 procent från småhus och 13 procent från bostadsrättslägenheter.

Skillnaden i antalet in- och utflyttare 2010 avseende bostadsrätter samt småhus var i det närmaste noll, dvs. det var ungefär lika många som flyttade in som ut. Skillnaden i antalet in- och utflyttare avseende hyresrätter var däremot stor. Det var närmare 700 personer fler som flyttade till hyresrätter än som flyttade från hyresrätter. Eftersom det under 2010 endast färdigställdes fyra hyresrättslägenheter i kommunen går det återigen konstatera att byggandet ett enskilt år inte är avgörande för ett flyttningsöverskott.

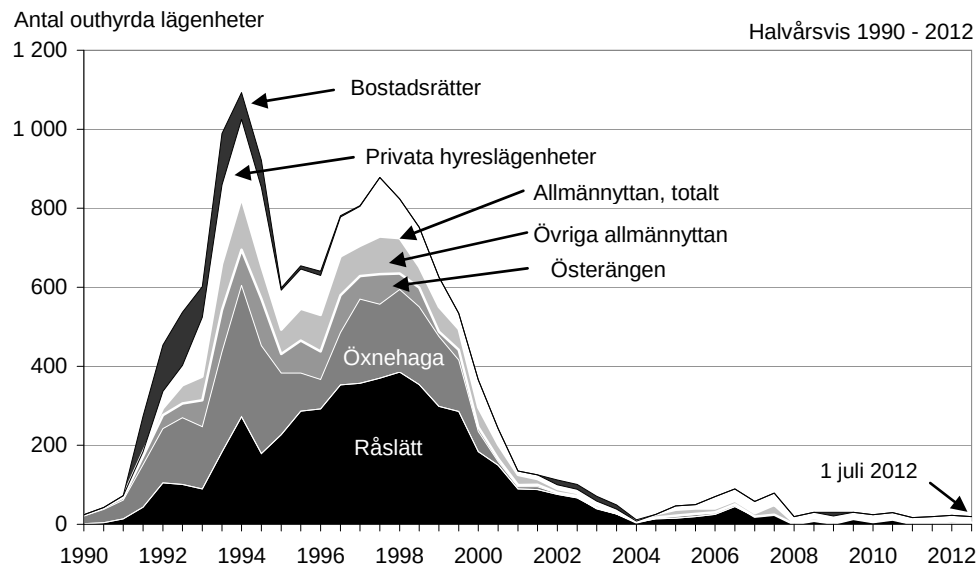
Att kommunens hela flyttnetto 2010 berodde på ett flyttningsöverskott i hyresrättsbeståndet visar också vilken betydelse hyresrätterna har när det gäller inflyttningen till kommunen.

¹² Av inflyttarna 2010 var det två procent som det i statistiken inte gick att klassificera efter vilken typ av bostad de flyttade till.

Lediga lägenheter

Under hela 1990-talet fanns det ett stort antal lediga lägenheter i Jönköpings kommun. År 1994 var det år då antalet lediga lägenheter var som allra störst med över 1 000 outhyrda lägenheter i kommunen. Antalet lediga lägenheter minskade kraftigt åren kring millennieskiftet och de senaste fem åren har det knappt funnits några lediga lägenheter. Även om antalet lediga lägenheter nu är få sker det ändå en kontinuerlig omflyttning av boende i lägenheterna.

Diagram AG **Antal outhyrda lägenheter i Jönköpings kommun 1990–2012**

Förklaringen till att antalet lediga lägenheter har minskat under den här perioden kan kopplas till den folkökning som har skett. En del av de lägenheter som under 1990-talet stod tomma har också omvandlats till studentbostäder.

Att det endast finns ett fåtal lediga lägenheter i Jönköping kan givetvis vara hämmande för inflyttningen till kommunen, t.ex. att någon väljer att studera vid en annan högskola, att studenter väljer att pendla från närliggande kommuner i stället för att flytta till Jönköping eller att det är svårt för nyanlända flyktingar att skaffa en bostad. Dock är det på samma sätt för Jönköping i relation till storstadskommunerna. Utflyttningen skulle troligtvis vara högre från kommunen till storstadskommunerna om bostadssituationen var bättre i Stockholm, Göteborg och Malmö. Dessutom är Jönköping inte den enda högskolekommun i Sverige som har ont om lediga lägenheter vid terminsstarterna.

Bostadspriser

I hela Sverige har det under ett flertal år varit en kraftig prisutveckling på bostadspriser. Jönköpings kommun har haft en utveckling i paritet med andra jämnstora kommuner sedan åtminstone 1980-talet när det gäller prisutvecklingen av småhus. Under 2000-talet har prisutvecklingen i Jönköping varit något högre än i andra jämnstora kommuner.

Bostadsprisernas påverkan på flyttningar till och från kommunen är svår att fastställa, men att det för vissa flyttare spelar en roll är troligt. Det gäller särskilt

flyttningar inom Jönköpingsregionen där det finns en ganska stor prisskillnad mellan Jönköping och omgivande kommuner.

Under 2011 kostade ett småhus i Jönköpings kommun i genomsnitt ca 2,3 mnkr. I Habo var motsvarande kostnad 1,7 mnkr, Vaggeryd 1,1 mnkr, Nässjö 0,9 mnkr, Mullsjö 0,9 mnkr och Aneby 0,7 mnkr. Om kostnaden för ett småhus skulle ha varit densamma i Habo som i Jönköping är det rimligt att inte lika många barnfamiljer skulle flytta från Jönköping till Habo.

Det finns också en stor skillnad mellan bostadspriser i Jönköping och de tre storstäderna i Sverige. Genomsnittspriset för ett småhus i Stockholm 2011 var 4,5 mnkr, i Göteborg 3,8 mnkr och i Malmö 3,5 mnkr. Det är alltså dubbelt så dyrt att köpa ett småhus i Stockholm än i Jönköping och 65 procent dyrare i Göteborg än i Jönköping.

På samma sätt finns det liknande prisskillnader mellan kommuner när det gäller bostadsrätter. Även hyresnivåer i hyresrätter kan skilja mellan kommuner, men generellt sett är inte skillnaderna lika stora som när det gäller småhus och bostadsrätter.

Arbetsmarknadens betydelse

Trots att studenterna spelar en viktig roll när det gäller hur flyttningarna till och från Jönköpings kommun förändras och utvecklas är ändå majoriteten av både in- och utflyttarna förvärvsarbetande. Arbetsmarknaden är alltså av största betydelse för flyttströmmarna till och från kommunen.

Utveckling av arbetsmarknaden i Jönköping

Under 1950- och 1960-talen var det tillverkningsindustrin som dominerade när det gäller andelen sysselsatta i såväl Jönköpings kommun som riket. I början av 1970-talet tog tjänstesektorn över, framför allt den offentliga. Utbyggnaden av den kommunala servicen efter kommunsammanslagningarna var betydande. Sedan slutet av 1980-talet svarar tjänstenäringarna för över 70 procent av antalet arbetstillfällen i Jönköpings kommun (Berntsson, 2012).

Efter en stor minskning av antalet sysselsatta i Jönköpings kommun under lågkonjunkturen i början av 1990-talet, har antalet sysselsatta ökat från år 1994. Under 2000-talet har sysselsättningen ökat från drygt 57 700 år 2000 till 67 621 år 2011, dvs. en ökning med närmare 10 000 sysselsatta. Jönköpings kommun har under denna period haft en starkare utveckling än i riket som helhet.

År 2011 hade Jönköping högst andel sysselsatta av samtliga större kommuner i landet med 79,7 procent. Motsvarande siffra för riket var 76,8 procent. Jönköpings kommun hade också den nionde största arbetsmarknaden sett till det totala antalet sysselsatta (dagbefolkning). De kommuner som placerar sig före Jönköping är de tre storstadskommunerna samt Uppsala, Linköping, Solna, Örebro och Västerås.

Branschbredd

Med en allt högre utbildningsnivå i både Jönköpings kommun och övriga landet krävs en branschbredd för att kunna möta högutbildades önskemål om arbete. Branschbredd mäter antalet branscher inom en kommun och är ett mått på hur många branscher som finns på den lokala arbetsmarknaden. I Jönköping år 2010 fanns det 455 branscher som sysselsatte minst 5 personer (se tabell på nästa sida).

Av de 15 största kommunerna har Stockholm den största branschbredden följt av Göteborg och Malmö. Jönköping placerar sig i mitten och har i princip lika stor branschbredd som Norrköping, Örebro, Linköping, Västerås och Uppsala när branschbredden avser minst 5 sysselsatta inom respektive bransch.

I Jönköping fanns det 210 branscher med minst 50 sysselsatta. Precis som för branscher med minst 5 sysselsatta följer branschbredden i stort kommunernas befolkningsstorlek. Antalet branscher mer än halveras för de flesta kommuner, undantag är de tre storstadskommunerna, när antalet sysselsatta i branscherna består av minst 50 personer i stället för minst 5 sysselsatta.

Tabell 17 **Antal branscher 2010 i de 15 största kommunerna samt Kalmar och Växjö**

Kommun	Branschbredd*	
	Minst 5 sysselsatta	Minst 50 sysselsatta
Stockholm	657	501
Göteborg	618	424
Malmö	577	356
Helsingborg	490	240
Uppsala	466	220
Norrköping	461	208
Linköping	460	210
Jönköping	455	214
Örebro	450	218
Västerås	450	198
Umeå	421	173
Borås	416	177
Eskilstuna	396	149
Växjö	393	162
Lund	389	171
Kalmar	382	125
Huddinge	353	137

*Antal näringsgrenar i en kommun enligt SNI 2007

Pendling till och från Jönköping

Som beskrevs i kapitlet om varför människor flyttar står pendlare inför valet att fortsätta pendla, flytta till orten de pendlar till eller byta arbete och sluta pendla. Inpendlare är alltså potentiella inflyttare för en kommun och utpendlare är potentiella utflyttare. Förbättrade eller försämrade kommunikationer mellan kommuner spelar också en stor roll i dynamiken mellan pendling och flyttning. När det gäller den kortväga pendlingen är utbudet av bostäder i förortskommuner av yttersta vikt, vilket inte minst Habo är ett bra exempel på.

Både in- och utpendlingen har ökat till respektive från Jönköpings kommun under en lång tid. År 2011 var det 11 780 personer som bodde i en annan kommun och som pendlade till ett arbete i Jönköping. Det innebär att inpendlingen har ökat med närmare 3 000 personer, motsvarande 34 procent sedan 2000. Störst är inpendlingen från Habo (22 procent), Nässjö (14 procent), Vaggeryd (10 procent) och Mullsjö (8 procent). Tillsammans svarar dessa fyra kommuner för 54 procent av inpendlingen till Jönköping. Eftersom dessa kommuner tillhör Jönköpings arbetsmarknadsregion är det rimligt att en stor del av ökningen av inpendlingen består av tidigare jönköpingsbor som valt att flytta till dessa kommuner.

Sedan år 2000 har antalet pendlare från Göteborg ökat med cirka 60 personer, vilket motsvarar en ökning med 32 procent. Inpendlingen från Stockholm har ökat med drygt 100 personer, en ökning som motsvarar 79 procent. Linköping och Ulricehamn är två andra kommuner utanför länet som har stor inpendling till Jönköping.

På tio år har utpendlingen från Jönköping ökat från 5 653 till cirka 7 674 personer. Med andra ord var det närmare 7 700 personer som bodde i Jönköping under

2011 som pendlade till ett arbete i en annan kommun. Utpendlingens ökning med 2 000 personer sedan år 2000 motsvarar 35 procent.

På drygt tio år har utpendlingen till Eksjö och Värnamo fördubblats. Växjö är en kommun dit utpendlingen var lägre 2011 än 2000. Utpendlingen till Stockholm har minskat något under denna tidsperiod, medan den har ökat något mot Göteborg.

De kommuner dit jönköpingsborna pendlar mest är Nässjö (13 procent), Habo (11 procent) och Vaggeryd (9 procent). Drygt 2 500 personer eller en tredjedel av alla utpendlare har sitt arbete i någon av dessa tre kommuner. I relation till den sysselsatta nattbefolkningen i kommunen var det år 2011 drygt 12 procent som pendlade till ett arbete utanför kommungränsen.

Nettopendlingen till Jönköpings kommun har sedan 2000 ökat från +3 145 personer till +4 106 personer, vilket motsvarar en ökning med strax över 30 procent. Det är alltså fler personer utanför kommunen som väljer att pendla till ett arbete i kommunen än tvärtom.

Under 2011 var pendlingsöverskottet störst gentemot Habo med +1 753 personer, Nässjö +637 personer och Mullsjö +620 personer. Jönköping har ett pendlingsöverskott mot alla länets kommuner förutom Gislaved (-3 personer) och Gnosjö (-77 personer).

Jönköping hade 2011 de största pendlingsunderskotten mot Stockholm (-225 personer) och Göteborg (-121 personer). Sedan år 2000 har dock pendlingsunderskottet minskat med närmare 150 personer mot Stockholm. Mot Göteborg har pendlingsunderskottet varit i det närmaste oförändrat.

Sysselsättningsaktivitet före och efter flytt

En majoritet av inflyttarna till Jönköpings kommun under perioden 2007–2009 var förvärvsarbetande både före och efter flytten. Det var 52 procent som förvärvsarbetade före flytten och det var 53 procent som arbetade efter flytten.

De som flyttade till kommunen för att studera uppgick till 19 procent. Andelen som var arbetslösa efter att de hade flyttat till Jönköping uppgick till tre procent. Gruppen övriga som innehåller sjukskrivna, förtidspensionärer, försörjningsstödstagare samt personer som ej förvärvsarbetar och inte erhåller några bidrag uppgick till 25 procent. Många av dessa var utrikes inflyttare.

Tabell 18 **Inflyttade till Jönköping i åldern 20–65 år fördelade efter aktivitet året före och efter inflyttningen, genomsnitt per år för 2007–2009**

Arbetsmarknadsstatus före flytt	Arbetsmarknadsstatus efter flytt									
	Förvärvs.arb		Studerande		Arbetslösa		Övriga		Totalt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Förvärvsarbetande	1 938	42%	314	7%	67	1%	99	2%	2 417	52%
Studerande	304	7%	476	10%	14	0%	41	1%	834	18%
Arbetslösa	39	1%	14	0%	32	1%	18	0%	104	2%
Övriga	205	4%	87	2%	30	1%	985	21%	1 307	28%
Totalt	2 485	53%	891	19%	143	3%	1 143	25%	4 662	100%

Anmärkning: Arbetslösa avser även personer i arbetsmarknadsåtgärder. Övriga inkluderar sjukskrivna, förtidspensionärer, försörjningsstödstagare samt personer som ej förvärvsarbetar och inte erhåller några bidrag.

Av Jönköpings kommuns utflyttare under perioden 2007–2009 var det 58 procent som förvärvsarbetade efter flytt. Före flytten var det 59 procent av utflyttarna som förvärvsarbetade. Andelen som studerade efter flytt var 20 procent, före flytt var det 24 procent. Gruppen övriga utgjorde 19 procent efter flytt och här var många utrikes utflyttare. Precis som med inflyttningen utgjorde utflyttade som efter flytten var arbetslösa tre procent.

Det är vanligast att både in- och utflyttarna har samma sysselsättning före som efter flytt, dvs. studerade man före flytten studerade man troligtvis också efter flytten osv.

Tabell 19 **Utflyttade från Jönköping i åldern 20–65 år fördelade efter aktivitet året före och efter inflyttningen, genomsnitt per år för 2007–2009**

Arbetsmarknadsstatus före flytt	Arbetsmarknadsstatus efter flytt									
	Förvärvsarb.		Studerande		Arbetslösa		Övriga		Totalt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Förvärvsarbetande	1 932	46%	255	6%	60	1%	195	5%	2 443	59%
Studerande	372	9%	520	13%	9	0%	76	2%	978	24%
Arbetslösa	34	1%	11	0%	30	1%	24	1%	100	2%
Övriga	86	2%	44	1%	19	0%	491	8%	640	15%
Totalt	2 425	58%	830	20%	119	3%	786	19%	4 160	100%

Anmärkning: Arbetslösa avser även personer i arbetsmarknadsåtgärder. Övriga inkluderar sjukskrivna, förtidspensionärer, försörjningsstödstagare samt personer som ej förvärvsarbetar och inte erhåller några bidrag.

Under den undersökta perioden är det tydligt att finanskrisen hösten 2008 fick stora effekter på flyttningarna till och från Jönköpings kommun under framför allt 2009 och då i huvudsak på inflyttningen. Antalet som studerade efter flytt till Jönköping ökade med 200 personer från 2007 till 2009. Samtidigt var det också ungefär 300 fler som flyttade från Jönköping för studier på annan ort jämfört med tidigare.

De som efter flytten till Jönköping förvärvsarbetade minskade med 200 personer från 2007 till 2008 och med ytterligare 400 personer från 2008 till 2009. Det blev alltså färre som flyttade till Jönköping för att arbeta och denna förändring kan förklara den nedgång av antalet inrikes inflyttare som skedde 2008 och 2009. Även antalet utflyttare som arbetade efter flytt minskade, men inte i samma utsträckning som inflyttningen minskade.

Konjunktorens betydelse för flyttningar

Statistiska analyser visar att det finns ett visst samband mellan konjunkturen i Sverige och Jönköpings inrikes flyttnetto.¹³ Vid goda tider har Jönköping ett högre inrikes flyttnetto och vid sämre tider har Jönköping ett lägre inrikes flyttnetto. I samband med finanskrisen 2008 – som slog ganska hårt mot Jönköpings kommun med en stor ökning av antalet arbetslösa – minskade också den inrikes inflyttningen till kommunen.

Annars borde Jönköping stå bättre rustade mot lågkonjunkturer jämfört med tidigare i och med utvecklingen av Högskolan i Jönköping. Då fler väljer att

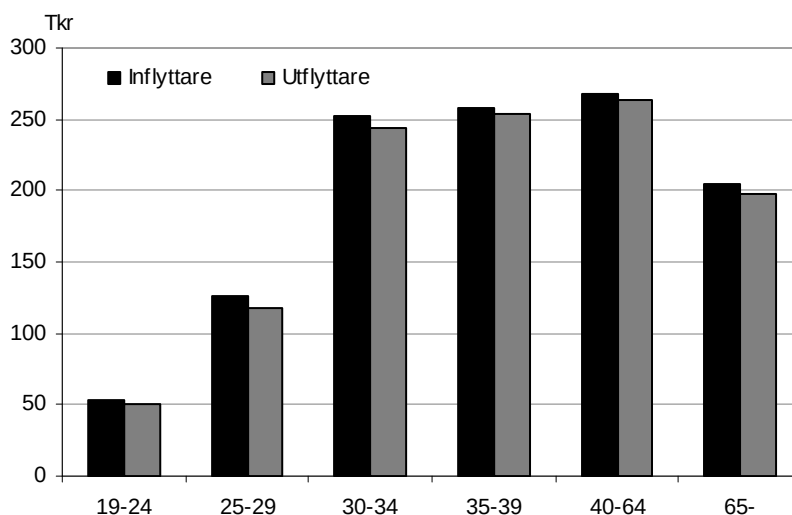
¹³ Den variabel som har använts som mått för konjunktur i dessa analyser är BNP/capita i Sverige.

studera när arbetsmarknaden är sämre. Det är dessutom fler av de som redan studerar som väljer att studera längre. Förklaringen till detta är att många ser studier som ett bättre alternativ än arbetslöshet (SCB, 2011). Även detta stämmer med den tidigare visade statistiken om att inflyttningen av studenter ökade till följd av finanskrisen 2008. Flyttnettona minskade trots det 2008 och 2009 eftersom de som flyttade till Jönköping för att arbeta minskade i större utsträckning än vad antalet studenter ökade. Dessutom ökade de som valde att flytta från Jönköping för att studera på annan ort mer än vad inflyttningen av studenter ökade.

Flyttarnas inkomster

Generellt har in- och utflyttare en lägre inkomst än befolkningen i övrigt. Det beror på att en stor del av flyttarna var studenter. Skillnaderna mellan inflyttarnas och utflyttarnas inkomster för Jönköpings kommun var väldigt små. Medianinkomsten var under 2010 något högre för inflyttarna än utflyttarna i samtliga åldersgrupper. Medianinkomsten bland både inflyttare och utflyttare var högst i åldersgruppen 40–64 år. Precis som i befolkningen i övrigt finns det även en inkomstskillnad mellan män och kvinnor som flyttar där männen som flyttar har en högre inkomst än kvinnorna som flyttar.

Diagram AH Medianinkomst för flyttare till och från Jönköpings kommun 2010

In- och utflyttning av personer med eftergymnasial utbildning

Jönköpings kommun har ett negativt flyttnetto när det gäller personer som har eftergymnasial utbildning. Detta är dock något missvisande då många flyttar till Jönköping för att studera och sedan flyttar från kommunen då de är klara, dvs. de har inte någon eftergymnasial utbildning när de flyttar till kommunen men har det då de flyttar från kommunen. Därför är det mer intressant att titta på statistik för de åldersgrupper då de flesta har avslutat sina högskolestudier.

Flyttnettot för Jönköpings kommun avseende personer med eftergymnasial utbildning som är äldre än 30 år är positivt och var i genomsnitt cirka +100 personer per år för perioden 2006–2010. Flyttnettot var positivt för alla åren för personer med utbildningsbakgrund inom *Humaniora och konst*, *Naturvetenskap*, *matematik och data* samt *Teknik och tillverkning*. För övriga utbildningsbakgrunder var det endast några enstaka år där flyttnettona var negativa.

Förutsättningar inför framtiden

Jönköpings kommun har sedan mitten av 1980-talet haft ett positivt flyttnetto med undantag av 1997. Utbyggnaden av Högskolan i Jönköping har haft en stor betydelse för denna positiva utveckling och det är troligt att Högskolan även i framtiden kommer att få en avgörande betydelse för flyttströmmarna till och från kommunen. Dock är det inte rimligt att studentutvecklingen vid Högskolan i Jönköping kommer att vara lika positiv framöver som under de senaste 20 åren. Den stora utbyggnadsfasen är över och den närmaste 10-årsperioden kommer antalet ungdomar såväl i Jönköping som i riket att minska. Detta kommer med största sannolikhet att påverka studentutvecklingen negativt.

Oavsett studentutvecklingen vid Högskolan i Jönköping är det dock viktigt att det finns ett breddat näringsliv som kan möta studenterna när de har studerat klart. De allra flesta som flyttar till Jönköping för att studera väljer att flytta från kommunen när de är färdiga med studierna. Detta är naturligt för en kommun med högskola och inte unikt för Jönköping, men det finns alltid möjlighet att få fler att stanna kvar om rätt förutsättningar finns. Tillgången på passande arbeten och en dynamisk arbetsmarknad är grunden för det. Om adekvata arbeten inte kan erbjudas är det knappast troligt att personer som har investerat flera år i en utbildning stannar kvar i kommunen.

Att kunna erbjuda en attraktiv boendemiljö spelar en stor roll för att personer ska vilja flytta till en plats och för att personer ska vilja bo kvar. Det handlar framför allt om att det långsiktigt finns tillgång till bostäder som efterfrågas samt att det finns ett stort utbud av kultur, nöje och handel. Närhet till natur är något annat som många människor uppskattar.

Förbättrade kommunikationer såväl till andra arbetsmarknadsregioner som inom Jönköpings arbetsmarknadsregion skulle få en stor påverkan på utvecklingen av in- och utflyttningen. En höghastighetsbana mellan Stockholm och Göteborg förbi Jönköping skulle vara särskilt positiv för Jönköpings del då kommunen skulle få en helt annan tillgänglighet till landets två största arbetsmarknadsregioner.

Den utrikes inflyttningen är inte speciellt stor i jämförelse med den inrikes inflyttningen, men eftersom det är ännu färre som flyttar från Jönköping till utlandet är den av stor betydelse för Jönköpings positiva flyttnetto. Den utrikes inflyttningen varierar dock ganska mycket mellan olika år till följd av konflikter runt om i världen och de flyktingströmmar det genererar. Att Jönköping även i framtiden kommer att ha ett positivt utrikes flyttnetto är troligt, men precis som tidigare kommer det nog att gå i vågor med perioder av högre och lägre flyttnetton.

Historiskt har de allra flesta inflyttarna till Jönköping kommit från övriga kommuner i Jönköpings län samt andra närliggande kommuner. I huvudsak är detta kommuner där befolkningen minskar och det kommer framöver inte att finnas lika många ungdomar i dessa kommuner som tidigare. Det innebär i sin tur att det finns färre som kan flytta till Jönköping. En berättigad fråga är därför – varifrån kommer framtidens inflyttare till Jönköpings kommun?

Källförteckning

- Amcoff, J & Nedomysl, T. (2011). Why return migrants return: Survey evidence on motives for internal return migration in Sweden. *Population, Space and Place* 17 (5), s. 656-673.
- Andersson, G. & Schéele, S. (1998). *Från glesbygd till storstad? En kunskapsöversikt om flyttströmmar*. [Rapport]. Stockholm: Svenska kommunförbundet.
- Ardmar, A. & Hvarvenius, K. (2005). *Flyttlassen kommer och går – Fakta och attityder kring hushåll som flyttat till eller från Malmö under år 2004*. [Rapport]. Malmö: Malmö stad.
- Barrett, H.R. (1992). *Population geography – Conceptual frameworks in geography*. Essex: Oliver & Boyd.
- Berntsson, Karin (2012). *Sysselsättnings- och pendlingsutveckling 2000–2012*. [Rapport]. Jönköping: Jönköpings kommun.
- Boyle, P., Halfacree, K. & Robinson, V. (1998). *Exploring contemporary migration*. Essex: Longman.
- Brandén, M. (2008). Bostadens betydelse för rörligheten på arbetsmarknaden. [Rapport]. Stockholm: Hyresgästföreningen.
- Brandén, M. & Ström, S. (2011). *For whose sake do couples relocate?* (Working paper 2011:3). [Report]. Uppsala: IFAU.
- Florida, R. (2002). *The rise of the creative class*. New York: Basic Books.
- Forslund, M. & Lignell, G. (2008). *Flyttningar 2007: Enkätundersökning till inflyttare och utflyttare till/från Västerås*. (Utredningar & Rapporter 2008:13). [Rapport]. Västerås: Västerås stad.
- Garvill, J., Malmberg, G. & Westin, K. (2000). Värdet av att flytta och att stanna – om flyttningsbeslut, platsanknytning och livsvärden. *Rapport 2 från Regionalpolitiska utredningen, SOU 2000:36*.
- Hansson, T., Löfgren, A. & Thuresson, P. (2010). *Äldres flyttningar*. (Utredningar och rapporter från Utvecklingsavdelningen nr 4). [Rapport]. Umeå: Umeå kommun.
- Höhn, C. (1987). The family life cycle: needed extensions of the concept. I J. Bongaarts, T.K. Burch & K.W. Wachter, *Family demography: methods and their application* (s. 65-80).
- Jans, A-C. (2005). Flytta till jobb med familj och barn – går det? *Framtider*, 3, s. 20-24.

- Johansson, S. (2007). *Linköpings befolkningsutveckling 1986-2006*. [Rapport]. Linköping: Linköpings kommun.
- Johansson, S. (2009). *Linköpings universitets studenter – Varifrån och vart?* (Statistikinfo 2009:05). [Rapport]. Linköping: Linköpings kommun.
- Johansson, S. (2012a). *Utflyttning från Linköpings kommun 2011 – Enkät till utflyttare*. [Rapport]. Linköping: Linköpings kommun.
- Johansson, S. (2012b). *Utflyttning från Linköpings kommun 2011*. [Rapport]. Linköping: Linköpings kommun.
- Karlstads kommun. (2007). *Analys av bostadsmarknaden*. [Rapport]. Karlstad: Karlstads kommun.
- Kärrdahl, G. (1998). *Flyttningar över kommungräns*. [Rapport]. Jönköping: Jönköpings kommun.
- Lundholm, E. (2007). *New motives for migration? On interregional mobility in the Nordic context*. (GERUM 2007:02). [Doktorsavhandling]. Umeå: Umeå universitet.
- Lundholm, E. (2010). Returning home? Migration to birthplace among migrants after age 55. *Population, Space and Place*
- Malmberg, G. & Pettersson, A. (2007). Distance to elderly parents: Analyses of Swedish register data. *Demographic Research*, 17, 679-704.
- Migrationsverket. (2012). *Verksamhets- kostnadsprognos 2012*. [Rapport]. Migrationsverket: Norrköping.
- Milne, W. (1991). The human capital model and its econometric estimation. I J. Stillwell & P. Cogdon (Eds.), *Migration models: Macro and micro approaches* (s. 137-151)
- Niedomysl, T. (2005). Tourism and Interregional Migration in Sweden: An explorative approach. *Population, Space and Place*, 11, 187-204.
- Niedomysl, T. & Amcoff, J. (2011). Dags att flytta hem? *Framtider*, 1, s. 21-23.
- Ogden, P. E. (1984). *Migration and geographical change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oredsson, S. (red.) (2007). *Jönköpings kommuns historia – De första 35 åren*. Historiska media: Lund.
- Ravenstein, E.G. (1885). The laws of migration. *Journal of the Statistical Society of London*, 48(2), 167-235.

Regionplanekontoret. (2010). *Bostadsbyggande och befolkningstillväxt i Stockholms län – Regressionsanalys*. (2010:11). [Rapport]. Stockholm: Regionplanekontoret.

Rosander, I. (2010). *Att flytta till eller från Kalmar län – Flyttningsströmmar över länsgränsen och motiven för det långväga flyttandet*. [Rapport]. Kalmar: Regionförbundet i Kalmar län.

Saluveer, K.J. (2010). *Till och från Västra Götaland – En rapport om flyttströmmar*. (2010:1). [Rapport]. Göteborg: Västra Götalandsregionen.

SCB. (2003). *Flyttströmmar i Sverige 1999-2001*. (Demografiska rapporter 2003:2). [Rapport]. Örebro: SCB.

SCB. (2008a). *Ungdomars flytt hemifrån*. (Demografiska rapporter 2008:5). [Rapport]. Stockholm: SCB.

SCB. (2008b). *Invandrares flyttmönster*. (Demografiska rapporter 2008:4). [Rapport]. Stockholm: SCB.

SCB. (2011). *Konjunkturberoende i inflödet till och utflödet från högre studier*. (Bakgrundsfakta för arbetsmarknads- och utbildningsstatistik 2011:7). [Rapport]. Örebro: SCB.

SCB. (2012). *Svensken flyttar i snitt elva gånger*. [Artikel]. Örebro: SCB.

Schéele, Siv (2012). *Pendlare som slutar pendlar*. [Muntlig information]. Föreläsning i Stockholm 2012-04-23.

Sjaastad, L.A. (1962). The costs and returns of human migration. *The Journal of Political Economy*, 70(5), 80-93.

SOU. (2007:35). *Flyttning och pendling i Sverige*. Stockholm: Fritzes.

TMR (Tillväxt, miljö och regionplanering). (2012). *Varför flyttar svenska barnfamiljer?* (2012:10). [Rapport]. Stockholm: Regionplanekontoret.

BILAGA 1

In- och utflyttning för Jönköpings kommun 1970 – 2011

År	Folkmängd	Inrikes			Urikes			Totalt		
		inflyttning	utflyttning	flyttnetto	inflyttning	utflyttning	flyttnetto	inflyttning	utflyttning	flyttnetto
1970	107 768	3 952	4 155	-203	1 175	273	902	5 127	4 428	699
1971	107 743	3 141	3 709	-568	371	353	18	3 512	4 062	-550
1972	108 175	3 309	3 542	-233	274	313	-39	3 583	3 855	-272
1973	108 063	3 425	3 859	-434	263	444	-181	3 688	4 303	-615
1974	108 195	3 614	4 094	-480	404	233	171	4 018	4 327	-309
1975	108 500	3 913	4 137	-224	388	320	68	4 301	4 457	-156
1976	108 171	3 085	3 832	-747	449	302	147	3 534	4 134	-600
1977	108 568	2 966	3 168	-202	420	168	252	3 386	3 336	50
1978	108 179	2 693	3 290	-597	285	187	98	2 978	3 477	-499
1979	107 652	2 622	3 364	-742	266	180	86	2 888	3 544	-656
1980	107 561	3 035	3 363	-328	359	248	111	3 394	3 611	-217
1981	107 413	2 666	2 874	-208	283	249	34	2 949	3 123	-174
1982	107 134	2 393	2 858	-465	271	220	51	2 664	3 078	-414
1983	106 899	2 425	2 719	-294	174	204	-30	2 599	2 923	-324
1984	107 031	2 617	2 848	-231	309	145	164	2 926	2 993	-67
1985	107 362	2 833	2 855	-22	344	183	161	3 177	3 038	139
1986	108 235	3 396	2 881	515	389	138	251	3 785	3 019	766
1987	108 962	2 978	2 638	340	422	181	241	3 400	2 819	581
1988	109 890	3 136	2 895	241	509	139	370	3 645	3 034	611
1989	110 860	3 320	3 143	177	598	185	413	3 918	3 328	590
1990	111 486	3 020	3 151	-131	515	202	313	3 535	3 353	182
1991	112 277	3 012	3 157	-145	567	156	411	3 579	3 313	266
1992	112 802	2 694	3 016	-322	607	196	411	3 301	3 212	89
1993	113 557	2 885	3 065	-180	797	276	521	3 682	3 341	341
1994	114 811	3 831	3 460	371	830	275	555	4 661	3 735	926
1995	115 429	3 729	3 397	332	440	385	55	4 169	3 782	387
1996	115 636	3 539	3 544	-5	461	357	104	4 000	3 901	99
1997	115 510	3 782	3 996	-214	419	363	56	4 201	4 359	-158
1998	115 897	4 173	3 725	448	421	485	-64	4 594	4 210	384
1999	116 344	4 399	4 051	348	485	329	156	4 884	4 380	504
2000	117 095	4 621	4 156	465	577	296	281	5 198	4 452	746
2001	117 896	4 489	4 024	465	607	276	331	5 096	4 300	796
2002	118 581	4 344	4 102	242	635	256	379	4 979	4 358	621
2003	119 340	4 374	4 018	356	597	291	306	4 971	4 309	662
2004	119 927	4 467	4 286	181	554	316	238	5 021	4 602	419
2005	120 965	4 920	4 256	664	590	347	243	5 510	4 603	907
2006	122 194	5 080	4 542	538	895	420	475	5 975	4 962	1 013
2007	123 709	5 201	4 720	481	1 042	365	677	6 243	5 085	1 158
2008	125 154	4 827	4 584	243	1 225	435	790	6 052	5 019	1 033
2009	126 331	4 712	4 658	54	989	344	645	5 701	5 002	699
2010	127 382	4 991	4 937	54	1 005	471	534	5 996	5 408	588
2011	128 305	5 083	4 911	172	825	528	297	5 908	5 439	469

BILAGA 2

In- och utflyttning per kvartal för Jönköpings kommun 1984 – kvartal 3 2012

År	Inflyttning					Utflyttning					Flyttnetto				
	1a kv	2a kv	3e kv	4e kv	Hela året	1a kv	2a kv	3e kv	4e kv	Hela året	1a kv	2a kv	3e kv	4e kv	Hela året
1984	649	553	1 003	721	2 926	598	622	1 008	765	2 993	51	-69	-5	-44	-67
1985	717	648	1 052	760	3 177	644	608	1 034	752	3 038	73	40	18	8	139
1986	859	761	1 318	847	3 785	702	589	917	811	3 019	157	172	401	36	766
1987	721	720	1 157	802	3 400	597	566	909	747	2 819	124	154	248	55	581
1988	855	711	1 191	888	3 645	772	586	1 003	673	3 034	83	125	188	215	611
1989	1 054	743	1 160	961	3 918	872	724	913	819	3 328	182	19	247	142	590
1990	998	691	1 025	821	3 535	870	688	969	826	3 353	128	3	56	-5	182
1991	864	638	1 532	545	3 579	871	575	1 412	455	3 313	-7	63	120	90	266
1992	848	596	1 112	745	3 301	818	705	976	713	3 212	30	-109	136	32	89
1993	783	667	1 248	984	3 682	709	626	1 070	936	3 341	74	41	178	48	341
1994	1 096	1 120	1 499	946	4 661	813	786	1 209	927	3 735	283	334	290	19	926
1995	969	845	1 521	834	4 169	900	811	1 260	811	3 782	69	34	261	23	387
1996	820	793	1 552	835	4 000	852	788	1 359	902	3 901	-32	5	193	-67	99
1997	878	942	1 624	757	4 201	975	1 020	1 464	900	4 359	-97	-78	160	-143	-158
1998	849	961	1 926	858	4 594	779	1 075	1 490	866	4 210	70	-114	436	-8	384
1999	932	1 093	1 837	1 022	4 884	847	1 052	1 522	959	4 380	85	41	315	63	504
2000	1 044	1 178	1 894	1 082	5 198	840	1 161	1 595	856	4 452	204	17	299	226	746
2001	1 066	1 077	1 970	983	5 096	881	1 104	1 423	892	4 300	185	-27	547	91	796
2002	1 050	1 028	1 863	1 038	4 979	923	1 075	1 475	885	4 358	127	-47	388	153	621
2003	1 034	1 102	1 889	946	4 971	872	1 047	1 435	955	4 309	162	55	454	-9	662
2004	1 029	1 152	1 885	955	5 021	1 052	1 123	1 498	929	4 602	-23	29	387	26	419
2005	1 110	1 127	2 031	1 242	5 510	862	1 174	1 578	989	4 603	248	-47	453	253	907
2006	1 230	1 265	2 181	1 299	5 975	1 031	1 294	1 660	977	4 962	199	-29	521	322	1 013
2007	1 317	1 259	2 285	1 382	6 243	1 150	1 243	1 590	1 102	5 085	167	16	695	280	1 158
2008	1 303	1 247	2 271	1 231	6 052	1 237	1 208	1 541	1 033	5 019	66	39	730	198	1 033
2009	1 261	1 130	2 104	1 206	5 701	1 089	1 251	1 624	1 038	5 002	172	-121	480	168	699
2010	1 341	1 177	2 162	1 316	5 996	1 171	1 281	1 768	1 188	5 408	170	-104	394	128	588
2011	1 299	1 233	2 096	1 280	5 908	1 182	1 236	1 778	1 243	5 439	117	-3	318	37	469
2012	1 349	1 237	2 242			1 242	1 359	1 772			107	-122	470		

KOMMUNGRUPPER

Kommungrupper enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) kommungruppsindelning. Den nuvarande kommungruppsindelningen började gälla från den 1 januari 2011.

Storstäder (3 kommuner)

Kommuner med en folkmängd som överstiger 200 000 invånare.

Förortskommuner tillorstäder (38 kommuner)

Kommuner där mer än 50 procent av nattbefolkningen pendlar till arbetet i någon annan kommun. Det vanligaste utpendlingsmålet ska vara någon av storstäderna.

Större städer (31 kommuner)

Kommuner med 50 000–200 000 invånare samt en tätortsgrad överstigande 70 procent.

Förortskommuner till större städer (22 kommuner)

Kommuner där mer än 50 procent av nattbefolkningen pendlar till arbetet i en annan kommun. Det vanligaste utpendlingsmålet ska vara någon av de större städerna i gruppen större städer.

Pendlingskommuner (51 kommuner)

Kommuner där mer än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till en annan kommun.

Turism- och besöksnäringkommuner (20 kommuner)

Kommuner där antalet gästnätter på hotell, vandrarhem och campingar överstiger 21 per invånare eller där antalet fritidshus överstiger 0,20 per invånare.

Varuproducerande kommuner (54 kommuner)

Kommun där 34 procent eller mer av nattbefolkningen mellan 16 och 64 år är sysselsatta inom tillverkning och utvinning, energi och miljö samt byggverksamhet (SNI2007).

Glesbygdskommuner (20 kommuner)

Kommun med en tätortsgrad understigande 70 procent och mindre än åtta invånare per kvadratkilometer.

Kommuner i tätbefolkad region (35 kommuner)

Kommun med mer än 300 000 personer inom en radie på 112,5 kilometer.

Kommuner i glesbefolkad region (16 kommuner)

Kommun med mindre än 300 000 personer inom en radie på 112,5 km.

STADSKONTORET
Utredningsenheten

JÖNKÖPINGS
KOMMUN